

ZAKON O SLUŽBI V SLOVENSKI VOJSKI (ZSSloV)

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

Zakon o službi v Slovenski vojski (Uradni list RS, št. 68/07) je bil sprejet v letu 2007. Zakon je skladno z 22. členom Zakona o javnih uslužbencih uredil posamezna vprašanja vojaške službe za poklicne pripadnike Slovenske vojske v delu, ki v Zakonu o obrambi še ni bil urejen, oziroma je še dodatno opredelil posamezna vprašanja, za katera so bila načela določena v Zakonu o obrambi. V Zakonu o službi v Slovenski vojski so se uredili tudi temeljni odnosi v vojaški organizaciji, ki neposredno vplivajo na izvajanje vojaške službe in so bili pred tem urejeni predvsem s Pravili službe v Slovenski vojski. Zakon o službi v Slovenski vojski je podrobneje uredil načine in oblike uresničevanja nalog Slovenske vojske, poveljevanje in druga vprašanja, ki so podlaga za učinkovito opravljanje vojaške službe. Posebej so se z zakonom uredile nekatere posebnosti delovnoppravnega značaja, ki izhajajo iz posebnosti in odgovornosti vojaške službe in so bile v Zakonu o obrambi presplošno opredeljene. Tako je bila zagotovljena zakonska podlaga za učinkovitejše delovanje poklicne vojske s pogodbeno rezervo ter za njeno kadrovsko popolnjevanje in prehajanje kadrov v civilne poklice po končani vojaški karieri.

V pretežni meri so bile skozi različne podzakonske predpise in sklepe vlade uveljavljene rešitve, ki jih je prinesel zakon. Določene pravice, ki jih je prinesel zakon predvsem na področju celostne skrbi, pa se niso uveljavile, bodisi zaradi večjih finančnih posledic, bodisi zaradi pravne ureditve na posameznih področjih, ki niso omogočile uveljavitev predvidenih rešitev (prednostno zdravljenje ter subvencioniranje dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok).

Z Zakonom o službi v Slovenski vojski se je v začetni fazi uspelo doseči pozitivne učinke pri pridobivanju, nagrajevanju in zadrževanju kadra v Slovenski vojski. Z nastopom finančne krize ter posledično finančnimi restrikcijami v obrambnem resorju pa se je pozitivne učinke zakona pri nagrajevanju in pridobivanju kadrov po letu 2010 praktično izničilo. Število pripadnikov stalne sestave se je začelo zmanjševati in ni bilo več mogoče zagotoviti načrtovanega obsega popolnitve stalne sestave Slovenske vojske. V obdobju od 31.12.2011 do 8.12.2016 se je število pripadnikov stalne sestave Slovenske vojske zmanjšalo za 666 pripadnikov, kar je razvidno iz spodnje tabele.

Leto	Število pripadnikov SV
------	------------------------

2007	7062
2008	7033
2009	7502
2010	7538
2011	7567
2012	7435
2013	7313
2014	7133
2015	7009
2016	6901 (na dan 08.12.2016)

Kljub vrsti izvedenih ukrepov, število odhodov iz Slovenske vojske presega obseg zaposlitev za okoli 100 pripadnikov na letni ravni, pri čemer so najbolj kritična skupina vojaki. Vzroki za takšno stanje so predvsem v nizkih plačah, zahtevnosti vojaškega poklica, zahtevnih kriterijih za zaposlitev v Slovenski vojski in sklepanju pogodb za zaposlitev za določen čas, kar Slovensko vojsko, kot delodajalca, na trgu delovne sile postavlja v nekonkurenčen položaj. Takšno stanje narekuje sprejem ustreznih ukrepov za zaustavitev negativnih trendov zaposlovanja ter zagotovitev primerljivosti delovnih mest znotraj posameznimi poklicnih skupin (vojaške osebe, policisti, pravosodni policisti).

Pri izvajanju zakona so se pojavile tudi določene težave, povezane z ureditvijo in razporejanjem delovnega časa v Slovenski vojski ter še posebej v zvezi s koriščenjem prostih dni (dnevni in tedenski počitek) na mednarodnih operacijah in misijah, kar je povzročilo veliko število tožb s strani pripadnikov Slovenske vojske. Na podlagi sodne prakse so se s pripadniki začele sklepati poravnave za koriščenje prostih dni na mednarodnih operacijah in misijah. Glede na navedeno je zato treba dosedanje rešitve nadgraditi, ob upoštevanju tako specifičnosti vojaške službe, kot tudi mednarodnopravnih izhodišč na področju delavskih pravic.

V letu 2013 je začel veljati nov Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS št. 96/12; v nadaljevanju: ZPIZ –2), s katerim je treba uskladiti tako Zakon o službi v Slovenski vojski kot tudi Zakon o obrambi, in sicer v delu, ki se nanaša na poklicno upokojevanje in na obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Ob tem je treba upoštevati tudi posledice Odločbe Ustavnega sodišča Republike Slovenije številka U-I-153/14-18 z dne 12.5.2016, v kateri je ugotovilo, da je peti odstavek 2016. člena ZPIZ-2 v delu, ki je določal, da imajo zavarovanci, ki so najmanj 10 let opravljali vojaško službo v Slovenski vojski ter ne nameravajo uveljaviti pravice do poklicne pokojnine, pravico zahtevati, naj se jim sredstva, ki jih imajo na računu pri skladu, izplačajo v enkratnem znesku šele po prenehanju veljavnosti pogodbe o zaposlitvi z Ministrstvom za obrambo, v neskladju z Ustavo. Na podlagi odločitve Ustavnega sodišča se je večje število pripadnikov Slovenske vojske (preko 2400) odločilo za enkratni dvig sredstev iz osebnega računa obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja in ob tem podalo izjavo, da ne nameravajo uveljaviti poklicne pokojnine.

V letu 2016 je bil v Ministrstvu za obrambo izveden Strateški pregled obrambe 2016 (v nadaljevanju: SPO), katerega glavni cilj je bil določiti ukrepe in aktivnosti za zagotovitev

pripravljenosti in obrambne sposobnosti Republike Slovenije opredeljenih v strateških in razvojnih dokumentih na obrambnem področju. SPO je tudi podlaga za usmerjanje nadaljnjega razvoja obrambnega sistema in njegovih zmogljivosti, da bo sposoben učinkovitega delovanja skladno s svojim poslanstvom. Na podlagi opravljenih analiz se kot zaključek predlaga, da se prizadevanja za izboljšanje obrambe države usmeri v razvoj zmogljivosti za bojevanje, zagotovitev razmer za dvig pripravljenosti in vzdržljivosti Slovenske vojske, vzpostavitev mehanizmov za hitro naraščanje sil ob vojaški ogroženosti države in povečanju odpornosti države na sodobne in prihodnje varnostne grožnje. Pri tem je poleg bistvenega povečanja obrambnega proračuna ključen tudi celovit pristop pri zagotavljanju sistemskih razmer za delovanje poklicne vojske. SPO kot ključne ukrepe na kadrovskem in organizacijskem področju opredeljuje izvedbo ukrepov za zvišanje interesa za zaposlitev v Slovenski vojski ter za programirano zadrževanje in zaustavitev zmanjševanja kadrovske sestave mirnodobne in rezervne strukture Slovenske vojske.

Glede na navedeno se bo s sočasnim sprejemom novega Zakona o obrambi in novega Zakona o službi v Slovenski vojski temeljne normativne podlage prenovilo in omogočilo delovanje in nadaljnji razvoj obrambnega sistema, zlasti pa Slovenske vojske v dolgoročnem obdobju.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE

2.1. Cilji predloga zakona

Temeljni cilji predloga zakona so:

- urediti opravljanja vojaške službe, temeljne odnose pri izvajanju vojaške službe, posebne pravice, obveznosti in odgovornosti pripadnikov Slovenske vojske med opravljanjem vojaške službe;
- urediti posebnosti delovno pravnega značaja, ki izhajajo iz specifičnosti in odgovornosti vojaške službe, dosedanje izkušnje pri popolnjevanju in delovanju poklicne vojske pa so pokazale, da niso ustrezno urejene;
- urediti zakonsko podlago za učinkovito delovanje poklicne vojske s pogodbeno rezervo ter njeno kadrovsko popolnjevanje;
- s sočasno pripravo novega Zakona o službi v Slovenski vojski in novega Zakona o obrambi doseči preglednejšo normativno ureditev obrambnega področja tako, da se posamezna vprašanja celovito urejajo v enem zakonu in ne obeh;
- zvišati interes za zaposlitev v Slovenski vojski ter zagotoviti programirano zadrževanje in zaustavitev zmanjševanja kadrovske sestave Slovenske vojske.

2.2. Načela predloga zakona

Temeljni cilji bodo uresničeni z upoštevanjem naslednjih načel:

- Slovenska vojska je del javnega sektorja, pri čemer se za pripadnike Slovenske vojske posamezna delovnopravna vprašanja in tudi plače urejajo ob polnem upoštevanju posebnih zahtev poklicnega opravljanja vojaške službe v državi ali izven nje oziroma na obrambnem področju;
- poklicno in pogodbeno opravljanje vojaške službe je poseben z zakonom urejen način uresničevanja državljske dolžnosti do obrambe države, določene z Ustavo;
- opravljanje vojaške službe je pogojeno z načeli pripadnosti, vojaške časti, domoljubja, enostarešinstva, tovarištva, nepolitičnosti in strokovnosti. Posebno pozornost je treba posvetiti razdelavi načela enakosti in enake dostopnosti vseh formacijskih dolžnosti in položajev za vse pripadnike, ne glede na katerokoli osebno značilnost kot so spol, narodnost, versko prepričanje in podobno;
- za delovnopravna vprašanja pripadnikov vojske veljajo predpisi o javnih uslužbencih, če z Zakonom o obrambi ali Zakonom o službi v Slovenski vojski posamezno vprašanje ni urejeno drugače;
- poklicni pripadniki stalne sestave vojske zaradi opravljanja vojaške službe ne smejo biti v slabšem položaju kot ostali javni uslužbenci;
- pri urejanju posebnih delovnih pogojev in delovnega časa v Slovenski vojski, tako v Republiki Sloveniji kot pri izvajanju nalog v tujini, je treba upoštevati specifičnosti vojaške službe in mednarodnopravna izhodišča na področju delavskih pravic;
- kljub načelu enostarešinstva in obveznega izvrševanja ukazov mora biti omogočeno podrejenim uveljavljanje predlogov, prošenj, ugovorov, pritožb in zahtev pri nadrejenih po službeni poti, ki je kratka, racionalna in pregledno urejena ter zagotavlja obravnavo vsakega predloga, prošnje, ugovora, pritožbe ali zahteve podrejenih;
- kljub pogodbi o zaposlitvi pripadnik ne more, glede na posebne zahteve in odgovornosti vojaške službe, kadarkoli dejansko prenehati z delom v vojski; če se za prenehanje dela odloči v času povišane pripravljenosti oziroma med izvajanjem posebej pomembnih nalog, odpovedni rok začne teči šele, ko stanje povišane pripravljenosti preneha oziroma ko je naloga opravljena.

2.3. Poglavitne rešitve zakona

Zakon o službi v Slovenski vojski temelji na 22. členu Zakona o javnih uslužbencih, ki določa, da se za poklicne pripadnike vojske in javne uslužbence na obrambnem področju, posamezna vprašanja drugače uredijo, kot so urejena v predpisih o javnih uslužbencih. Zakon o službi v Slovenski vojski ureja določena vprašanja, ki z Zakonom o obrambi niso urejena oziroma jih dopolnjuje, za druga vprašanja pa se tudi za pripadnike Slovenske vojske, uporabljajo predpisi o javnih uslužbencih.

Temeljno načelo, ki velja tudi za opravljanje vojaške službe, je pripadnost enoti, Slovenski vojski in Republiki Sloveniji. Vojaško službo je treba opravljati častno, strokovno, zakonito, ob spoštovanju vojaške discipline, enostarešinstva in obveznega izvrševanja ukazov. Pripadniki

Slovenske vojske negujejo tovarištvo, delujejo nepolitično in nadrejeni skrbijo za podrejene. Slovenska vojska ima svoj kodeks organizacijske etike.

Zakon določa predpisano stopnjo izobrazbe za posamezne kategorije pripadnikov Slovenske vojske. Drugače od splošne zakonodaje se ureja zahtevana stopnja izobrazbe za vojaka petega kariernega razreda. Za vojaka se zahteva najmanj srednja poklicna izobrazba. Gre za spregled stopnje izobrazbe, pri čemer se vojaka lahko prerazporeja in povišuje le znotraj statusa vojaka t.j. do naddesetnika. V kolikor vojak nima pridobljene srednje splošne ali srednje strokovne izobrazbe, ga ni možno premestiti na dolžnost podčastnika.

Ministrstvo za obrambo lahko štipendira za poklicno delo v vojski ali za službo v pogodbeni rezervi. Zakon ureja potrjevanje izobraževalnih programov in poklicnih standardov za vojaško izobraževanje, ugotavljanje posebnih vojaških kompetenc ter preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij na vojaškem področju.

Za ocenjevanje vojaških oseb ne veljajo pravila o ocenjevanju javnih uslužbencev. Usposobljenost in uspešnost dela vojaških oseb se ocenjuje s službeno oceno v skladu s pravili službe in kriteriji, ki jih predpiše minister.

Službena pot je redni način komuniciranja v vojaški organizaciji. Podrejeni ima pravico nadrejenemu posredovati prošnje, predloge, zahteve, ugovore in pritožbe in nanje dobiti odgovor nadrejenega. Če z njim ni zadovoljen, se lahko obrne na višje nadrejenega, katerega odločitev je dokončna. Vloge podrejenega ni mogoče zadržati in ne zavreči.

Predlogi, prošnje in zahteve vojaške osebe se lahko namesto po službeni poti, posredujejo nadrejenemu tudi preko vodnega ali četnega zaupnika. Zaupniki so institut, ki omogoča, da so nadrejeni seznanjeni z aktualnimi vprašanji dela v enoti in ki prispeva k hitrejšemu uveljavljanju interesov pripadnikov oziroma vprašanj povezanih z vojaško službo.

V zakonu se podrobneje urejajo delovni čas in posebni delovni pogoji, v katerih delajo pripadniki Slovenske vojske. Kot delovni čas se šteje efektivni delovni čas, čas odmora ter čas upravičenih odsotnosti z dela v skladu s predpisi. Polni delovni čas v vojski ne sme biti daljši od 40 ur v tednu in ne krajši kot 36 ur na teden. Začetek in konec delovnega časa v vojski določi načelnik generalštaba, glede na službene potrebe. Dnevna delovna obveznost pripadnikov Slovenske vojske praviloma traja največ 12 ur.

Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v skupna ali druga poveljstva in enote izven države, je urejen drugače kot v Republiki Sloveniji. Delovni čas se odredi glede na pravila, ki veljajo v poveljstvu ali enoti, s čimer se zagotovi usklajenost delovanja celotnega poveljstva in enote.

Natančno so določene izjeme, ko lahko načelnik generalštaba odredi delovni čas ne glede na dnevne, tedenske in mesečne omejitve, če je to potrebno zaradi nemotenega ali neprekinjenega delovanja oborožitvenega, nadzornega ali telekomunikacijskega sistema ali varovanja določenega objekta ali območja; če gre za izvajanje z zakonom določenih nalog, ki v določenem časovnem obdobju terjajo neprekinjeno ali nemoteno delovanje; če gre za izvedbo vojaškega strokovnega usposabljanja ali vaj, ki trajajo dalj časa ali če gre za izvajanje mednarodnih obveznosti.

V času povišane pripravljenosti je delovni čas pripadnikov odvisen od vrste, namena, obsega in zahtevnosti dela ter se določbe tega zakona o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, upoštevanje referenčnega obdobja, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa ne uporabljajo. O razporeditvi delovnega časa odloča nadrejeni poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote. V tem času tudi ne veljajo omejitve in prepovedi glede odrejanja delovnega časa, vključno s prerazporejanjem delovnega časa, odrejanjem dela preko polnega delovnega časa ter opravljanje nočnega dela za varstvo različnih kategorij delavcev po splošnih predpisih.

Delovni čas pripadnikov se lahko zaradi narave ali organizacije dela neenakomerno razporedi. Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa, delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden. Vso delo opravljeno po 56 urah se šteje kot delo preko polnega delovnega časa. Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev (referenčno obdobje). Presežek delovnih ur se mora izkoristiti najkasneje v roku šestih mesecev od njihovega nastanka. V kolikor se presežek delovnih ur ne izkoristi v tem času, se razlika ur šteje kot ure dela preko polnega delovnega časa.

Podrobneje so urejene tudi druge oblike dela, kot so delo ponoči, delo preko polnega delovnega časa, straža, dežurstva in pripravljenost za delo.

Pripravljenost za delo je opredeljena v dveh oblikah in sicer kot pripravljenost na določenem kraju oz. delovnem mestu ter pripravljenost na domu. Temu razlikovanju sledi tudi različna višina plačila. Ne glede na določbe splošnih predpisov, ki urejajo plače v javnem sektorju, pripada pripadniku izplačilo za čas pripravljenosti na delovnem mestu v višini 50% urne postavke osnovne plače, za čas pripravljenosti na domu pa v višini 20 % urne postavke osnovne plače, kar je enako, kot je to za policiste določeno v Zakonu o organiziranosti in delu v policiji (Uradni list RS, št. 15/13, 11/14, 86/15 in 77/16).

Delovni čas pri opravljanju vojaške službe izven države je urejen drugače kot delovni čas opravljanja nalog v RS, saj je treba primarno zagotoviti usklajenost delovanja pripadnikov Slovenske vojske v mednarodnih organizacijah, skupnih ali drugih poveljstvih in enotah zunaj države. Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v mednarodne organizacije ter skupna ali druga poveljstva in enote izven države, se odredi glede na pravila, ki veljajo za mednarodne organizacije, poveljstva ali enote. Pri določitvi delovnega časa pa je treba upoštevati tudi naravno nalog, ki jih pripadniki v tujini opravljajo ter tudi območje, na katerem delujejo. Pripadniku na opravljanju vojaške službe izven države (na območjih, kjer ne gre za mednarodne operacije in misije) se zagotavlja minimalno potrebni dnevni in tedenski počitek, če je to mogoče. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

Drugače je urejena pravica do prostega dne oziroma tedenskega počitka na mednarodnih operacijah in misijah (v nadaljevanju: MOM), saj zaradi območja delovanja ter narave dela v veliki meri ni mogoče zagotoviti ustreznega počitka. Spremenjena ureditev je nujna tudi zaradi velikega števila tožb in zahtevkov pripadnikov za izplačilo odškodnine zaradi neizrabljenih dni tedenskega počitka na MOM ter relevantne sodne prakse.

Kot kompenzacijo (nadomestilo) za poseg v pravico pripadnikov na MOM do tedenskega počitka se uvaja nov institut posebnega dopusta. Pripadnik na MOM je tako upravičen do

enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se v času opravljanja vojaške službe na MOM izrabi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik posebni dopust, ki ga ni mogel izrabiti v času opravljanja vojaške službe v MOM, izrabi najkasneje v dveh mesecih po prihodu iz MOM.

Zakon opredeljuje dosegljivost tako, da se sledi teoriji in sodni praksi glede razlikovanja med pripravljenostjo na delo ter dosegljivostjo. Pripadnikom, za katere je odrejena dosegljivost, pripada dodatek k plači, v višini 10 % urne postavke osnovne plače, ne glede na določbe splošnih predpisov, ki urejajo plače v javnem sektorju.

Dodatek za stalnost pripadnikom stalne sestave vojske za vsako začeto leto dela na vojaški dolžnosti nad pet let je določen v višini 0,5% osnovne plače, kar je izenačeno z višino, ki jo Zakon o organiziranosti in delu v policiji določa za policiste.

Zakon podrobneje ureja način razporeditve na drugo formacijsko dolžnost zaradi službenih potreb. Službene potrebe so taksativno naštete. O razporeditvi odloči načelnik generalštaba. Minister na predlog načelnika generalštaba razporeja vojaške osebe, za katere ima pristojnost imenovanja po Zakonu o obrambi ter vojaške osebe s činom brigadnega generala ali višjim.

Zaradi narave opravljanja vojaške službe kraj opravljanja nalog ni obvezna sestavina pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski. Kraj oziroma kraji opravljanja nalog posameznega poveljstva, enote ter zavoda so odrejeni v dokumentu o organizacijskem in mobilizacijskem razvoju tega poveljstva, enote ali zavoda. Drugi kraj opravljanja nalog se lahko odredi pripadniku kot posamezniku ali enoti oz. delu enote.

Kot ena osnovnih pravic in dolžnosti pripadnikov Slovenske vojske je opredeljena udeležba na izobraževanjih in usposabljanjih. Stroški vojaškega izobraževanja in usposabljanja bremenijo ministrstvo, razen če pripadnik v okviru vojaškega izobraževanja in usposabljanja pridobi v javnem izobraževalnem sistemu priznano stopnjo izobrazbe ali civilno priznane licence. Samo v slednjem primeru se pravice in obveznosti v zvezi z vojaškim izobraževanjem in usposabljanjem uredijo s pogodbo in samo v tem primeru je dolžan ministrstvu ob preinitvi pogodbe o zaposlitvi povrniti sorazmerni del stroškov.

Za plače v Slovenski vojski se uporabljajo predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev. Razvrstitev formacijskih dolžnosti in nazivov v plačne razrede v Slovenski vojski, predpiše Vlada Republike Slovenije z uredbo, orientacijske formacijske dolžnosti pa se določijo s kolektivno pogodbo za javni sektor. Pripadnikom, ki imajo sklenjene pogodbe za določen čas, se plača poveča za 10% osnovne plače. Na ta način se kompenzira začasnost pogodbenega razmerja, ki je izjema v javnem sektorju.

Pri odrejanju in plačilu povečanega obsega dela in obremenitev enot, ni potrebno soglasje pripadnikov teh enot. Višino določi vlada. Plače, nadomestila in drugi prejemki med opravljanjem vojaške službe izven države, se uredijo s posebno uredbo vlade.

Vojaške osebe, ki opravljajo naloge povezane z večjo nevarnostjo ali zaradi posebnih obremenitev, so obvezno dodatno pokojninsko zavarovane. Vojaške osebe, ki pa so uveljavile pravico do enkratnega izplačila sredstev na računu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in se ob tem odpovedale pravici do poklicne pokojnine, se

obvezno dodatno pokojninsko ne zavarujejo, saj bi bilo plačevanje obveznega dodatnega zavarovanja v nasprotju z osnovnim namenom tega zavarovanja.

V zakonu sta celovito urejeni odškodninska in disciplinska odgovornost pripadnikov Slovenske vojske.

Skrb za pripadnike je značilnost vseh sodobnih vojaških organizacij. Vojska v vsaki državi opravlja dela, za katera se ji z zakoni določi posebna poslanstva, odgovornosti in dolžnosti. Skrb za pripadnike vojske in v določeni meri tudi za njihove družinske člane je sestavni del zagotavljanja izvajanja tega poslanstva in obsega zdravstveno oskrbo, psihološko pomoč, socialno varstvo, pravno pomoč, pravno svetovanje, religiozno duhovno oskrbo, zagotavljanje službenih stanovanj, športno-rekreativne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa ter odhod iz vojaške službe.

Zdravstvena oskrba obsega brezplačno nujno zdravstveno pomoč med vojaško službo v miru, zdravstveno oskrbo med povišano pripravljenostjo oziroma izvajanjem nalog določenih z zakonom, posebno organizacijo nujne medicinske pomoči, preventivnih zdravstvenih ukrepov in prednostno zdravljenje ter rehabilitacijo v primeru poškodb ali bolezni med vojaško službo.

Psihološka pomoč obsega različne oblike in pristope, kot so psihološko svetovanje, razbremenilne razgovore, psihoterapevtsko dejavnost, individualne in skupinske psihološke krizne intervencije, zagotavljanje stalne psihološke pomoči preko telefona ter psihoedukacijo.

Socialno varstvo obsega socialno pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev z možnimi oblikami socialno varstvenih storitev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo. Izvaja se v obliki svetovanja in pomoči pripadnikom pri reševanju težav, ki jih imajo v zvezi z delom v delovni sredini in ob prenehanju delovnega razmerja, pomoči pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva ter pomoč pri selitvi.

Pripadniku, zoper katerega je uveden kazenski ali odškodninski postopek zaradi opravljanja vojaške ali druge službe, če jo je po oceni ministrstva opravljal v skladu s predpisi in Pravili službe v Slovenski vojski se zagotavlja pravna pomoč. Ta inštitut se uveljavlja je uveljavljen tudi v drugih vojskah in državnih organih ter je namenjen pravni zaščiti pripadnika. Posebej je urejena tudi pravica o povrnitvi varščine pripadniku, zoper katerega je urejen pripor v tujini.

Pripadnik ima pod določenimi pogoji pravico do najema službenega stanovanja. Urejena je pravica do znižane neprofitne najemnine za službena stanovanja in pravica do subvencioniranja dela stanarine v primeru, da se pripadnik preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja opravljanja vojaške službe. Pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot 10 let in je več kot 3 leta najemnik službenega stanovanja, ima pod pogoji, ki jih določa akt, ki ureja uporabo in upravljanje s službenimi stanovanji v ministrstvu, pravico do odkupa tega stanovanja, če to stanovanje najemniku in uporabnikom pomeni edino stanovanje. Pravico do odkupa stanovanja ima tudi pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu.

Pripadnikom se zagotavlja organizirane športne in druge aktivnosti za ohranjanje telesne, duševne in zdravstvene sposobnosti za vojaško službo. Klubski prostori v vojaških objektih

se organizirajo z namenom izvajanja klubskih dejavnosti ter srečanj upravičencev skrbi za pripadnike.

Pravice družinskih članov ob smrti ali invalidnosti pripadnika zajemajo pravico do povrnitve stroškov pogreba ter enkratne denarne pomoči. Zakoncem in otrokom umrlega pripadnika se omogoča nadaljnjo uporabo službenega stanovanja. Pravice družinskih članov po smrti pripadnika so urejene primerljivo s pravicami iz Zakona o organiziranosti in delu v policiji.

Določene pravice skrbi za pripadnike so namenjene tudi upokojenim pripadnikom, pri čemer je omogočeno tudi zagotavljanje zmogljivosti (varovana stanovanja) za oskrbo nekdanjih pripadnikov. Pravice do različnih vrst skrbi imajo pod pogoji, določenimi z zakonom tudi družinski člani pripadnika.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZA JAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Finančne posledice sprejema zakona bodo po ocenah znašale 8.703.224 evrov letno in zajemajo:

- spregled izobrazbe (prvi odstavek 19. člena) za vojake s srednjo poklicno izobrazbo (vojak II) bo ob trenutni strukturi Slovenske vojske imela finančne posledice v višini 534.000,00 evrov na letni ravni,
- povečanje dodatkov za pripravljenosti na delovnem mestu na 50% urne postavke in pripravljenosti na domu na 20% urne postavke (četrty odstavek 43. člena) ter dosegljivosti na 10% urne postavke (prvi odstavek 47. člena) bo po ocenah imelo finančne posledice v višini 2.970.000 evrov na letni ravni
- povečanje dodatka na stalnost na 0,5% osnovne plače (48. člen) bo imelo finančne posledice v višini 2.252.244,00 evrov letno,
- izplačevanje 10% dodatka na plače za vse pripadnike, ki imajo sklenjene pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski za določen čas (57. člen) bo ob trenutni strukturi Slovenske vojske imelo za 6.940.980,00 evrov finančnih posledic na letni ravni,
- prenehanje plačevanja obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja za vojaške osebe, ki so uveljavile pravico do enkratnega izplačila sredstev na računu obveznega pokojninskega zavarovanja in so se ob tem odpovedale pravici do poklicne pokojnine (četrty odstavek 61. člena in 108. člen) bo ob trenutno znanem številu vojaških oseb, ki so zahtevale izdajo potrdila (2400) pomenilo prihranek najmanj v ocenjeni višini 3.994.000,00 evrov.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Sredstva za leto 2017 in 2018 bodo zagotovljena.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

AVSTRIJA

Osnove delovanja obrambnega sistema in naloge Avstrijske zvezne vojske so določene v zveznem ustavnem zakonu in zakonu o obrambi

Delovnopравни status zvezne vojske pa urejajo še Zakon o uradniškem delovnopravnem razmerju, Zakon o plačah, Zakon o pogodbenih uslužbencih in Zakon o dodatkih v vojski. Poseben zvezni zakon ureja naloge in pristojnost vojske pri vojaški obrambi države.

Skladno z Zakonom o obrambi je zvezna vojska sestavljena na podlagi vsesplošne vojaške obveznosti. Vojaška obveznost zajema čas služenja vojaškega roka, služenja v obvezni rezervi (Milizstand) in rezervi (Reservestand). Za moške državljane Avstrije se vojaška obveznost začne s 17. letom in konča z dopolnjenim 50. letom starosti. Za častnike, podčastnike in specialiste na določenih področjih pa traja vojaška obveznost do 65. leta.

Pripadniki zvezne vojske so del državnih struktur, zato zanje načeloma veljajo isti predpisi kot za druge državne uslužbenke. Obstajajo pa izjeme, ki veljajo le za pripadnike vojaške organizacije, in sicer na področju disciplinskega prava in na področju plač ter nagrajevanj.

Vojaška organizacija zaposluje pripadnike za določen in nedoločen čas. Vojaški osebi s statusom vojaškega pogodbenika za določen čas se ne glede na rang (vojaške in podčastniške dolžnosti do čina višji štabni vodnik) pogodba prekine, ko dopolni starost 40 let.

Vsem vojaškim osebam, ki imajo pogodbo za določen čas (vojaški pogodbeniki za določen čas in vojaški uslužbenci po pogodbi) ne glede na rang (vojaška ali podčastniška dolžnost) in če se jim izteka pogodba o zaposlitvi, pripada pravica do uveljavljanja zahteve za pridobitev poklicne kvalifikacije. Če je imela vojaška oseba veljavno pogodbo za tri leta, ji v četrtem letu vojaški sistem pomaga pri usposabljanju za poklic v civilnih strukturah. Zahteva za pridobitev poklicne kvalifikacije obsega vse ukrepe, ki so potrebni, da lahko posameznik po izteku pogodbe najde delo v civilnem okolju. Stroške prešolanja do višine približno 34.050,00 evrov krije vojska. Še dodatno pa dobi pripadnik v letu, ko se usposablja za poklic v civilnem okolju, 75 oziroma 95 % plače od višine zadnje izplačane plače. Pripadniki vojaške organizacije so vključeni v obvezno zdravstveno, nezgodno in pokojninsko zavarovanje ne le v času zaposlitve, temveč tudi v času, ko opravljajo prekvalifikacijo za civilni poklic.

BELGIJA

Kraljevi odlok iz leta 2001 določa strukturo obrambnega področja v Kraljevini Belgiji in tudi pristojnosti organov in subjektov, ki so del njega. Oborožene sile so eden izmed teh subjektov. Ker so civilno osebje na področju obrambe državni uradniki, zanje veljajo enaki predpisi kot za zaposlene na vseh drugih ministrstvih v državi, vendar pripadniki vojske niso državni uradniki, zato zanje veljajo drugačni predpisi. V vojski se lahko zaposlijo tudi osebe z dvojnimi državljanstvom, pri čemer ni nujno, da je eno izmed teh državljanstev Belgije. V vojski se lahko zaposlijo tudi tujci iz določenih držav. V ministrstvu je dovoljeno organiziranje in delovanje sindikatov, in sicer tako za civilno osebje kot za pripadnike vojske, vendar so pravne podlage za delovanje enih in drugih različne.

Pri zaposlovanju in upokojevanju vojaških oseb se uporabljajo različni predpisi. Od vrste predpisa, ki je podlaga za zaposlitev, je odvisno tudi trajanje zaposlitve. Vojaške osebe se

lahko zaposlijo za določen čas, in sicer od dveh do štirih let kot oblika prostovoljcev. Že ob zaposlitvi so seznanjeni s tem, da podaljševanje zaposlitve ni mogoče. Vojaškim osebam, ki se zaposlijo za nedoločen čas, zaposlitev preneha, ko dosežejo zakonsko predpisano starost za upokojitev, ki je, ne glede na kategorijo, 56 let. Izjeme so pripadniki s činom generalmajorja, ki se upokojijo pri 59 letih, in s činom generalpodpolkovnika, ki se upokojijo pri 61 letih.

Nekdanji pripadniki vojske nimajo posebnih pravic, zanje še vedno veljata dolžnost varovanja podatkov s stopnjo tajnosti, s katerimi so bili seznanjeni v času opravljanja vojaške službe, in dolžnost lojalnosti do nekdanjega delodajalca. V nekaterih okoliščinah pa imajo nekdanji pripadniki vojske posebne pravice. Če ima nekdanji pripadnik status vojnega invalida, mu pripada brezplačna zdravstvena oskrba. Tisti nekdanji pripadniki, ki so na komisiji za ocenjevanje primernosti za vojaško službo dobili negativno oceno in so bili zato odpuščeni, so upravičeni do nekakšnega nadomestila pokojnine. Obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja nimajo oziroma jim ga ne plačuje delodajalec, hkrati se tudi sami odločajo, ali bodo vključeni v to zavarovanje.

FRANCIJA

Obrambni sistem v Franciji ureja Zakon o obrambi ali »Code de la defense«. Zakon obsega ureditev obrambnega področja, organizacijo Ministrstva za obrambo, organizacijo, odnose in službo v vojski. Ureja tudi upravna in finančna vprašanja, povezana z obrambo.

Poklicni vojaki so zaposleni na Ministrstvu za obrambo kot del državne uprave, vendar imajo avtonomno ureditev delovnih razmerij in plač. Vojaki so lahko zaposleni kot prostovoljci za določeno obdobje 5 let, kot poklicni vojaki lahko ostanejo v vojski do 25 let. Častniki po pogodbi lahko ostanejo v vojski do 20 let. Za častnike in podčastnike z zaposlitvijo za nedoločen čas veljajo starostne omejitve. Za podčastnike veljajo starostne omejitve za delo v vojski, in sicer podčastniki – vodniki do 45., štabni vodniki do 50., višji štabni vodniki do 56., praporščaki do 57., vojaško zdravstveno osebje do 57. in vojaški glasbeniki do 64. leta starosti. Omejitev za častnike do čina polkovnika je do 57., za generale do 61., častnike, zaposlene v administraciji in logistiki, do 60., generale, zaposlene v administraciji in logistiki, do 62. leta starosti; v medicini, farmaciji, veterini in za zobozdravnike je omejitev do 60. in za generale do 65. leta starosti.

Francosko Ministrstvo za obrambo je 2009 začelo obsežen program Mobilna obramba, katerega namen je pomagati vojaškim in civilnim osebam pri odhodu iz službe. Projekt je povezan z načrtovanim zmanjševanjem števila pripadnikov oboroženih sil na 225.000 pripadnikov do leta 2015. Tako se v naslednjih letih pričakuje večje število odhodov neperspektivnega kadra in rednih upokojitev. Za realizacijo programa je bila v sestavi Direkcije za človeške vire Ministrstva za obrambo ustanovljena Agencija za prekvalifikacijo pripadnikov obrambnih sil. Njene naloge so svetovanje, spremljanje kadra, ki zapušča oborožene sile, prekvalifikacija, iskanje ustreznega delovnega mesta in zaposlovanja v civilnem sektorju, kar velja za vse civilne in vojaške osebe, ki so preživele več kot štiri leta v aktivni službi in iz nje odhajajo kot višek ali neperspektiven kader (vključno s častniki v činu polkovnika). Zaradi lažjega zaposlovanja je agencija sklenila pogodbe s 33 večjimi podjetji, v katerih po končanem usposabljanju in prekvalifikaciji zaposlujejo civilni in vojaški kader po prenehanju dela na Ministrstvu za obrambo. Agencija sodeluje z Vojaškim centrom za

poklicno usposabljanje, ki izvaja poklicno usposabljanje in prekvalifikacijo pripadnikov vojske za 32 različnih poklicev, ki so bili v službi od 5 do 25 let.

Zdravstveno in nezgodno zavarovanje vojaških in civilnih oseb, ki delajo v vojski, urejajo Civilni zakonik, Zakon o obrambi, Zakon o civilnih in vojaških pokojninah, Zakon o vojaških invalidih in žrtvah vojne, Zakon o javnem zdravstvu, Zakon o javnih službah in Zakon o socialni varnosti. Vojaške osebe plačujejo enako kot vsi zaposleni obvezne prispevke za socialno varnost, s čimer imajo zagotovljeno osnovno zdravstveno zavarovanje. Velika večina zaposlenih plačuje dodatno zdravstveno zavarovanje, ki ga v različnem obsegu ponujajo zdravstvene zavarovalnice. Poleg tega se vsak posameznik po lastni presoji odloči, ali bo sklenil in plačeval nezgodno zavarovanje. Za vojaške in civilne osebe, zaposlene na Ministrstvu za obrambo, ki umrejo ali postanejo invalidne med opravljanjem dolžnosti, obstajajo skladi za pomoč, iz katerih se zagotavljajo sredstva za izplačila ob smrti ali invalidnosti. Vojaške osebe se lahko tudi same nezgodno zavarujejo pri AGPM – Association Générale de Prévoyance Militaire in GMPA – Groupement Militaire de Prévoyance des Armées, ki omogočata zavarovanje pripadnikov vojske v operacijah proti vsem tveganjem.

HRVAŠKA

Zakon o službi v oboroženih silah Republike Hrvaške ureja vsa vprašanja, povezana s službo v vojski, in sicer postopke zaposlitve, pravice, dolžnosti in odgovornosti pripadnikov, vrste činov, napredovanja v činih, prenehanje vojaške službe in druga področja, povezana s službo v hrvaški vojski. S tem zakonom je pripadnikom hrvaške vojske, ki so sicer uslužbenci Ministrstva za obrambo, priznan drugačen pravni status kot drugim javnim uslužbencem na Hrvaškem. Za zaposlitev v vojski se lahko prijavi tudi oseba z dvojnim državljanstvom, tujcev na zaposlujejo. Aktivnim vojaškim osebam je z zakonom prepovedano združevanje v sindikatu, preostali zaposleni v vojski pa to pravico imajo.

Delodajalec sklene s kandidati za vojake pogodbo za štiri leta. Po tem obdobju se lahko pogodba podaljša še za pet let in nato še tretjič za šest let. Podčastniki, častniki in vojaški specialisti, ki izpolnjujejo predpisane zahteve in opravijo predpisano usposabljanje, se v vojski zaposlijo za nedoločen čas. Vojaki so lahko po tem, ko prejmejo prvo službeno oceno in če zadostijo tudi vsem drugim zdravstvenim in varnostnim kriterijem, napoteni na ustrezno usposabljanje za podčastnike/častnike/vojaške specialiste in po končanem usposabljanju postanejo pripadniki vojske za nedoločen čas.

Zdravstveno in pokojninsko zavarovanje aktivnih vojaških oseb urejajo Zakon o službi v oboroženih silah, Zakon o pokojninskem zavarovanju in Zakon o pravicah iz pokojninskega zavarovanja aktivnih vojaških oseb, pripadnikov policije in drugih pooblaščenih oseb.

Ministrstvo za obrambo stalno izvaja program skrbi za nekdanje pripadnike vojske in ministrstva. Ugodnosti po tem programu so deležni tisti, ki izpolnjujejo pogoje, določene v Zakonu o pravicah iz pokojninskega zavarovanja aktivnih vojaških oseb, pripadnikov policije in drugih pooblaščenih oseb. Tisti pripadniki vojske, ki so zaradi invalidnosti, ki je posledica opravljanja poklica, nezmožni za nadaljnje delo v vojski, so upravičeni do prejemanja določenega dela invalidske pokojnine, tudi v primeru, če se ponovno zaposlijo drugje.

NIZOZEMSKA

Glavni/Osrednji zakon za zaposlene v vojaški organizaciji je Zakon o vojaških javnih uslužbencih (Militaire ambtenarenwet) in ureja njihov pravni status. S posebnimi zakoni se urejajo pokojninsko zavarovanje vojaških oseb, njihova disciplinska odgovornost in kazenska odgovornost.

Vsi zaposleni na področju obrambe, tudi zaposleni v vojski, so javni uslužbenci v sektorju obrambe in imajo svojo kolektivno pogodbo. V nizozemski vojski je dovoljeno zaposlovanje oseb z dvojnim državljanstvom, če je eno izmed državljanstev državljanstvo Nizozemske. Zelo redko, le v posebnih situacijah in samo začasno, lahko status pripadnika nizozemske vojske dobi tudi oseba, ki nima nizozemskega državljanstva. Sindikalno združevanje v vojski ni dovoljeno.

Pri zaposlovanju poklicnih vojakov se uporabljajo tako pogodbe za določen kot tudi za nedoločen čas. Obstaja tako imenovani prilagodljiv sistem kadrovanja, katerega bistvo je, da je vojaška kariera sestavljena iz treh faz. Vsak vojak začne kariero v vojski s prvo fazo, ki obsega osnovno usposabljanje in nekaj let službe. V drugi fazi se pridobiva specialistično znanje. Starostna meja za vstop v drugo fazo je trenutno 35 let, vendar se bo v prihodnje prilagajala in ne bo natančno določena. V prvih dveh fazah se pogodbe o zaposlitvi sklepajo za določen čas, v tretji fazi pa se častnikom ponudi pogodba za nedoločen čas, ki traja do izpolnitve pogojev za starostno upokožitev. Odločitev o tem, ali bo posameznik napredoval iz 1. faze v 2. v fazo in nato v 3. fazo, sprejme delodajalec in je odvisna od potreb organizacije in od posameznikovih sposobnosti ter motiviranosti za nadaljnji razvoj. Če posameznik ne dosega kriterijev za prehod med fazami, se mu pogodba prekine.

V Zakonu o vojaških javnih uslužbencih so poleg starostne omejitve, ki je trenutno povprečno 58 let (za pripadnike s činom podpolkovnika in višjimi čini med 60 in 65), določeni tudi drugi razlogi, zaradi katerih se pogodba o zaposlitvi prekine. To so na primer zdravstveni razlogi, varnostni zadržki ali kršitve vojaške discipline.

Obseg pravic, ki jih imajo pripadniki vojske po odhodu iz organizacije, je odvisen od vzroka njihovega odhoda. Če se je njihova pogodba za določen čas iztekla ali so vojsko zapustili prostovoljno, imajo malo pravic, več jih imajo ob odhodu iz vojske zaradi starostne omejitve. Ministrstvo za obrambo jim pri iskanju druge zaposlitve zunaj vojske lahko pomaga s kariernim svetovanjem, če pa se nekdanji pripadniki vojske ne morejo zaposliti, jim pod določenimi pogoji poleg mesečne pomoči za nezaposlene pripadajo še dodatne ugodnosti.

Pripadniki vojske, ki morajo oditi iz organizacije zaradi starostnih omejitev, so upravičeni do prejemanja nadomestila v višini 73 % zadnje plače, in sicer do takrat, ko dosežejo starost 65 let, kar je pogoj za starostno upokožitev. To velja le za tiste pripadnike, ki so že v tretji fazi kariere. Nadomestila plačuje ministrstvo za obrambo, pogoji, ki jih mora izpolnjevati nekdanji pripadnik, da je upravičen do prejemanja nadomestila, so določeni v posebnem zakonu.

Poklicni pripadniki vojske so vključeni v obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Vplačuje se mesečni prispevek, ki znaša približno 20 % neobdavčenega mesečnega dohodka, in sicer 70 % plača delodajalec, 30 % pa zaposleni. Po 40 letih službe pripadniki vojske prejmejo t. i. kombinirano pokojnino (osnovno pokojnino od države in dodatno pokojnino), ki znaša približno 70 % zadnje plače. Sorodniki umrlih pripadnikov vojske prejemajo do 70 % pokojnine, vendar pod določenimi pogoji.

SLOVAŠKA

Naloge, uporabo, vodenje, odnose, upravljanje, mobilizacijo, pripravo, usposabljanje, mednarodno sodelovanje, sodelovanje v mednarodnih operacijah ter poveljevanje in nadzor Oboroženih sil Slovaške republike podrobneje ureja Zakon o oboroženih silah iz leta 2002. Statusne zadeve pripadnikov oboroženih sil in odnose med izvrševanjem državne službe celostno ureja Zakon o državni službi poklicnih vojakov v Oboroženih silah Slovaške republike iz leta 2005, ki pa bo predvidoma v začetku leta 2016 doživel obsežne spremembe (amandmaji so trenutno v parlamentarni obravnavi). Zakon o socialnem varstvu policistov in vojakov iz leta 2002 poleg osnovnih določb ureja zdravstveno in nezgodno zavarovanje ter zavarovanje med vojaško službo.

Skladno s slovaško zakonodajo lahko državljan Slovaške in druge članice EU oziroma članice mednarodne organizacije v skupnem interesu na področju obrambe (Nato), katere članice je tudi Slovaška, in ima stalni naslov na območju Slovaške, služi v državni službi na Slovaškem oziroma v oboroženih silah. Slovaške oborožene sile torej lahko zaposlujejo tudi osebe z dvojnim državljanstvom in tujce.

Poklicni vojaki so glede na delovnopravno ureditev sestavni del državne uprave. Poklicni vojaki se zaposlujejo za določen čas, od treh do največ šestih let. Kandidat za vojaka ima lahko največ 25 let, za častnika pa 30 let (starostna omejitev ne velja za vojake, ki delujejo v pravni službi ali vojaškem zdravstvu ali pa so postavljeni na položaj vojaškega duhovnika, vojaškega športnega trenerja ali vojaškega glasbenika). Za poklicne pripadnike vojske glede na stopnjo čina veljajo starostne omejitve, po katerih ne morejo več delati v vojaški strukturi. Splošna omejitev je 55 let (razen za vojake, ki delajo v pravni službi ali vojaškem zdravstvu oziroma kot vojaški duhovniki, vojaški športni trenerji ali vojaški glasbeniki in v nekaterih drugih službah). Za častnike z generalskimi čini velja starostna omejitev 57 let. Izjeme glede starostnih omejitev za poklicne vojake lahko dovoli minister za obrambo. Osnovne pravice pripadnikov po odhodu iz vojske so pravica do pokojnine ter pravica do pokojninskega prispevka za vdove in sirote poklicnih vojakov. Dodatno pokojninsko zavarovanje je za poklicne pripadnike vojske prostovoljno.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave

/

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

/

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

/

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Sprejem zakona bo imel pozitivne učinke na položaj pripadnikov Slovenske vojske, saj bo skozi dodatke k plačam opravljena uskladitev s primerljivimi poklici (policisti) ter upoštevana specifičnost in zahtevnost vojaškega poklica. Prav tako bo zakon imel pozitivne učinke na področju zagotavljanja ustrezne skrbi za pripadnike pri izvajanju vojaške službe.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

/

6.6 Presoja posledic za druga področja

Predlog zakona nima posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

a) Predstavitev sprejetega zakona

Ministrstvo bo sprejel zakon predstavilo preko svoje spletne strani.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Izvajanje tega zakona bo spremljalo Ministrstvo za obrambo. Metodologija za spremljanje doseganja ciljev ni predvidena.

6.8. Druge pomembne okoliščine v zvezi s vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

/

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI ZAKONA:

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, v kateri je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe je potekala od _____ do _____. V istem času je bil predlog objavljen tudi na spletnih straneh Ministrstva za obrambo.

Javna predstavitev predloga zakona je potekala dne _____

Predlog zakona je bil dne 1.12. 2016 predstavljen sindikatom v Ministrstvu za obrambo.

8. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES:

Pri delu Državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali:

- Andreja Katič, ministrica za obrambo,
- Mag. Miloš Bizjak, državni sekretar v Ministrstvu za obrambo-

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O SLUŽBI V SLOVENSKI VOJSKI (ZSSloV)

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(namen zakona)

(1) Ta zakon določa načela opravljanja vojaške službe, ureja temeljne odnose pri izvajanju vojaške službe, posebne pravice, obveznosti in odgovornosti pripadnikov Slovenske vojske med opravljanjem vojaške službe, delovno pravna vprašanja in skrb za pripadnike Slovenske vojske (v nadaljnjem besedilu: Slovenska vojska ali vojska), ki so za pripadnike Slovenske vojske urejena drugače kot s predpisi, ki veljajo za javne uslužbenke oziroma s splošnimi predpisi o delovnih razmerjih.

(2) Ta zakon se smiselno uporablja tudi za pripadnike na služenju vojaškega roka, pripadnike pogodbene rezervne sestave in druge pripadnike rezervne sestave, kadar so vpoklicani v vojaško službo zaradi opravljanja nalog Slovenske vojske.

2. člen

(uporaba zakona)

(1) Za urejanje vprašanj v zvezi z vojaško službo ali delom v Slovenski vojski, ki z Zakonom o obrambi (Uradni list RS,, v nadaljnjem besedilu: Zakon o obrambi) in tem zakonom niso urejena, se uporabljajo predpisi o javnih uslužbencih.

(2) Poklicno opravljanje vojaške službe v stalni sestavi Slovenske vojske oziroma vpoklic pripadnikov pogodbene rezervne sestave v vojaško službo se šteje za posebno obliko izvajanja z ustavo določene dolžnosti do obrambe države, kot sicer velja za vse pripadnike rezervne sestave pod pogoji, ki jih določata Zakon o obrambi in Zakon o vojaški dolžnosti (Uradni list RS, št. 108/02 – uradno prečiščeno besedilo).

3. člen

(pomen pojmov)

(1) V tem zakonu uporabljeni pojmi imajo naslednji pomen:

1. Pripadnik ali pripadnica Slovenske vojske (v nadaljnjem besedilu: pripadnik) je vojaška ali civilna oseba, ki ima sklenjeno pogodbo o zaposlitvi za opravljanje vojaške službe oziroma delo v Slovenski vojski, ter vojaška ali civilna oseba, ki se je zaposlila v vojski pred 14. januarjem 1995, vključno in pripadnikom rezervne sestave, kadar je vpoklican.
2. Civilna oseba je oseba, ki poklicno opravlja strokovno tehnične ali uradniške naloge v Slovenski vojski, za katere niso potrebna vojaška strokovna znanja in vojaška izobrazba.
3. Formacijska dolžnost je določena funkcionalna dolžnost v formaciji poveljstva, enote ali zavoda s predpisanimi kadrovskimi in drugimi pogoji za njeno opravljanje.
4. Službena pot je z zakonom in Pravili službe v Slovenski vojski (v nadaljnjem besedilu: pravila službe) urejen postopek, po katerem pripadnik posreduje nadrejenim svoje

prošnje, predloge in zahteve ter ugovarja sprejetim odločitvam v zvezi z njegovim položajem, nalogami in drugimi vprašanji v zvezi z vojaško službo.

5. Razporeditev vojaške osebe je postopek, določen z Zakonom o obrambi, za kadrovske poplnejevanje formacij, ki obsega imenovanje vojaške osebe za določen ali za nedoločen čas na formacijsko dolžnost z aktom vodenja ali poveljevanja in izdajo odločbe ali drugega akta, s katerim se uredijo delovno-pravne posledice imenovanja.
6. Nadrejena ali nadrejeni (v nadaljnjem besedilu: nadrejeni) je tista vojaška oseba, ki ima pristojnost poveljevanja.
7. Podrejena ali podrejeni (v nadaljnjem besedilu: podrejeni) je tista vojaška oseba, ki je dolžna izvrševati prejeta povelja.
8. Zakonec po tem zakonu je zakonec, zunajzakonski partner in partner iz registrirane istospolne partnerske skupnosti v skladu s predpisi.
9. Zavezništvo je celota organizacijskih, funkcionalnih, tehničnih in drugih odnosov ter dejavnosti med podpisnicami Severnoatlantske pogodbe.
10. Skrb za pripadnike je sistem dejavnosti, ki jih Slovenska vojska zaradi posebnih obremenitev, odgovornosti in zahtev pri opravljanja vojaške službe, kot ugodnosti zagotavlja za pripadnike in njihove družinske člane.
11. Za družinske člane se štejejo zakonec ter otroci ali posvojenci oziroma pastorki (v nadaljnjem besedilu: otroci) do polnoletnosti, če s tem zakonom ni drugače določeno. Otroci, nad katerimi je podaljšana roditeljska pravica v skladu s predpisi, imajo po tem zakonu pravice, dokler traja podaljšana roditeljska pravica.

(2) V tem zakonu uporabljeni pojmi vojaška obramba, stalna sestava, rezervna sestava, vojaška služba, vojaška oseba, vojak, podčastnik, častnik, vojaški uslužbenec, vojaška disciplina, formacija, imenovanje, razporeditev na drugo formacijsko dolžnost, pravila službe, akti vodenja in poveljevanja, izredno ali vojno stanje, povišana pripravljenost in drugi, imajo enak pomen kot v Zakonu o obrambi.

4. člen

(kodeks vojaške etike)

Slovenska vojska ima svoj kodeks vojaške etike, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) in ki so ga pripadniki dolžni spoštovati pri opravljanju vojaške službe.

II. NAČELA OPRAVLJANJA VOJAŠKE SLUŽBE

5. člen

(načelo pripadnosti)

Pripadnik s svojim ravnanjem in vedenjem vedno in povsod izraža spoštovanje do ostalih pripadnikov in pripadnost svoji enoti, Slovenski vojski in Republiki Sloveniji.

6. člen

(načelo častnega ravnanja)

Pripadnik pri opravljanju vojaške službe ravna častno v skladu s kodeksom vojaške etike Slovenske vojske in pravili službe.

7. člen

(načelo varstva mladoletnih)

Vojaške službe, niti drugega dela v vojski, ne sme opravljati oseba, ki je mlajša od 18 let.

8. člen

(načeli enostarešinstva in subordinacije)

Pripadnik mora dosledno spoštovati načeli enostarešinstva in subordinacije ter pravila službe.

9. člen

(spoštovanje vojaške discipline)

Pripadnik opravlja vojaško službo brezpogojno, natančno, pravilno in pravočasno, v skladu s predpisi, pravili službe ter akti vodenja in poveljevanja. Podrejeni ne razpravlja o odločitvah nadrejenih, razen kadar je k temu poklican oziroma če je to v skladu s pravili službe.

10. člen

(utrjevanje tovarištva)

Pripadnik utrjuje tovarištvo v enoti in moštvu ter spoštuje pravice in dolžnosti drugih vojaških oseb ter oseb, ki niso pripadniki Slovenske vojske. Nadrejeni in podrejeni si med seboj izražajo spoštovanje in medsebojno zaupanje. Nadrejeni z lastnim zgledom razvija zavest tovarištva in krepi povezanost pripadnikov v vojaškem kolektivu.

11. člen

(skrb za podrejene)

Nadrejeni skrbi za podrejene in glede na svoje pristojnosti pomaga družinam podrejenih, če to podrejeni ali njegova družina želi. Podrejenim mora zagotavljati čim boljše pogoje za delo.

12. člen

(načelo strokovnosti)

Pripadnik izvršuje naloge strokovno, vestno in pravočasno. Pri svojem delu ravna po pravilih vojaške stroke in se v ta namen stalno izobražuje, usposablja in izpopolnjuje.

13. člen

(načelo dobrega gospodarja)

Pripadnik mora gospodarno, skrbno in učinkovito uporabljati oborožitev, vojaško in drugo opremo ter javna sredstva, ki so mu zaupana.

14. člen

(načelo tajnosti)

Pripadnik mora varovati tajne podatke v skladu s predpisi, ne glede na to, kako se je z njimi seznanil. Dolžnost varovanja tajnih podatkov velja tudi po prenehanju vojaške službe, vse dokler pripadnik te dolžnosti ni razrešen.

15. člen

(načelo enakopravne dostopnosti)

Pri zaposlovanju, imenovanju in razporejanju na drugo formacijsko dolžnost ali delo je zagotovljena enakopravna dostopnost dolžnosti za vse kandidate pod enakimi pogoji, ne glede na njihov spol. Zagotovljena je enakost in enakopravnost pripadnikov med opravljanjem vojaške službe ne glede na kakršnekoli osebne okoliščine, spol, versko prepričanje in drugo. Med opravljanjem vojaške službe ali v uniformi se pripadnik ne sme udeleževati prireditve ali aktivnosti, ki spodbujajo nestrpnost do drugih ali razlikovanje na katerikoli osebni okoliščini.

16. člen

(načelo prepovedi političnega delovanja)

Pripadnik Slovenske vojske med službenim časom in dejanskim opravljanjem vojaške službe ne sme politično delovati, niti se ne sme udeleževati aktivnosti političnih strank, razen če gre za opravljanje službenih zadev. Pripadnik se v uniformi ne sme udeleževati političnih shodov.

17. člen

(načelo ekološke ozaveščenosti)

Pripadnik mora ravnati ekološko ozaveščeno in tako vplivati tudi na sodelavce.

18. člen

(načelo prepovedi izražanja intimnih čustvenih razmerij)

Pripadnik med službenim časom in dejanskim opravljanjem vojaške službe ne sme izražati intimnih čustvenih razmerij do drugih pripadnikov istega ali različnega spola na način, ki bi lahko negativno vplival na vojaško službo, odnose v njej in vojaško disciplino.

III. POKLICNO DELO V SLOVENSKI VOJSKI

1. Posebne določbe o poklicnem delu v Slovenski vojski

19. člen

(drugi pogoji za delo v vojski)

(1) Ustrezna stopnja izobrazbe iz tretjega odstavka 93. člena Zakona o obrambi je za vojaka petega kariernega razreda najmanj srednja poklicna izobrazba. Šteje se, da lahko vojak s srednjo poklicno izobrazbo opravlja naloge na formacijskih dolžnostih vojaka, za katere se zahteva srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, po opravljenem osnovnem vojaškem strokovnem usposabljanju.

(2) Predpisana izobrazba za podčastnike petega kariernega razreda je srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda pa najmanj visoka strokovna izobrazba.

(3) Predpisana izobrazba za podčastnike drugega in tretjega kariernega razreda je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(5) Ustrezna izobrazba častnikov do čina podpolkovnik je najmanj visoka strokovna izobrazba. Predpisana izobrazba je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(6) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za častnike do čina podpolkovnik določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(7) Ustrezna izobrazba častnikov od čina polkovnik in višje je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te častnike je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(8) Ustrezna stopnja izobrazbe je za nižje vojaške uslužbenke I. razreda najmanj srednja poklicna izobrazba, od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba.

(9) Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbenecv od IX. do XIII. razreda je najmanj visoka strokovna izobrazba. Predpisana izobrazba je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(10) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za višje vojaške uslužbenke IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

(11) Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbenecv XIV. in XV. razreda je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te vojaške uslužbenke je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

(12) Minister ustanovi komisijo za ugotovitev kompetenc za zasedbo posameznih formacijskih dolžnosti v Slovenski vojski, ki zahtevajo posebne vojaške kompetence, kakršne so dosegljive tudi mimo nacionalnih izobraževalnih sistemov. Na podlagi odločitve te komisije se lahko na formacijskih mestih v Slovenski vojski zaposlijo tudi kandidati, ki ne izpolnjujejo drugih pogojev iz tega člena. Sestavo, način delovanja in kriterije za odločanje komisije določi minister.

(13) Vlada lahko na predlog ministra odloči, da se vojakom, izjemoma pa tudi drugim pripadnikom, ob prvi sklenitvi pogodbe zaposlitvi za najmanj pet let ali za popolnitev začasne enote oziroma druge sestave, zlasti za opravljanje vojaške službe izven države, ali ob podaljšanju pogodbe o zaposlitvi, izplača posebna denarna nagrada. Vlada določi pogoje za izplačilo in povračilo posebne denarne nagrade.

20. člen

(poklicni standardi)

(1) Poklicne standarde za poklice v Slovenski vojski določa minister po predhodnem mnenju Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje.

(2) Preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij na vojaškem področju se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

21. člen

(vojaško izobraževanje in usposabljanje)

(1) Kandidat, ki je uspešno opravil kakšno izmed oblik vojaškega izobraževanja in usposabljanja po prejšnjih predpisih in programih ali odslužil vojaški rok, se mu prizna primerljiva oblika vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Če je treba, se mu za priznanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja, predhodno odredi opravljanje manjkajočih vsebin skladno s programom. Primerljivost programov po tem odstavku ugotavlja komisija, ki jo imenuje minister na podlagi osmega odstavka 61. člena Zakona o obrambi.

(2) Osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za častnike in podčastnike ter osnovno usposabljanje za delo v vojski se šteje za opravljeno obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv. V programih osnovnega vojaškega strokovnega izobraževanja in usposabljanja za častnike in podčastnike ter osnovnega usposabljanja za delo v vojski morajo biti smiselno zajete vsebine, ki jih zakon določa za obvezno usposabljanje javnih uslužbencev za imenovanje v naziv. Uspešno opravljeno osnovno vojaško strokovno usposabljanje za vojaka šteje kot pogoj za poklicno delo v Slovenski vojski in kandidatom ni treba opravljati drugih usposabljanj ali izpolnjevati pogojev, določenih v zakonu, ki ureja sistem javnih uslužbencev za imenovanje v naziv.

(3) Kandidat, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi na podlagi 100. člena Zakona o obrambi, mora uspešno opraviti vojaško izobraževanje in usposabljanje skladno s predpisanim programom in sicer:

- kandidat za vojaka temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno vojaško strokovno usposabljanje v enem letu od sklenitve pogodbe;

- kandidat za podčastnika temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za podčastnike v enem letu od sklenitve pogodbe;

- kandidat za častnika temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za častnike v dveh letih od sklenitve pogodbe ter

- kandidat za vojaškega uslužbenca temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno usposabljanje za delo v vojski v enem letu od sklenitve pogodbe.

(4) Če kandidat vojaškega izobraževanja in usposabljanja, določenega v prejšnjem odstavku, ne opravi uspešno v roku, ki mu je določen, pogodba o zaposlitvi preneha veljati najkasneje v roku 30 dni od datuma, določenega za zaključek vojaškega izobraževanja in usposabljanja, v roku 30 dni od dneva, ko je kandidat odstopil od vojaškega izobraževanja in usposabljanja oziroma v 30 dneh po poteku roka iz prejšnjega odstavka.

(5) Kandidat, ki je uspešno opravil osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za častnike in podčastnike, organizirano kot višješolsko ali visoko strokovno oziroma univerzitetno izobraževanje, sklene pogodbo o zaposlitvi brez pogojev, določenih v tretjem odstavku tega člena. Stažiranje v Slovenski vojski se všteva v pripravniško dobo.

(6) Kandidatu, ki sklene pogodbo o zaposlitvi za poklicno opravljanje vojaške službe, se v pripravniško dobo všteva tudi čas stažiranja v vojaških enotah med šolanjem oziroma študijem.

(7) Vojaške osebe ne morejo samostojno opravljati formacijskih dolžnosti, dokler ne opravijo vojaškega izobraževanja in usposabljanja iz tretjega odstavka tega člena.

22. člen

(službena ocena)

(1) Usposobljenost in uspešnost dela vojaških oseb se ocenjuje s službeno oceno v skladu s pravili službe in kriteriji, ki jih predpiše minister. Rok za pritožbo zoper službeno oceno je osem dni. Postopek pritožbe zoper službeno oceno se uredi s pravili službe.

(2) Slušatelje na vojaškem izobraževanju in usposabljanju se ocenjuje glede na dosežen učni uspeh.

(3) Civilne osebe se ocenjujejo po splošnih predpisih.

23. člen

(štipendisti, pripravniki in vojaško usposabljanje)

(1) Štipendist ali štipendistka (v nadaljnjem besedilu: štipendist) po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske v skladu z Zakonom o obrambi za določen čas, vendar ne krajši kot je dvakratni čas štipendiranja.

(2) Ministrstvo lahko razpiše in podeli štipendije tudi za pogodbeno službo v rezervni sestavi vojske. Štipendist mora po končanem šolanju skleniti z ministrstvom pogodbo o službi v rezervni sestavi vojske. Pogodba o službi v rezervni sestavi vojske se sklene za najmanj deset let.

(3) Štipendist, ki po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske kot podčastnik, častnik, vojaški uslužbenec ali civilna oseba oziroma drug pripravnik, ima v času pripravništva plačo v višini 90% plače s pripadajočimi dodatki za formacijsko dolžnost, za katero opravlja pripravništvo. Štipendist, ki se zaposli v stalni sestavi vojske kot vojak, se zaposli kot kandidat za vojaka in ne opravlja pripravništva.

(4) Štipendist, ki po svoji volji pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi oziroma pogodbo o službi v rezervni sestavi, odpove pred iztekom roka, določenega v pogodbi, mora vrniti sorazmeren del prejemkov, prejetih med šolanjem oziroma stroškov šolanja, ki jih je pokrilo ministrstvo glede na čas opravljanja vojaške službe v stalni oziroma rezervni sestavi. Štipendist, ki pogodbe o zaposlitvi oziroma pogodbe o službi v rezervni sestavi ne sklene, mora vrniti celoten znesek prejemkov, prejetih med šolanjem oziroma stroškov šolanja, ki jih je pokrilo ministrstvo.

(5) Štipendisti in druge osebe, ki se prostovoljno usposabljaajo za vojaško obrambo ali druge obrambne naloge oziroma sodelujejo v drugih programih vojaškega ali obrambnega usposabljanja ali dejavnostih, ki jih organizira ministrstvo, imajo med usposabljanjem pravico nositi uniformo, oznako pripadnosti Slovenski vojski in se usposabljati za uporabo vojaške oborožitve in opreme v skladu s predpisi.

(6) Osebe iz prejšnjega odstavka morajo med usposabljanjem spoštovati programe dela, notranji red, temeljna načela vojaške discipline in predpisane varnostne ukrepe za ravnanje z vojaško oborožitvijo in opremo.

(7) Minister določi oblike in način usposabljanja štipendistov in drugih oseb za vojaško obrambo in druge obrambne naloge in izvajanje drugih dejavnosti iz četrtega odstavka tega člena.

(8) Minister podrobneje uredi štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske.

24. člen

(nazivi)

(1) Za določene formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaki, podčastniki ali častniki, lahko minister na predlog načelnika generalštaba izjemoma določi, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih, če gre za specialistična dela ali naloge.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se lahko določi s formacijo za formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaški uslužbenci, da se te dolžnosti opravljajo v največ treh nazivih.

(3) Pogoji za imenovanje v višji naziv po tem členu so službena ocena, delovne izkušnje ter najmanj eno leto opravljanja dolžnosti na nižjem nazivu. Vojaško osebo se razporedi v naziv, za katerega izpolnjuje pogoje. Imenovanje v višji naziv ter razporeditev se izvaja v skladu s tem zakonom, z Zakonom o obrambi in uredbo, ki določa povišanje v čin oziroma napredovanje v razred.

(4) Pripadnik ne more napredovati v višji naziv, če mu je bil dokončno izrečen disciplinski ukrep, dokler ukrep ni izbrisan iz evidence in če je bil pravnomočno obsojen za kaznivo dejanje, storjeno na delu ali v zvezi z delom, dokler navedena kazen ni izbrisana iz kazenske evidence.

25. člena

(delovne izkušnje)

Kot delovne izkušnje za podčastniške dolžnosti, za katere se zahteva višja strokovna izobrazba ali visoka strokovna izobrazba, se štejejo tudi delovne izkušnje, ki jih je podčastnik predhodno pridobil z opravljanjem podčastniških dolžnosti z zahtevano srednjo izobrazbo ali višjo strokovno izobrazbo.

2. Službena pot za obravnavo predlogov, ugovorov, prošenj, zahtev in pritožb

26. člen

(službena pot)

(1) Službena pot je redni način komuniciranja v skladu z načelom enostarešinstva. Vsa poveljstva, enote, zavodi in vojaške osebe so v službenih zadevah dolžne upoštevati službeno pot. Ta poteka v skladu z ureditvijo poveljevanja in v njej ni mogoče preskočiti nobene vmesne stopnje. Službena pot v zvezi s predlogi, ugovori, prošnjami, zahtevami in pritožbami (v nadaljnjem besedilu: vloga) obsega odločitev nadrejenega in na podlagi pritožbe še višje nadrejenega in se s tem zaključí.

(2) Službena pot poteka od poveljnika do poveljnika v zvezi z zadevami, ki so v njihovi pristojnosti, v drugih primerih pa od podrejenega do nadrejenega poveljstva. Službena pot med člani istega poveljstva lahko poteka izjemoma neposredno tudi s preskakovanjem vmesnih stopenj, če je tako določeno s pravili službe.

(3) Na uradni razgovor se lahko najavi pripadnik ali pa ga na razgovor pozove nadrejeni.

(4) Službeno pot uporabljajo tudi civilne osebe v vojski.

(5) Za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo v ministrstvu ali drugem državnem organu se določbe prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena uporabljajo smiselno.

27. člen

(odstop od službene poti)

(1) Odstop od službene poti je dovoljen le v primerih iz ___ člena Zakona o obrambi ali kadar gre za službene zadeve, pri katerih bi drugačno ravnanje ogrozilo varnost moštva, varnost oborožitve in vojaške opreme, povzročilo veliko materialno ali drugo škodo ali ogrozilo interese Slovenske vojske in obrambe države. Vojaška oseba, ki odstopi od službene poti, mora o tem seznanim nadrejenega takoj, ko je to mogoče.

(2) Neupravičen odstop od službene poti se kaznuje kot težja kršitev vojaške discipline zaradi opuščanja predpisanih postopkov, ki povzroči večje škodljive posledice.

28. člen

(pravica do ugovora)

(1) Vojaška oseba lahko med opravljanjem vojaške službe ustno ali pisno vlaga ugovore po službeni poti. Ugovori se lahko nanašajo na izdane akte vodenja in poveljevanja, vendar le v delu, ki se neposredno nanaša na vojaško osebo, ki vlaga ugovor na službene zadeve ali ravnanje druge vojaške osebe ali nadrejenih v zvezi s službenimi zadevami. Ugovor ne zadrži izvršitve sprejetega akta vodenja in poveljevanja, razen v primerih, določenih v ___ člena Zakona o obrambi. Ugovor se lahko vloži v petih dneh od dneva prejema akta vodenja in poveljevanja oziroma od dneva, ko je nastal razlog, zaradi katerega se vlaga ugovor. V skladu z določbami tega člena vojaška oseba vlaga v službenih zadevah tudi predloge, prošnje in zahteve.

(2) Vojaške osebe vlagajo pisne ugovore neposredno nadrejenim, ki imajo pooblastilo za odločanje. Prvi pooblaščen za odločanje je poveljnik voda ali njemu enake enote.

(3) Če vojaška oseba želi ugovor podati ustno, se njena prošnja vpiše v knjigo za uradne razgovore. Knjigo uradnih razgovorov vodi nadrejeni, ki ima pooblastilo za odločanje.

(4) Na ugovor, predlog, prošnjo ali zahtevo lahko odgovori nadrejeni pisno upoštevajoč 26. člen tega zakona ali pa povabi vojaško osebo na uradni razgovor.

(5) Nadrejeni mora podrejenega sprejeti na uradni razgovor v sedmih dneh od dneva vpisa prošnje v knjigo za uradne razgovore. V nujnih primerih mora nadrejeni podrejenega sprejeti na uradni razgovor takoj, ko je to mogoče. Med uradnim razgovorom mora nadrejeni zagotoviti spoštovanje zasebnosti in dostojanstva vojaške osebe, ki je zaprosila za uradni razgovor. Na zahtevo vojaške osebe je lahko na uradnem razgovoru navzoč vodni ali četni zaupnik ali zaupnica (v nadaljnjem besedilu: zaupnik). Odločitev se vpiše v knjigo za uradne razgovore.

(6) Nadrejeni lahko odloči, da na uradnem razgovoru, glede na vrsto zadeve, ki se obravnava, sodeluje vodni ali četni zaupnik, psiholog, pravni svetovalec, podčastnik ali častnik, ki opravlja ustrezno dolžnost, povezano z obravnavano zadevo. Nadrejeni lahko za sodelovanje vojaške osebe ustrezne službe ali dolžnosti na uradnem razgovoru zaprosi višje nadrejenega, če taka vojaška oseba ne spada v njegovo pristojnost.

(7) Če vojaška oseba po službeni poti uveljavlja predlog, ugovor, prošnjo, zahtevo ali pritožbo v zvezi s pravicami, obveznostmi in odgovornostmi iz delovnega razmerja, jo je nadrejeni dolžan brez odlašanja seznaniti s postopkom za uveljavljanje teh pravic, obveznosti in odgovornosti, ki je določen z Zakonom o obrambi.

29. člen

(obveznost obravnave vloge)

(1) Nadrejeni mora vlogo proučiti in če je pristojen, o njej pisno odločiti praviloma najpozneje v sedmih dneh od dneva, ko je bila vložena. Če v zadevi ni pristojen, mora vlogo v petih dneh s svojim mnenjem dostaviti nadrejenemu, ki je dolžan o vlogi odločiti najpozneje v nadaljnjih sedmih dneh. Enako ravna tudi nadrejeni, ki na uradnem razgovoru ugotovi, da v zadevi ni pristojen za odločanje. Nadrejeni lahko zahteva, da predlagatelj poleg ustne vloge poda vlogo tudi pisno.

(2) Pisna odločitev nadrejenega o vlogi se vpiše v knjigo za uradne razgovore.

(3) Nadrejeni vloge, za katero ni pristojen, ne sme zadržati in ne zavreči.

30. člen

(pritožba na odločitev)

(1) Če vojaška oseba z odločitvijo nadrejenega ni zadovoljna ali če v sedmih dneh nadrejeni v njeni zadevi ne odloči, se lahko pritoži višje nadrejenemu po službeni poti.

(2) Pritožba se vloži pisno ali ustno. Če jo vloži ustno, se vloga vpiše v knjigo uradnih razgovorov. O pritožbi se lahko odloči pisno ali ustno na uradnem razgovoru.

(3) Višje nadrejeni mora vojaško osebo sprejeti na uradni razgovor v petih dneh od dneva vpisa prošnje za uradni razgovor v knjigo za uradne razgovore.

(4) Višje nadrejeni o pritožbi odloči najpozneje v 14 dneh od dneva vložitve pritožbe oziroma uradnega razgovora. Višje nadrejeni lahko pred odločitvijo o pritožbi imenuje tričlansko komisijo, ki jo sestavljajo osebe z enakim ali višjim činom, kakor ga ima vojaška

oseba, ki se je pritožila, in ki tej osebi niso podrejene. Komisija višje nadrejenemu predloži mnenje o pritožbi. Odločitev višje nadrejenega je dokončna in se izdela tudi pisno.

(5) Pisna odločitev višje nadrejenega o pritožbi se vpiše v knjigo za uradne razgovore. Z odločitvijo višje nadrejenega o pritožbi se seznani vojaško osebo, ki je pritožbo vložila in nadrejenega tej vojaški osebi.

(6) Če višje nadrejeni iz tretjega odstavka tega člena v zadevi ni pristojen, pritožbo v petih dneh s svojim mnenjem dostavi nadrejenemu oziroma pristojnemu organu, ki o pritožbi dokončno odloči.

31. člen

(zaupniki)

(1) Vojška oseba lahko namesto po službeni poti posreduje nadrejenemu predlog, prošnjo ali zahtevo vodnemu zaupniku, če se ta nanaša na akte vodenja in poveljevanja oziroma ravnanje drugih vojaških oseb ali nadrejenih in je v zvezi z vojaško osebo. Vodni zaupnik mora brez odlašanja po službeni poti tak predlog, prošnjo ali zahtevo posredovati nadrejenemu, ki o njej odloči, oziroma sprejme vojaško osebo na uradni razgovor.

(2) Vodne zaupnike izberejo pripadniki voda. Vodni zaupniki med seboj izberejo četrtega zaupnika. Vodni oziroma četni zaupniki nadrejene seznanjajo po potrebi oziroma najmanj enkrat mesečno z morebitnimi perečimi vprašanji dela enote. Imenovanje, pristojnosti in način dela vodnih in četnih zaupnikov se uredi v pravilih službe.

(3) Poveljnik voda ali čete oziroma nadrejeni pri odločanju v zadevah, ki jih uveljavlja vojaška oseba po službeni poti, lahko predhodno zahteva mnenje vodnega ali četnega zaupnika.

32. člen

(uradni razgovor pri ministru)

Poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote, častnik s činom polkovnik ali višjim činom ali vojaški uslužbenec XIV. ali višjega razreda, ki ni zadovoljen z odločitvijo nadrejenega o pritožbi, lahko v petih dneh od dneva prejema odločitve pisno zaprosi za uradni razgovor pri ministru. Minister najpozneje v sedmih dneh odloči, ali bo vojaško osebo sprejel na uradni razgovor ali pa bo podal pisni odgovor. Uradni razgovor pri ministru poteka ob navzočnosti načelnika generalštaba najpozneje v 14 dneh od dneva vložitve pisne prošnje.

33. člen

(skupinski ugovori in pritožbe)

Skupinski ugovori ali pritožbe zoper akte vodenja in poveljevanja niso dovoljeni in se ne obravnavajo ter se štejejo kot težja kršitev vojaške discipline zaradi opuščanja oziroma nepooblaščenega spreminjanja predpisanih postopkov, ki povzroči večje škodljive posledice.

IV. DELOVNI ČAS

1. Delovni čas in posebni delovni pogoji

34. člen

(delovni čas)

(1) Delovni čas je efektivni delovni čas, čas odmora ter čas upravičenih odsotnosti z dela v skladu s predpisi. Efektivni delovni čas je vsak čas, v katerem pripadnik dela. Polni delovni čas v vojski ne sme biti daljši od 40 ur v tednu in ne krajši kot 36 ur na teden.

(2) Začetek in konec delovnega časa v vojski določi načelnik generalštaba.

(3) Minister na predlog načelnika generalštaba lahko določi formacijske dolžnosti v vojski, na katerih zaradi večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare traja polni delovni čas manj kot 36 ur na teden.

(4) Dnevna delovna obveznost praviloma traja največ 12 ur.

(5) Minister lahko odredi, da se na posameznih delovnih mestih ali formacijskih dolžnostih na predlog načelnika generalštaba, predpisan dnevni in tedenski počitek v minimalnem trajanju v primeru izmenskega dela zagotavlja v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev (referenčno obdobje).

(6) Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v skupna ali druga poveljstva in enote izven države, se odredi glede na pravila, ki veljajo za druge pripadnike takega poveljstva ali enote.

35. člen

(izjeme glede omejitev)

(1) Izjemoma lahko načelnik generalštaba odredi delovni čas ne glede na dnevne, tedenske in mesečne omejitve:

- če je to potrebno zaradi nemotenega ali neprekinjenega delovanja oborožitvenega, nadzornega ali telekomunikacijskega sistema ali varovanja določenega objekta ali območja;
- če gre za izvajanje z zakonom določenih nalog, ki v določenem časovnem obdobju terjajo neprekinjeno ali nemoteno delovanje;
- če gre za izvedbo vojaškega strokovnega usposabljanja ali vaj, ki trajajo dalj časa;
- če gre za izvajanje mednarodnih obveznosti.

(2) Delo iz prejšnjega odstavka se lahko odredi le, če ga ni mogoče izvesti upoštevajoč 37., 38. in 40. člen tega zakona ter lahko traja le dokler je to nujno.

36. člen
(delovni čas v času povišane pripravljenosti)

(1) V času povišane pripravljenosti je delovni čas pripadnikov odvisen od vrste, namena, obsega in zahtevnosti dela. Za čas povišane pripravljenosti se določbe tega zakona o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, upoštevanje referenčnega obdobja, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa ne uporabljajo. O razporeditvi delovnega časa odloča nadrejeni poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote.

(2) Omejitve in prepovedi glede odrejanja delovnega časa, vključno s prerazporejanjem delovnega časa, odrejanjem dela preko polnega delovnega časa ter opravljanja nočnega dela zaradi varstva različnih kategorij delavcev po splošnih predpisih, v času povišane pripravljenosti ne veljajo.

(3) Minimalno potreben počitek v primerih iz tega člena se omogoča glede na vrsto nalog in v obsegu kot to dopuščajo razmere, o čemer odloča nadrejeni poveljnik oziroma predstojnik.

37. člen
(razporejanje delovnega časa)

(1) Razporeditev in pogoje za začasno prerazporeditev delovnega časa določi načelnik generalštaba.

(2) Pri enakomerni razporeditvi polni delovni čas ne sme biti razporejen na manj kot tri dni v tednu.

(3) Pripadnik mora biti obveščen o začasni prerazporeditvi delovnega časa praviloma najmanj en dan pred prerazporeditvijo.

38. člen
(neenakomerna in začasna razporeditev dela)

(1) Zaradi narave ali organizacije dela je lahko delovni čas neenakomerno razporejen. Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa, delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden. Če je odrejena dnevna delovna obveznost, ta ne sme biti krajša kot štiri ure. Če opravljeno delo pripadnika v primeru

neenakomernega ali začasno razporejenega delovnega časa presega 56 ur, se razlika šteje kot delo preko polnega delovnega časa.

(2) Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev (referenčno obdobje). Presežek delovnih ur se mora izkoristiti najkasneje v roku šestih mesecev od njihovega nastanka. V kolikor se presežek delovnih ur ne izkoristi v tem času, se pripadniku presežek ur izplača kot ure dela preko polnega delovnega časa.

(3) Delo v neenakomernem delovnem času ter v začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa oziroma v izmenah vključuje opravljanje delovne obveznosti v deljenem delovnem času, ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dnevih ter delo v popoldanskem in nočnem času, s prerazporeditvijo v okviru določene redne mesečne oziroma letne delovne obveznosti.

(4) Za delo v izmenah se šteje delo, ki se izmenoma opravlja v dopoldanskem, popoldanskem ali nočnem času. Za delo v izmenah se šteje tudi delo v turnusu, ko se delo opravlja po razporedu 12 ur, sledi pa mu 24 ali 48 ur počitka, in delo po posebnem razporedu, ko se delo opravlja dopoldne, popoldne in v nočnem času, vendar ne v enakomernem zaporedju.

(5) Če se delo opravlja v izmenah ali v turnusu, mora generalštab zagotoviti njihovo periodično izmenjavo.

39. člen

(delo ponoči)

(1) Pripadnik, ki dela ponoči vsaj tri ure svoje redne dnevne delovne obveznosti, ima pravico do posebnega varstva.

(2) Če bi se pripadniku iz prejšnjega odstavka po mnenju zdravniške komisije zaradi dela ponoči lahko poslabšalo zdravstveno stanje, ga mora ministrstvo razporediti na ustrezno delo v dopoldanskem ali popoldanskem času v skladu z njegovo splošno in vojaško izobrazbo.

40. člen

(delo preko polnega delovnega časa)

(1) Pripadniku se lahko odredi delo preko polnega delovnega časa upoštevajoč 96. člen Zakona o obrambi in potrebe službe. Ure, opravljene izven določenega začetka in konca delovnega časa, se obračunajo kot delo preko polnega delovnega časa.

(2) Za potrebe službe se po prejšnjem odstavku štejejo:

- izjemno povečan obseg dela;
- če je treba nadaljevati delovni ali drug proces, da bi se preprečila materialna škoda ali nevarnost za življenje in zdravje moštva oziroma tretjih oseb;
- če je nujno, da se odvrne okvara na vojaški opremi ali sredstvih, ki bi povzročila zastoj v opravljanju posameznih dejavnosti, služb ali sistemov;

- če je treba zagotoviti varnost moštva, vojaškega prometa in premoženja;
- v drugih izjemnih, nujnih in nepredvidenih primerih.

(3) Odrejanje dela preko polnega delovnega časa se podrobneje ureja v pravilih službe.

41. člen

(straža)

(1) Straže trajajo praviloma nepretrgoma 24 ur.

(2) Vojaškim osebam, ki opravljajo stražarsko službo, se šteje, kot da delajo v deljenem delovnem času. Ure, v katerih ne opravljajo dejanskega dela, se ne štejejo v delovni čas, ampak se štejejo kot pripravljenost za delo na delovnem mestu.

(3) Dnevna delovna obveznost med stražo ne sme presegati 12 ur. V primeru izrednega dogodka oziroma zaradi dokončanja začete naloge, se lahko vojaški osebi delovni čas izjemoma podaljša, pri tem pa se ure, ki jih opravi po že opravljenih 12 urah dejanskega dela, štejejo kot ure, opravljene preko polnega delovnega časa.

(4) Opravljanje stražarske službe lahko traja neprekinjeno do največ sedem dni. Vojaške osebe imajo pravico do prekinitve za počitek na kraju, kjer se opravlja straža, s tem, da se jim v redni delovni čas šteje 12 ur, preostalih 12 ur pa kot pripravljenost za delo.

42. člen

(dežurstva)

(1) Vojaškim osebam, ki opravljajo dežurstvo v skladu s pravili službe v Slovenski vojski, se ure dežurstva štejejo v ure tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Dnevna delovna obveznost med dežurstvom ne sme presegati 12 ur.

(2) V primeru izrednega dogodka oziroma zaradi dokončanja začete naloge med dežurstvom iz prejšnjega odstavka, se lahko delovni čas izjemoma podaljša, pri tem pa se ure, ki jih vojaška oseba opravi po že opravljenih 12 urah štejejo kot ure, opravljene preko polnega delovnega časa.

43. člen

(pripravljenost za delo)

(1) Pripravljenost za delo je čas, v katerem mora biti pripadnik v pripravljenosti za delo na delovnem mestu, na določenem kraju ali na domu.

(2) Pripravljenost za delo se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. V primeru, če mora pripadnik v času pripravljenosti za delo dejansko delati, se te ure dejanskega dela vštevajo v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti.

(3) Načelnik generalštaba določi primere in način izvajanja pripravljenosti za delo v delovnih prostorih, na določenem kraju ali na domu.

(4) Pripravljenost za delo na določenem kraju je izenačena s pripravljenostjo za delo na delovnem mestu. Ne glede na določbe splošnih predpisov, ki urejajo plače v javnem sektorju, pripada pripadniku izplačilo za čas pripravljenosti na delovnem mestu v višini 50% urne postavke osnovne plače, za čas pripravljenosti na domu pa v višini 20 % urne postavke osnovne plače.

44. člen

(odmor, dnevni in tedenski počitek)

(1) Pripadnik, ki dela krajši delovni čas v skladu s tem zakonom v povezavi s 96. členom Zakona o obrambi, vendar več kot štiri ure dnevno, ima pravico do odmora med delovnim časom, ki je v sorazmerju z dolžino dela. Dolžina odmora se pri neenakomerni ali začasni prerazporeditvi delovnega časa določi sorazmerno dolžini dnevnega delovnega časa.

(2) Pripadnik ima praviloma med dvema zaporednima delovnima dnevnoma pravico do počitka, ki traja nepretrgoma najmanj 12 ur. V obdobju sedmih zaporednih dni ima poleg pravice do dnevnega počitka praviloma tudi pravico do tedenskega počitka v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur.

(3) Če mora pripadnik zaradi službenih potreb, varnostnih razmer oziroma nemotenega izvajanja vojaškega izobraževanja in usposabljanja na dan tedenskega počitka delati, se mu zagotovi tedenski počitek v tekočem ali naslednjem mesecu.

45. člen

(delovni čas pri opravljanju vojaške službe izven države)

(1) Delovni čas pripadnikov pri opravljanju vojaške službe izven države je lahko enakomerno ali neenakomerno razporejen ne glede na določbe predpisov o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa. Pripadniku na opravljanju vojaške službe izven države se zagotavlja minimalno potrebni dnevni in tedenski počitek, če je to mogoče in upošteva tretji odstavek 44. člena tega zakona. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

(2) Ne glede na prejšnji člen in prejšnji odstavek tega člena se pripadniku pri opravljanju nalog na mirovni operaciji in misiji zagotovi tedenski počitek, v skladu s 103. členom tega zakona.

(3) Pri opravljanju vojaške službe izven države je opravljanje dela brez upoštevanja določb o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega počitka ter dela preko polnega delovnega časa upoštevano pri določitvi plače.

46. člen

(delo na domu)

Načelnik generalštaba lahko odredi, da se pri posameznih formacijskih dolžnostih vojaške godbe ali pri določenih drugih formacijskih dolžnostih glede na posebne zahteve dela v delovni čas šteje tudi delo na domu, ki je lahko največ tri ure na delovni dan.

47. člen

(dosegljivost)

(1) Dosegljivost je čas, ko je pripadnik dosegljiv preko javnih ali službenih komunikacijskih sredstev in se po potrebi javi v enoti ali zavodu ali na drugem določenem mestu v odrejenem času. Čas dosegljivosti se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Pripadnikom, za katere je odrejena dosegljivost, pripada dodatek k plači, v višini 10 % urne postavke osnovne plače, ne glede na določbe splošnih predpisov, ki urejajo plače v javnem sektorju. Formacijske dolžnosti, pri katerih morajo pripadniki zagotoviti dosegljivost, čas dosegljivosti in čase, v katerih se morajo po potrebi javiti na določenem kraju, določi načelnik generalštaba.

(2) Pripadniki, razporejeni na formacijske dolžnosti iz prvega odstavka tega člena, morajo nositi pri sebi tehnične naprave, preko katerih lahko prejemajo obvestila ali ukaze. Nošenje tehničnih naprav je obvezno, razen med letnim dopustom, koriščenjem presežka ur in kadar se pripadnik mudi izven države.

48. člen

(stalnost)

(1) Pripadnikom stalne sestave za vsako začeto leto dela na vojaški dolžnosti nad pet let pripada dodatek za stalnost v višini 0,5% osnovne plače.

(2) V delovno dobo iz prejšnjega odstavka se všteva tudi poklicno opravljanje vojaške službe po formacijah Teritorialne obrambe oziroma v drugih sestavah, izenačenih s Teritorialno obrambo v skladu s predpisi.

(3) Vojaški osebi, ki je bila premeščena na delo v Slovensko vojsko, se za določitev dodatka za stalnost šteje tudi delovna doba v organu, iz katerega je premeščena, če je bila po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ, iz katerega je premeščena, upravičena do dodatka za stalnost.

49. člen

(rekreacijski dopust)

(1) Vojaškim osebam na formacijskih dolžnostih ali delovnih mestih, na katerih se opravlja vojaška služba (v nadaljevanju: vojaška delovna mesta) nadzora in kontrole

zračnega prostora, za katera se zahtevajo licence, na formacijskih dolžnostih ali vojaških delovnih mestih, na katerih se izvaja elektronsko spremljanje mednarodnih sistemov zvez, pilotov, tehnikov letalcev, vojaških pirotehnikov in vojaških potapljačev pripada za ohranjanje telesne psihofizične pripravljenosti, poleg rednega dopusta, še rekreacijski dopust v trajanju do 15 dni.

(2) Kriterije za določitev dolžine rekreacijskega dopusta, pogoje in način izrabe rekreacijskega dopusta določi minister.

50. člen

(specifična strokovna znanja in izurjenost)

Za določene formacijske dolžnosti oziroma vojaška delovna mesta, ki zahtevajo posebej specifična strokovna znanja ali posebno izurjenost in so posebnega pomena za učinkovito delovanje Slovenske vojske, pripadajo dodatki v skladu s splošnimi predpisi.

51. člen

(posebna znanja in veščine ter posebno nevarne delovne naloge)

(1) Pripadnikom stalne sestave, ki obvladajo posebna znanja in veščine, za katere se še dodatno usposablja in jih potrebujejo pri opravljanju vojaške službe in pripadnikom stalne sestave, ki opravljajo posebno nevarne delovne naloge, pripadajo dodatki za posebna znanja in veščine ter za nevarnost.

(2) Vrste posebnih znanj in veščin ter posebno nevarne naloge iz prejšnjega odstavka določi minister.

(3) Dodatke iz prvega odstavka tega člena za posamezne formacijske dolžnosti določi minister v formacijah oziroma v sistemizaciji v skladu s splošnimi predpisi.

V. RAZPOREJANJE PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE

1. Razporeditve na formacijske dolžnosti

52. člen

(razporeditev na drugo formacijsko dolžnost)

(1) Pripadnik je lahko zaradi službenih potreb razporejen na drugo formacijsko dolžnost za nedoločen čas. O tem odloči načelnik generalštaba. Minister na predlog načelnika generalštaba razporeja vojaške osebe, za katere ima pristojnost imenovanja po zakonu o obrambi ter vojaške osebe s činom brigadnega generala ali višjim.

(2) V skladu s prejšnjim odstavkom se lahko razporedi pripadnika na formacijsko dolžnost, za katero se zahteva enak čin kot njegov osebni čin. Pri tem se upošteva določbe Zakona o obrambi, službeno oceno zadnjih treh let ter druge kriterije, ki jih določi načelnik generalštaba. Pripadnika se lahko v skladu s prejšnjim odstavkom razporedi na formacijsko dolžnost, za katero se zahteva eno stopnjo višji čin, kot je njegov osebni čin, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- ima predpisano izobrazbo;
- je uspešno končal predpisano vojaško izobraževanje in usposabljanje;
- je od zadnjega povišanja preteklo najmanj dve leti;
- je ocenjen z najmanj dobro službeno oceno.

(3) Zoper akt o razporeditvi iz prvega in drugega odstavka tega člena lahko pripadnik vloži ugovor po službeni poti. Ugovor ne zadrži izvršitve akta.

(4) Za službene potrebe iz prvega odstavka tega člena se šteje:

- popolnitev ali dopolnitev formacijskih dolžnosti, ki je potrebna za delo poveljstva ali enote;
- popolnitev formacijskih dolžnosti, ki so nepopolnjene, pa je njihova popolnitev predvidena s pripadniki stalne sestave;
- popolnitev formacijskih dolžnosti, s katerimi se vzpostavlja neprekinjena linija poveljevanja.

(5) Pripadniku, ki se zaradi službenih potreb razporedi v kraj, ki je oddaljen več kot 60 km od kraja bivanja, ministrstvo zagotovi primerno nastanitev, če je to mogoče. Vojakom se praviloma zagotavlja nastanitev v vojaških objektih.

(6) Akt vodenja ali poveljevanja o razporeditvi na drugo formacijsko dolžnost zaradi službenih potreb za nedoločen čas mora biti pripadniku vročen praviloma najmanj 14 dni pred dnem razporeditve na drugo formacijsko dolžnost.

53. člen

(začasna razporeditev na drugo formacijsko dolžnost)

(1) Pripadnik je lahko začasno razporejen zaradi službenih potreb na drugo ali nižje ovrednoteno formacijsko dolžnost do enega leta.

(2) Pripadnik iz prejšnjega odstavka obdrži enako plačo, kot jo je imel pred razporeditvijo, če je zanj to ugodneje.

(3) Pripadnik je lahko začasno razporejen zaradi službenih potreb v začasno skupino ali enoto oziroma na drugo formacijsko dolžnost v skladu s pravili službe.

(4) Pripadnik v času začasne razporeditve zadrži vse pravice, pridobljene na formacijski dolžnosti, če je trajanje razporeditve do 30 dni. Za začasne razporeditve nad 30 dni pa pridobi pravice iz nove formacijske dolžnosti, če je to zanj ugodneje, razen pravice do povišanja v čin ali napredovanja v razred. Dolžan je spoštovati red in delovne programe, ki veljajo za začasno skupino, enoto oziroma formacijsko dolžnost, na katero je razporejen.

(5) O začasni razporeditvi iz tretjega odstavka tega člena odločajo z akti poveljevanja:

- poveljnik bataljona ali njemu enake enote, če traja razporeditev do 10 dni;
- poveljnik brigade ali njej enake ali višje enote, če traja razporeditev do 30 dni;
- poveljnik operativne ravni, če traja razporeditev do šestih mesecev;
- načelnik generalštaba, če traja razporeditev do enega leta, z možnostjo enkratnega podaljšanja.

(6) Za službene potrebe iz prvega in tretjega odstavka tega člena se šteje:

- nadomeščanje druge vojaške osebe ali delavca, ki je odsoten s formacijske dolžnosti oziroma delovnega mesta, ne glede na vzrok odsotnosti;
- izvrševanje nalog ali del, ki so nujna ali jih je treba opraviti v določenem času oziroma vplivajo na pripravljenost vojske;
- popolnitev ali dopolnitev formacijske dolžnosti, za katere je popolnitev predvidena z organizacijskim ukazom ali je nujna za delo oziroma uporabo poveljstva ali enote;
- popolnitev formacijskih dolžnosti, ki so nujne za izvajanje vojaško strokovnega usposabljanja ali vzpostavitev neprekinjene linije poveljevanja;
- napotitev na izobraževanje ali usposabljanje zaradi pridobitve predpisanih ali drugih strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje določenih formacijskih dolžnosti;
- popolnitev začasnih skupin ali enot.

(7) Pripadnik je lahko začasno razporejen na drugo formacijsko dolžnost do 30 dni zaradi istega razloga največkrat dvakrat zaporedoma oziroma največ dvakrat v koledarskem letu. Pripadnik stalne sestave je lahko začasno razporejen nad 30 dni zaradi istega razloga samo dvakrat zaporedoma.

(8) Akt poveljevanja o začasni razporeditvi mora biti pripadniku vročen praviloma sedem dni pred dnem začasne razporeditve na drugo delo ali formacijsko dolžnost, če gre za razporeditev nad 30 dni.

54. člen

(nadomeščanje poveljnika)

V miru ima namestnik ali namestnica (v nadaljnjem besedilu: namestnik) poveljnika med začasno odsotnostjo poveljnika v skladu z Zakonom o obrambi in s pravili službe za

obdobje do treh mesecev vse pristojnosti poveljnika, vendar pa prvih 30 dni ne pridobi pravic in plače, povezane s formacijsko dolžnostjo poveljnika. Če je odsotnost poveljnika daljša od treh mesecev, se namestnik začasno imenuje na dolžnost poveljnika. Nadomeščanje oziroma začasno imenovanje na dolžnost poveljnika lahko traja največ 12 mesecev. V tem času ne pridobi pravice do povišanja v čin.

55. člen

(opravljanje nalog v drugem kraju)

(1) Pripadnik je lahko za opravljanja formacijske dolžnosti začasno razporejen v drug kraj zaradi službenih potreb.

(2) Za službene potrebe se v tem primeru štejejo:

- izvrševanje nalog ali del, ki so nujna ali jih je treba opraviti v določenem času oziroma vplivajo na pripravljenost vojske;
- izvajanje vojaško strokovnega izobraževanja in usposabljanja;
- napotitev na izobraževanje ali usposabljanje zaradi pridobitve predpisanih ali drugih strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje določenih formacijskih dolžnosti.

(3) Akt poveljevanja za začasno razporeditev v drug kraj izda poveljnik brigade, njemu enake ali višje enote za čas do enega leta. Začasna razporeditev enote ali dela enote zaradi službenih potreb v drug kraj se izvede z aktom poveljevanja za enoto ali del enote.

(4) Načelnik generalštaba lahko pripadnika stalno razporedi v drug kraj ne glede na drugi odstavek tega člena. Pripadniku se povrnejo stroški prevoza v skladu s splošnimi predpisi.

(5) Akt poveljevanja o začasni razporeditvi enote (organizacijski ukaz) ali pripadnika v drug kraj opravljanja dela mora biti pripadniku stalne sestave vročen praviloma najmanj sedem dni pred dnem razporeditve v drug kraj.

VI. PRAVICE MED SLUŽBO

1. Pravice in dolžnosti pripadnika v času opravljanja vojaške službe

56. člen

(napotitev na izobraževanje ali usposabljanje)

(1) Pripadnik je z ukazom napoten na vojaško izobraževanje in usposabljanje na vojaške šole, ki jih organizira ministrstvo, oziroma druge šole in organizacije doma in v tujini. Stroški vojaškega izobraževanja in usposabljanja bremenijo ministrstvo, razen če pripadnik v

okviru vojaškega izobraževanja in usposabljanja pridobi v javnem izobraževalnem sistemu priznano stopnjo izobrazbe ali civilno priznane licence. V slednjem primeru se pravice in obveznosti v zvezi z vojaškim izobraževanjem in usposabljanjem uredijo s pogodbo.

(2) Pripadnik, ki ima sklenjeno pogodbo v skladu s tem členom, mora po končanem izobraževanju ali usposabljanju ostati v delovnem razmerju najmanj dvakrat toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje ali usposabljanje, če je bilo to daljše od enega leta in dve leti, če je bilo krajše od enega. V primeru predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani pripadnika, mora povrniti sorazmeren del stroškov izobraževanja ali usposabljanja in prejemkov, ki jih je dobil v tem času.

(3) Izvajanje pravic in obveznosti pripadnikov med izobraževanjem ali usposabljanjem podrobneje uredi minister.

57. člen

(plača)

(1) Za plače v Slovenski vojski se uporabljajo predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev, če ni s tem zakonom določeno drugače.

(2) Orientacijske formacijske dolžnosti oziroma nazivi v Slovenski vojski se uvrstijo v plačni razred s kolektivno pogodbo za javni sektor.

(3) Druga vprašanja, ki se v skladu z zakonom, ki ureja plače v javnem sektorju, urejajo v kolektivni pogodbi dejavnosti, se za Slovensko vojsko uredijo z uredbo vlade.

(4) Pripadnikom, ki imajo sklenjene pogodbe za določen čas se plača poveča za 10% osnovne plače.

58. člen

(povečan obseg dela in obremenitev)

(1) Za odrejanje in plačevanje povečanega obsega dela in obremenitev enot soglasje pripadnikov teh enot ni potrebno.

(2) Pripadnikom na formacijskih dolžnostih v Slovenski vojski, ki so predvidene za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma je njihova uporaba določena v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami, se v obdobju, določenem za priprave in usposabljanje, plača zaradi povečanega obsega dela in zaradi posebnih obremenitev lahko poveča do 30% osnovne plače. V skladu s tem členom se lahko osnovna plača poviša tudi pri določenih formacijskih dolžnostih in vojaških delovnih mestih, katerih opravljanje zahteva posebna znanja in povečane obremenitve, brez njihove popolnitve pa ni mogoče zagotoviti delovanja enote ali drugih enot, oborožitvenega, bojnega ali drugega vojaškega sistema.

(3) Pripadnikom enote, ki je dana na razpolago za uporabo za določeno časovno obdobje v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami ter pripadnikom enot ali skupin v različni stopnji pripravljenosti, namenjenih za bojno delovanje v miru v primeru potrebe, izvajanje nujnih nalog Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju ter drugih nujnih nalog, se plača zaradi povečanega obsega dela in zaradi posebnih obremenitev lahko poveča do 30% osnovne plače.

(4) O povišanju plače iz drugega in tretjega odstavka tega člena odloči vlada na predlog ministra. Povišanje plače iz drugega in tretjega odstavka tega člena se ne izključuje.

59. člen

(plača za opravljanje vojaške službe izven države)

(1) Pripadniku, ki v miru opravlja vojaško službo oziroma službo izven države pri izvrševanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, pripada plača z dodatki po osnovah in merilih, ki jih predpiše vlada.

(2) Pripadniku iz prejšnjega odstavka se plača obračuna po osnovah in dodatkih, kot če bi delal v povprečju 174 ur mesečno. Če pripadnik opravlja službo izven države le občasno ali nekaj dni, sicer pa opravlja redno službo, mu pripada plača za dejanske dneve dela izven države, pri čemer ti dnevi ne vplivajo na opravljeno redno mesečno delo v državi. V osnovno plačo je pripadniku na opravljanju mirovne operacije in misije upoštevano delo preko polnega delovnega časa, delo v enakomerno in neenakomerno razporejenem delovnem času ter nadomestilo za nezmožnost koriščenja dnevnega in tedenskega počitka.

(3) S pripadnikom iz prvega odstavka tega člena se praviloma sklene posebna pogodba, s katero se uredijo njegove pravice in dolžnosti za čas opravljanja službe v drugi državi. Posebne pogodbe se praviloma ne sklepa, če gre za sodelovanje enote na vojaških vajah ali drugih oblikah usposabljanja in urjenja ter napotitev na mirovne operacije in misije. Pripadnik mora biti za čas opravljanja vojaške službe izven države posebej zavarovan za primer poškodbe ali smrti.

(4) Po razglasitvi vojnega ali izrednega stanja oziroma po sprejemu odločitve o uporabi vojske za vojaško obrambo v skladu s tem zakonom, pripadniku stalne sestave pripada plača brez dodatkov zaradi posebnih pogojev dela in ne glede na kraj opravljanja službe. Višino plače in način njenega izplačila določi vlada.

60. člen

(poškodba pri delu in z njo povezano nadomestilo in posebna odškodnina)

(1) Poškodba, ki jo utрпи pripadnik na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj ali na službeni poti se šteje kot poškodba pri delu.

(2) Pripadnik iz prejšnjega odstavka, ki je odsoten z dela, za čas odsotnosti, prejme 100 odstotno nadomestilo plače. V času daljše odsotnosti z dela izplača delodajalec nadomestilo plače v breme zdravstvenega zavarovanja, medtem ko razliko

do 100 odstotnega nadomestila plače, ki jo zdravstveno zavarovanje ne izplača, izplača iz lastnih sredstev.

(3) Pripadnik, ki ni zavarovan po določbah prejšnjega člena, ima v primeru poškodbe pri delu oziroma nesreče pri delu, posledica katere je trajna izguba splošne delovne zmožnosti, pravico do posebne odškodnine v višini največ 100 odstotkov zavarovalne vsote, določene na podlagi prejšnjega člena. Višina posebne odškodnine je odvisna od odstotka trajne izgube splošne delovne zmožnosti.

(4) V primeru smrti pripadnika iz prejšnjega odstavka pripada posebna odškodnina v višini 100 odstotkov zavarovalne vsote iz prejšnjega člena njegovim ožjim družinskim članom skupaj.

(5) Višino in način izplačila posebne odškodnine v vsakem posameznem primeru določi načelnik generalštaba.

61. člen

(obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje)

(1) Vojaške osebe morajo opravljati z Zakonom o obrambi in s tem zakonom določene naloge, ki so povezane z večjo nevarnostjo za varnost, zdravje ali življenje, in ki jih zaradi posebnih obremenitev ni mogoče opravljati po določeni starosti.

(2) Vojaške osebe na formacijskih dolžnostih, na katerih se opravljajo naloge iz prejšnjega odstavka, razen na formacijskih dolžnostih v športni enoti, se obvezno dodatno pokojninsko zavarujejo.

(3) Prispevki za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje se plačujejo po prispevnih stopnjah v skladu s splošnimi predpisi.

(4) Vojaški osebi, ki je odsotna z dela zaradi poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, pravice iz poklicnega zavarovanja ne mirujejo. Prispevke za poklicno zavarovanje v tem času plača delodajalec po stopnji, ki velja na dan nastanka obveznosti za plačilo prispevkov. Ne glede na določbe, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, je osnova za prispevke nadomestilo iz naslova zdravstvenega zavarovanja, ki ga delodajalec izplačuje v breme nosilca zdravstvenega zavarovanja.

(5) Vojaške osebe, ki so uveljavile pravico do enkratnega izplačila sredstev na računu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in se ob tem odpovedale pravici do poklicne pokojnine, se obvezno dodatno pokojninsko ne zavarujejo.

(6) Podatke o vojaških osebah iz prejšnjega odstavka tega člena, zagotavlja upravljavec Sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

2. Posebne določbe o odškodninski in disciplinski odgovornosti

62. člen
(odškodninska odgovornost)

(1) Pripadnik je odškodninsko odgovoren za škodo, ki jo protipravno povzroči delodajalcu pri delu ali v zvezi z delom naklepno ali iz hude malomarnosti.

(2) Za škodo iz prejšnjega odstavka, ki jo pripadnik povzroči tretji osebi, je nasproti tej osebi odškodninsko odgovorno ministrstvo.

(3) Tretja oseba lahko kot oškodovanec zahteva povračilo škode tudi od pripadnika, ki ji je protipravno povzročil škodo, če je bila škoda povzročena naklepno.

63. člen
(odškodninski postopek zoper pripadnika)

(1) Če s tem zakonom ni določeno drugače, se za postopek odločanja o odškodninski odgovornosti in odškodnini uporabljajo določbe tega zakona o postopku ugotavljanja disciplinske odgovornosti za težje disciplinske kršitve in pravil službe, razen določb o zastaranju, za katere se uporabljajo splošni predpisi. Odškodninski postopek zoper pripadnika vodi oseba, ki je po določbah tega zakona pristojna zoper pripadnika voditi disciplinski postopek.

(2) Če je s kršitvijo discipline nastala škoda, se lahko v disciplinskem postopku odloči tudi o odškodninski odgovornosti. Če bi bila z ugotavljanjem odškodninske odgovornosti v disciplinskem postopku onemogočena hitra in učinkovita izvedba disciplinskega postopka, se o odškodninski odgovornosti odloči v posebnem odškodninskem postopku, določenem s tem zakonom.

(3) V zahtevnih primerih lahko načelnik generalštaba imenuje najmanj tričlansko komisijo za ugotavljanje odškodninske odgovornosti na prvi stopnji. Člani komisije so praviloma strokovnjaki s področja, ki omogoča strokovno in hitro ugotavljanje odškodninske odgovornosti in višine škode. Z imenovanjem komisije se imenuje tudi njen predsednik.

(4) Postopek ugotavljanja odškodninske odgovornosti se uvede z izdajo sklepa o uvedbi odškodninskega postopka. V postopku se obvezno opravi popis škode ter ugotovijo vse okoliščine in razlogi zaradi katerih je škoda nastala. Odškodninski postopek na prvi stopnji se konča z izdajo odločbe o odškodninski odgovornosti po opravljeni odškodninski obravnavi.

(5) Zoper odločbo o ugotovitvi odškodninske odgovornosti ima pripadnik pravico ugovora v roku osmih dni od prejema pisnega odpravljanja odločbe. O ugovoru odloča komisija, ki jo imenuje minister. Komisija mora imeti najmanj tri člane, strokovno usposobljene za odločanje v konkretnem odškodninskem postopku.

(6) Dokončna odločba o izreku odškodninske odgovornosti je izvršilni naslov.

64. člen
(pavšalna odškodnina, oprostitev poplačila škode)

(1) Če bi ugotavljanje višine škode povzročilo nesorazmerne stroške ali če bi povračilo škode bistveno poslabšalo socialni položaj pripadnika in njegove družine, se odškodnina odmeri v pavšalnem znesku. Če škoda ni bila povzročena naklepno se lahko pripadnika v celoti oprosti poplačila škode, če je to primerno glede na njegovo prizadevanje za odpravo škode, odnos do dela ali njegovo gmotno stanje.

(2) Pripadnik je prost odškodninske odgovornosti, če je povzročil škodo z izvršitvijo ukaza ali povelja nadrejenega.

65. člen
(pisni dogovor)

O višini in načinu poravnave škode, ki je povzročena ministrstvu, je mogoč pisni dogovor med osebo, ki je pooblaščen za ugotavljanje odškodninske odgovornosti, oziroma komisijo za ugotavljanje odškodninske odgovornosti in povzročiteljem škode. Dogovor lahko obsega obročno vračilo škode, ki praviloma ne sme preseči 36 mesečnih obrokov. Pisni dogovor je izvršilni naslov.

66. člen
(škoda, povzročena tretji osebi)

Za izplačano odškodnino za škodo, ki jo je pripadnik na delu ali v zvezi z delom naklepno ali iz hude malomarnosti povzročil tretji osebi, uveljavlja ministrstvo, ki je škodo izplačalo, regresni zahtevek za poplačilo celotne škode ali pavšalne odškodnine. Regresni zahtevek za poplačilo pavšalne odškodnine se uveljavlja, če so podani razlogi za odmero odškodnine v pavšalnem znesku iz 64. člena tega zakona.

67. člen
(odškodninska odgovornost ministrstva)

(1) Če je pripadniku povzročena škoda pri delu ali v zvezi z delom, jo mora povrniti ministrstvo po splošnih načelih civilnega prava.

(2) Odškodninska odgovornost ministrstva se nanaša tudi na škodo, ki je bila pripadniku povzročena s kršenjem pravic iz delovnega razmerja.

(3) O višini in načinu poravnave škode je mogoč pisni dogovor oziroma poravnava med ministrstvom in pripadnikom, ki mu je bila povzročena škoda. Pisni dogovor je izvršilni naslov.

68. člen

(vsebina disciplinske odgovornosti in nadaljevana disciplinska kršitev)

(1) Pripadnik je odgovoren za kršitve vojaške discipline (v nadaljnjem besedilu: disciplinske kršitve). Kot disciplinska kršitev se šteje tudi dejanje storjeno, ko pripadnik ne opravlja vojaške ali druge službe, pa to dejanje moralno ali materialno škoduje interesom ministrstva.

(2) Disciplinske kršitve so lažje in težje.

(3) Disciplinska odgovornost je podana, če je storil pripadnik disciplinsko kršitev z naklepom ali iz malomarnosti.

(4) Kdor iz koristoljubnosti ali oškodovalnih nagibov istočasno ali zaporedoma stori dve ali več istih ali istovrstnih disciplinskih kršitev, ki glede na kraj, način ali druge enake okoliščine pomenijo enotno dejavnost, stori nadaljevano disciplinsko kršitev. Pripadniku, ki stori nadaljevano disciplinsko kršitev, se izreče en disciplinski ukrep.

(5) Določbe tega zakona glede disciplinske odgovornosti se smiselno uporabljajo tudi za civilne osebe.

69. člen

(vrste disciplinskih kršitev)

(1) Lažje disciplinske kršitve so:

1. neupravičena zapustitev ali nepravočasna vrnitev v poveljstvo, enoto ali zavod do osem ur;
2. neopravičen izostanek z dela en dan;
3. malomarno izvrševanje dolžnosti, ki ne povzroči večjih škodljivih posledic;
4. namerna povzročitev manjše materialne škode na vojaškem premoženju;
5. malomarno vzdrževanje vojaškega premoženja;
6. nepravilno in malomarno nošenje uniforme in predpisanih oznak;
7. malomarno ravnanje s tajnimi podatki, ki ne povzroči večjih škodljivih posledic;
8. obnašanje, ki je v nasprotju s kodeksom vojaške etike;
9. nezakonito ravnanje pri opravljanju dela, ki ne povzroči večjih škodljivih posledic;
10. odklonitev, neizvršitev ali nepopolna izvršitev sprejetega akta vodenja in poveljevanja, ki ne povzroči večjih škodljivih posledic;
11. žaljivo obnašanje do podrejenih, nadrejenih ali drugih oseb, ki ne povzroči večjih škodljivih posledic.

(2) Težje disciplinske kršitve so:

1. neupravičena zapustitev ali nepravočasna vrnitev v poveljstvo, enoto ali zavod nad osem ur;
2. neopravičen izostanek z dela tri dni v obdobju šestih mesecev ali neopravičen izostanek z dela dva dni zaporedoma;
3. uživanje alkohola ali psihotropnih snovi med opravljanjem dela oziroma opravljanje dela pod vplivom alkohola ali psihotropnih snovi;
4. odklonitev preizkusa ali strokovnega pregleda, s katerim se ugotavlja prisotnost alkohola oziroma psihotropnih snovi, ki zmanjšujejo zmožnost za delo;

5. opustitev požarno-varnostnih, varnostnih in drugih ukrepov, ki lahko ogrozijo varnost moštva ali vojaškega premoženja;
6. malomarno izvrševanje dolžnosti ali opuščanje oziroma nepooblaščenno spreminjanje predpisanih postopkov za določeno ravnanje, ki povzroči večje škodljive posledice;
7. odklonitev, neizvršitev ali nepopolna izvršitev sprejetega akta vodenja ali poveljevanja, ki povzroči večje škodljive posledice;
8. neupravičen odstop od službene poti;
9. podaja skupinskega ugovora ali pritožbe zoper akte vodenja ali poveljevanja;
10. napačno poročanje ali prikrivanje podatkov v zvezi s službo ali opravljanjem določenih dolžnosti v zvezi z njo;
11. kršitev dolžnosti in omejitev v zvezi s sprejemanjem daril;
12. kršitev načela prepovedi političnega delovanja;
13. nezakonito ali nenamensko razpolaganje z javnimi sredstvi;
14. naklepno povzročanje večje materialne škode na vojaškem premoženju;
15. žaljivo obnašanje do podrejenih, nadrejenih ali drugih oseb, ki povzroči večje škodljive posledice;
16. nasilno obnašanje do podrejenih, nadrejenih ali drugih oseb
17. nezakonito ravnanje pri opravljanju dela, ki povzroči večje škodljive posledice;
18. neizvrševanje odrejenih inšpekcijskih ukrepov, za katere je pripadnik pristojen;
19. dejanje, ki pomeni kaznivo dejanje zoper uradno dolžnost, drugo kaznivo dejanje, storjeno na delu ali v zvezi z delom ali storjeno iz nečastnih nagibov, in drugo kaznivo dejanje ali prekršek, s katerim se krni ugled državnega organa;
20. opravljanje dela v nasprotju z omejitvami, določenimi v Zakonu o obrambi;
21. kršitev pravic pripadnikov, določenih z Zakonom o obrambi, tem zakonom in pravili službe;
22. več kot tri ponovitve lažjih disciplinskih kršitev, ugotovljenih z dokončno odločbo v obdobju dveh let;
23. protipravna odtujitev tajnih podatkov ali malomarno ravnanje s tajnimi podatki, ki povzroči večje škodljive posledice.

(3) Za pripadnike se kot disciplinske kršitve štejejo tudi vse kršitve, predpisane za javne uslužbenke po splošnih predpisih.

(4) Za manjšo materialno škodo po prvem odstavku tega člena se šteje škoda, ki ne presega 500 eurov. Za večjo materialno škodo po drugem odstavku tega člena se šteje škoda, ki presega 500 eurov.

(5) Škodljive posledice disciplinske kršitve po tem zakonu se presojujejo zlasti glede na njihov vpliv na disciplino, pripravljenost moštva na opravljanje dela oziroma izvajanje naloge, varnost moštva in odnose med pripadniki ter ugled vojske ali ministrstva.

70. člen (organi disciplinskega postopka)

(1) O disciplinski odgovornosti pripadnika na prvi stopnji odloča načelnik generalštaba oziroma od njega pooblaščen častnik s činom majorja ali višjim oziroma višji

vojaški uslužbenec XII. ali višjega razreda. Za odločanje o disciplinski odgovornosti civilne osebe se lahko pooblasti civilno osebo.

(2) V zahtevnih primerih lahko načelnik generalštaba imenuje najmanj tričlansko komisijo za ugotavljanje disciplinske odgovornosti na prvi stopnji. Člani komisije so praviloma strokovnjaki s področja, ki omogoča strokovno in hitro ugotavljanje disciplinske odgovornosti. Z imenovanjem komisije se imenuje tudi njen predsednik, ki mora imeti enak ali višji čin, razred oziroma naziv kot pripadnik, zoper katerega se vodi disciplinski postopek. Pri imenovanju članov v komisijo se upoštevajo pogoji iz prejšnjega odstavka.

(3) O disciplinski odgovornosti načelnika generalštaba odloča senat disciplinske komisije iz petega odstavka tega člena. V tem primeru enega od članov senata določi minister. Zoper odločitev senata ima načelnik generalštaba pravico zahtevati sodno varstvo v skladu z drugim odstavkom 82. člena tega zakona.

(4) Ne glede na prejšnje odstavke tega člena je za vodenje disciplinskega postopka na prvi stopnji v enoti ali začasni skupini v času povišane pripravljenosti, ki vključuje tudi vojaško službo izven države oziroma v izrednem ali vojnem stanju, pristojen neposredno nadrejeni taki enoti ali skupini. Ob razglasitvi izrednega ali vojnega stanja oziroma pri izvajanju vojaške obrambe v skladu z Zakonom o obrambi je za vodenje disciplinskega postopka zaradi lažjih kršitev pristojen poveljnik voda, njemu enake ali višje enote.

(5) Disciplinski organ druge stopnje je disciplinska komisija, ki jo imenuje minister. Komisija ima najmanj deset članov. Z imenovanjem komisije se imenuje tudi njen predsednik. Enega člana imenuje komisija za pritožbe iz delovnega razmerja pri vladi. Komisija odloča v senatu treh članov, ki jih določi predsednik komisije za vsak primer posebej. V primeru disciplinskega postopka iz četrtega odstavka tega člena odloča senat na ozemlju Republike Slovenije ali izven države, o čemer odloča predsednik komisije, upoštevaje težo, zahtevnost in ekonomičnost postopka.

71. člen (zastaranje)

(1) Začetek disciplinskega postopka zastara po treh mesecih od dneva, ko se je zvedelo za disciplinsko kršitev in za storilca. Začetek disciplinskega postopka zastara v vsakem primeru po enem letu od dneva, ko je bila kršitev storjena.

(2) Vodenje disciplinskega postopka zastara po enem letu od uvedbe disciplinskega postopka.

(3) Šteje se, da se je zvedelo za kršitev in storilca, ko je bil o tem obveščen načelnik generalštaba, v primeru disciplinskega postopka zoper načelnika pa, ko je bil o tem obveščen minister.

(4) Če ima disciplinska kršitev znake kaznivega dejanja, se za absolutne zastaralne roke smiselno uporabljajo določbe kazenskega zakonika.

(5) Izvršitev disciplinskega ukrepa za disciplinske kršitve zastara po šestih mesecih od dneva dokončnosti odločbe, s katero je bil disciplinski ukrep izrečen.

72. člen (uvedba disciplinskega postopka)

(1) Uvedbo disciplinskega postopka lahko predlagajo:

1. poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote, ki je nadrejen pripadniku, za katerega obstaja utemeljen sum, da je storil disciplinsko kršitev;
2. predstojnik obveščevalno varnostne službe ministrstva;
3. glavni inšpektor za obrambo;
4. načelnik štabno varnostnega organa generalštaba;
5. poveljnik teritorialno pristojne enote vojaške policije;
6. glavni preiskovalec stalne komisije za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov.

(2) Predlog za uvedbo disciplinskega postopka se vloži brez odlašanja, v pisni obliki in mora vsebovati opis disciplinske kršitve kot tudi dokazila ali navedbo dokazov, ki utemeljujejo navedbe v predlogu. Predlog se pošlje neposredno načelniku generalštaba oziroma ministru, če se predlaga uvedba disciplinskega postopka zoper načelnika generalštaba, ali poveljniku iz četrtega odstavka 70. člena tega zakona. Če se predlaga uvedba disciplinskega postopka zoper načelnika generalštaba, lahko minister odredi komisiji, da uvede postopek zoper načelnika generalštaba. Predlog ni pogoj za uvedbo disciplinskega postopka.

(4) Disciplinski postopek zoper pripadnika se uvede s pisnim sklepom, ki ga izda disciplinski organ prve stopnje. Zoper sklep ni dovoljeno pravno sredstvo. Šteje se, da je postopek uveden na dan izdaje sklepa. V disciplinskem postopku ni mogoče ugotavljati odgovornosti za disciplinsko kršitev, ki ni vsebovana v sklepu o uvedbi postopka.

(5) Disciplinski postopek se ne uvede, če je storjena disciplinska kršitev majhnega pomena, o čemer odloča načelnik generalštaba.

(6) Disciplinski organ o uvedbi disciplinskega postopka ne obvešča sindikatov.

73. člen (odločanje o izločitvi)

(1) O izločitvi načelnika generalštaba odloča minister.

(2) O izločitvi s strani načelnika generalštaba pooblašcene osebe odloča načelnik generalštaba.

(3) O izločitvi člana senata disciplinske komisije odloča predsednik komisije. O izločitvi predsednika disciplinske komisije odloča minister.

(4) O izločitvi poveljnika iz četrtega odstavka 70. člena tega zakona odloča načelnik generalštaba.

(5) S sklepom, v katerem je ugodeno zahtevi za izločitev, se pooblasti drugo osebo za odločanje o disciplinski odgovornosti.

74. člen (pravica do zagovora)

(1) Pred sprejemom odločitve o disciplinski odgovornosti mora disciplinski organ pripadniku dati možnost, da se izjavi o očitanih kršitvah.

(2) Če je zoper pripadnika uveden postopek zaradi težje disciplinske kršitve, je treba opraviti obravnavo. Med vročitvijo vabila na obravnavo in prvim narokom za obravnavo mora preteči najmanj 15 dni. Med vročitvijo vabila na nadaljnji narok in narokom mora preteči najmanj pet dni. Vabila za naslednji narok ni treba vročati, če je pripadnik oziroma njegov pooblaščenec na obravnavi obveščen, kdaj bo narok.

(3) Če je uveden postopek samo zaradi lažje disciplinske kršitve, se o disciplinski odgovornosti lahko odloči že po pridobitvi pripadnikovega pisnega zagovora. Pisni zagovor lahko pripadnik poda v roku 15 dni od vročitve sklepa o uvedbi disciplinskega postopka. V sklepu mora biti pripadnik opozorjen, da bo o njegovi disciplinski odgovornosti odločeno, če pisnega zagovora ne bo podal v roku. Po prejemu pripadnikovega pisnega zagovora se disciplinski organ prve stopnje lahko odloči, da se opravi obravnavo, pri čemer morajo med vročitvijo vabila in obravnavo preteči najmanj trije dnevi.

(4) Pripadnik se lahko zagovarja sam ali po pooblaščenju. Pooblaščenec je lahko odvetnik, predstavnik reprezentativnega sindikata oziroma druga polnoletna oseba. Pripadnik mora pooblaščenju izdati pisno pooblastilo. Če ima pripadnik pooblaščenca, se vsa pisanja v disciplinskem postopku vročajo pooblaščenju.

(5) Obravnava ni javna, na njej pa lahko poleg pripadnikovega pooblaščenca sodelujejo osebe, za katere tako določi disciplinski organ prve stopnje.

75. člen (začasna odstranitev)

(1) Pripadnika, zoper katerega je uveden disciplinski postopek za težjo disciplinsko kršitev, se lahko začasno odstrani od opravljanja dela do dokončne odločitve v disciplinskem postopku, če bi njegova navzočnost škodovala interesom službe ali ovirala potek disciplinske obravnave.

(2) Začasna odstranitev od opravljanja dela se izvede tako, da se:

1. pripadniku omejijo ali odvzamejo pooblastila;
2. pripadnika začasno prerazporedi na drugo formacijsko dolžnost ali

3. pripadniku prepove opravljanje dela.

(3) Izmed ukrepov iz prejšnjega odstavka se izbere tisti, s katerim se zavaruje interes službe, zagotovi nemoten potek disciplinskega postopka ter upošteva tudi položaj pripadnika.

76. člen (odločitev o začasni odstranitvi)

(1) O začasni odstranitvi odloči disciplinski organ prve stopnje s sklepom.

(2) Zoper sklep o začasni odstranitvi ima pripadnik pravico ugovarjati v roku treh dni od vročitve sklepa. Ugovor ne zadrži izvršitve sklepa. O ugovoru odloča načelnik generalštaba z odločbo v 15 dneh. Odločitev načelnika je dokončna. Zoper odločitev ima pripadnik pravico zahtevati sodno varstvo pred sodiščem, pristojnim za delovne spore. Tožba se lahko vloži v roku 30 dni od dneva, ko mu je bila odločitev načelnika vročena.

(3) Sklep o začasni odstranitvi se lahko prekliče do dokončne odločitve v disciplinskem postopku v primeru, če se ugotovi, da navzočnost pripadnika ne bi več škodovala interesom službe ali ovirala poteka disciplinskega postopka.

77. člen (pravice med začasno odstranitvijo)

(1) Med začasno odstranitvijo iz 3. točke drugega odstavka 75. člena tega zakona pripada pripadniku 60% plače za polni delovni čas, izplačane v mesecu pred izdajo sklepa o začasni odstranitvi, vendar ne manj od minimalne plače. Preostali del plače se zadrži.

(2) Polna plača pripada pripadniku od dneva vrnitve k opravljanju dela.

(3) Pripadniku se vrne zadržani del plače z zakonitimi zamudnimi obrestmi, če:

1. je disciplinski postopek dokončno ustavljen ali je postopek zastaral;
2. je dokončno ugotovljeno, da ni storil očitane disciplinske kršitve, zaradi katere je bil izrečen ukrep začasne odstranitve.

78. člen (odločitev disciplinskega organa prve stopnje)

(1) Disciplinski organ prve stopnje po prejemu pisnega zagovora oziroma na podlagi izvedene disciplinske obravnave sprejme odločitev, da ustavi disciplinski postopek ali ugotovi, da pripadnik ni storil očitane disciplinske kršitve, ali ugotovi, da je pripadnik odgovoren za disciplinsko kršitev in mu izreče disciplinski ukrep. Razglasitev odločitve disciplinskega organa ni javna.

(2) V bolj zapletenih zadevah se disciplinski organ prve stopnje lahko odloči, da odločitev ne razglasi na obravnavi. V takšnem primeru se izdela samo pisna odločitev v tridesetih dneh od dneva, ko je bila disciplinska obravnava končana.

(3) Odločitev mora biti pisna, obsega pa izrek, obrazložitev in pravni pouk. Zoper odločitev lahko pripadnik ugovarja v roku osmih dni po vročitvi. Ugovor se vloži pri disciplinskem organu prve stopnje.

(4) Če se pripadnik odpove pravici do ugovora zoper odločitev, pisna obrazložitev odločitve in pravni pouk nista potrebna.

(5) Disciplinski postopek se lahko ustavi, če se v postopku ugotovi, da je pripadnik za isto dejanje že kaznovan v drugem postopku.

79. člen (disciplinski ukrepi in vodenje evidence)

(1) Pripadniku se za lažjo disciplinsko kršitev izreče eden od naslednjih disciplinskih ukrepov:

1. opomin;
2. javni opomin pred enoto ali
3. denarna kazen.

(2) Pripadniku se za težjo disciplinsko kršitev poleg disciplinskih ukrepov iz prejšnjega odstavka lahko izreče eden od naslednjih disciplinskih ukrepov:

1. odvzem čina oziroma razreda za eno stopnjo;
2. razporeditev na drugo ali nižjo dolžnost;
3. zadržanje povišanja v višji čin oziroma napredovanja v višji razred ali
4. odpoved pogodbe o zaposlitvi.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena se lahko pripadniku na služenju vojaškega roka in pripadniku rezervne sestave, kadar je v vojaški službi, za lažjo disciplinsko kršitev izrečeta opomin ali javni opomin pred enoto, za težjo kršitev pa prepoved izhoda iz vojaške enote ali zavoda v prostem času, podaljšano opravljanje dolžnosti v notranji službi ali premestitev v drugo enoto.

(4) Ne glede na drugi odstavek tega člena se lahko civilni osebi zaradi težje disciplinske kršitve poleg disciplinskih ukrepov iz prvega odstavka tega člena izreče disciplinski ukrep razrešitev naziva in imenovanje v eno stopnjo nižji naziv ter odpoved pogodbe o zaposlitvi.

(5) Pripadniku se v izrednem in vojnem stanju izrekajo le tisti disciplinski ukrepi, ki so smotni in izvršljivi. Kot poseben disciplinski ukrep se lahko v vojnem stanju izreče disciplinski ukrep zapora do 30 dni.

(6) Denarna kazen za lažjo disciplinsko kršitev se lahko izreče v višini največ 15% neto plače pripadnika, izplačane za mesec, v katerem je bila disciplinska kršitev storjena in

največ za obdobje do treh mesecev. Denarna kazen za težjo disciplinsko kršitev se lahko izreče v višini največ 33% neto plače pripadnika, izplačane za mesec, v katerem je bila disciplinska kršitev storjena in največ za obdobje šestih mesecev. V odločbi, s katero se izreče denarna kazen, se poleg zneska denarne kazni, ki jo je dolžan pripadnik plačati, določi tudi rok za plačilo te kazni, ki ne sme biti krajši od enega in ne daljši od dveh mesecev.

(7) Razporeditev na drugo ali nižjo dolžnost se lahko izreče največ za obdobje do enega leta od dokončnosti disciplinske odločbe.

(8) Zadržanje povišanja v višji čin oziroma napredovanja v višji razred se lahko izreče najmanj za dve in največ za pet let od dokončnosti disciplinske odločbe.

(9) Odpoved pogodbe o zaposlitvi se lahko izreče le v primeru, da je bila disciplinska kršitev storjena naklepno ali iz hude malomarnosti.

(10) Če se zoper pripadnika vodi enoten disciplinski postopek zaradi več disciplinskih kršitev, se mu za vse kršitve izreče en disciplinski ukrep.

(11) Izvršitev disciplinskega ukrepa denarne kazni in odpovedi pogodbe o zaposlitvi se lahko pogojno odloži največ za dobo enega leta. Pogojno odložena izvršitev disciplinskega ukrepa se lahko prekliče, če pripadnik v roku, za katerega je izvršitev odložena, stori disciplinsko kršitev. Če stori pripadnik disciplinsko kršitev v obdobju, v katerem je izvršitev disciplinskega ukrepa odložena, se pogojno odložena izvršitev disciplinskega ukrepa lahko prekliče najpozneje v šestih mesecih, odkar je to obdobje preteklo.

(12) Dokončen disciplinski ukrep se vpiše v evidenco, ki jo vodi generalštab. Disciplinski ukrep se izbriše iz evidence v dveh letih za lažje disciplinske kršitve in v petih letih za težje disciplinske kršitve od dneva dokončnosti disciplinske odločbe. Z izbrisom disciplinskega ukrepa se šteje, da pripadnik nikoli ni bil disciplinsko kaznovan.

80. člen

(izbira disciplinskega ukrepa)

(1) Pri izbiri disciplinskega ukrepa se upošteva stopnja odgovornosti pripadnika, stopnja njegove krivde, teža nastalih posledic, njegovo ravnanje po storitvi disciplinske kršitve ter subjektivne in objektivne okoliščine, v katerih je bila disciplinska kršitev storjena.

(2) Pri izbiri disciplinskega ukrepa se upošteva tudi, ali je bil pripadnik že prej spoznan za odgovornega v disciplinskem postopku, kakšna je bila disciplinska kršitev ter kakšen disciplinski ukrep mu je bil izrečen, pri čemer se upoštevajo samo ukrepi, ki niso izbrisani iz evidence.

81. člen

(varstveni ukrepi)

(1) Pripadniku, ki krši disciplino tako, da neposredno ogrozi varnost moštva ali vojaškega premoženja, se lahko poleg disciplinskega ukrepa izreče tudi eden od naslednjih varstvenih ukrepov:

1. prepoved samostojnega opravljanja dolžnosti do treh mesecev;
2. prepoved samostojnega upravljanja vozila, stroja ali plovila do šestih mesecev ali
3. razporeditev na drugo ali nižjo dolžnost do šestih mesecev.

(2) Varstveni ukrep izreče disciplinski organ prve stopnje.

(3) Pripadniku, ki mu je bil izrečen varstveni ukrep, pripadajo med trajanjem ukrepa pravice glede na dolžnost, ki jo opravlja po izreku varstvenega ukrepa.

82. člen (odločanje disciplinske komisije)

(1) Disciplinska komisija odloča na sejah senata, ki niso javne.

(2) Zoper odločitev disciplinske komisije ima pripadnik pravico zahtevati sodno varstvo pred sodiščem, pristojnim za delovne spore. Pripadnik lahko vloži tožbo v roku 30 dni od dneva, ko mu je bil vročen akt disciplinske komisije, s katerim je odločila o njegovi odgovornosti.

(3)

83. člen (izvršilni naslov)

Dokončna odločba o izreku disciplinskega ukrepa je izvršilni naslov.

84. člen (ostala vprašanja disciplinskega postopka)

(1) Ostala vprašanja disciplinskega postopka zoper pripadnika se uredijo s pravili službe.

(2) Za vprašanja disciplinskega postopka zoper pripadnika, ki niso urejena s tem zakonom ali s pravili službe, se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo postopek pred sodišči, ki so pristojna za spore iz delovnih razmerij, razen določbe predpisov, ki se nanašajo na izredna pravna sredstva.

(3) Disciplinski postopek za ugotavljanje disciplinske odgovornosti pripadnika med povišano pripravljenostjo poteka po postopku, ki je s pravili službe določen za postopek v izrednem ali vojnem stanju oziroma med izvajanjem vojaške obrambe.

(4) Določbe tega zakona o disciplinski odgovornosti pripadnika se smiselno uporabljajo tudi za ugotavljanje disciplinske odgovornosti pripadnika v izrednem ali vojnem stanju oziroma pri izvajanju vojaške obrambe v skladu z Zakonom o obrambi.

VII. SKRB ZA PRIPADNIKE

1. Pravice, ki izhajajo iz skrbi za pripadnike

85. člen

(vsebina in upravičenci)

(1) Pripadniki imajo zaradi posebnih obremenitev, odgovornosti in zahtev pri opravljanju službe pravico do skrbi, ki obsega:

- zdravstveno oskrbo;
- psihološko pomoč;
- socialno varstvo;
- pravno pomoč;
- pravno svetovanje;
- religiozno duhovno oskrbo;
- zagotavljanje službenih stanovanj;
- klubsko dejavnost;
- športno-rekreativne dejavnosti in organizirano preživljanje prostega časa;
- odhod iz vojaške službe.

(2) V okviru skrbi ministrstvo zavaruje pripadnike v času, ko so zaposleni v Slovenski vojski, tudi za primer nesreče pri delu, katere posledica je začasna izguba delovne zmožnosti oziroma za primer nesreče, katere posledica je smrt, invalidnost, trajna ali začasna nezmožnost za delo in ki se je zgodila v času, ko ne opravljajo vojaške službe, razen če je bila nesreča povzročena naklepoma, zaradi velike malomarnosti ali zaradi uživanja alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih snovi.

(3) Do skrbi so upravičeni pripadniki stalne sestave, pogodbeni pripadniki rezervne sestave med opravljanjem vojaške službe in usposabljanjem, osebe med prostovoljnim služenjem vojaškega roka, in drugi pripadniki, če je tako določeno s tem zakonom. Izvajanje posameznih dejavnosti se prilagaja kraju in razmeram, v katerih deluje poveljstvo, enota ali zavod.

(4) Do skrbi so upravičeni tudi družinski člani pripadnikov stalne sestave oziroma drugih pripadnikov med opravljanjem vojaške službe, če je tako določeno s tem zakonom. Ob smrti ali invalidnosti pripadnika imajo družinski člani pravice kot to določa ta zakon.

(5) Določbe tega zakona, ki urejajo pravico do skrbi, se smiselno uporabljajo tudi za civilne osebe in njihove družinske člane.

(6) Način izvajanja pravic skrbi podrobneje uredi minister.

86. člen
(zdravstvena oskrba)

(1) Zdravstvena oskrba obsega:

- brezplačno nujno zdravstveno pomoč med vojaško službo pri izvajanju bojnih in drugih nalog vojaške obrambe, opravljanjem obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami oziroma med opravljanjem drugih nalog vojske, določenih z zakonom;
- zagotovitev nujne medicinske pomoči med streljanjem in opravljanjem drugih nevarnih nalog med vojaškim usposabljanjem in izobraževanjem;
- preventivne zdravstvene ukrepe pred in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, pred napotitvijo na opravljanje vojaške službe izven države in po vrnitvi v državo;
- zagotovitev prednostnega zdravljenja ob poškodbah ali bolezni pri delu med vojaško službo;
- sodelovanje v programih zdravstvenega ozaveščanja kot dela vojaškega strokovnega usposabljanja in izobraževanja.

(2) Za poškodbo ali bolezen iz prejšnjega odstavka se šteje poškodba ali bolezen, ki je posledica dejavnosti pripadnika med vojaško službo, in zaradi katere je začasno ali trajno nezmožen opravljati vojaško službo.

(3) Brezplačna nujna zdravstvena pomoč vključuje nujno medicinsko pomoč, preventivne in druge nujne zdravstvene ukrepe, v obsegu, ki jih je mogoče zagotoviti glede na razmere in pogoje, v katerih se vojaška služba opravlja oziroma v katerih pripadniki delujejo.

(4) Nujno medicinsko pomoč organizira pristojni poveljnik, ki izvaja streljanje ali drugo nevarno nalogo ali dejavnost tako, da zagotovi potrebno število ekip nujne medicinske pomoči na kraju izvajanja naloge. Načelnik generalštaba določi, pri katerih nalogah in dejavnostih mora biti zagotovljena ena ali več ekip nujne medicinske pomoči.

(5) Preventivni zdravstveni ukrepi med vojaško službo se izvajajo pred začetkom in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, kakor je bojno letenje zrakoplovov ali usposabljanje za tako letenje, letenje zrakoplovov v zahtevnih meteoroloških razmerah, vojaško potapljanje z avtonomno potapljaško opremo ali tehnično potapljanje in druge naloge. Načelnik generalštaba določi, katere naloge se štejejo za posebej zahtevne vojaške naloge.

(6) Preventivni zdravstveni ukrepi pred napotitvijo na opravljanje vojaške službe izven države obsegajo preglede, cepljenja in druge ukrepe, ki se določijo glede na kraj in razmere, kamor je pripadnik napoten na opravljanje vojaške službe. Ti ukrepi se smiselno izvajajo tudi pri napotitvah na izvajanje obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami. Preventivni zdravstveni ukrepi se po potrebi izvajajo tudi po

vrnitvi z opravljanja obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami.

(7) Družinski člani pripadnikov stalne sestave se lahko udeležujejo le programov zdravstvenega ozaveščanja iz prvega odstavka tega člena. Družinski člani imajo pravico tudi do preventivnih zdravstvenih ukrepov iz prejšnjega odstavka, če se preselijo v drugo državo, kamor je pripadnik napoten na opravljanje vojaške službe ali drugo delo v skupna poveljstva in enote oziroma v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij.

87. člen (izvajanje zdravstvene oskrbe)

(1) Brezplačno nujno zdravstveno pomoč iz prejšnjega člena zagotavljajo enote same, vojaška zdravstvena služba oziroma po dogovoru vojaška zdravstvena služba druge vojaške organizacije ali organizacija javne zdravstvene službe, s katero ima ministrstvo sklenjeno ustrezno pogodbo.

(2) Za zagotovitev prednostnega zdravljenja pri poškodbah ali bolezni pri delu med opravljanjem vojaške službe sklene ministrstvo ustrezne pogodbe z organizacijami javne zdravstvene službe, če prednostne zdravstvene oskrbe ni mogoče zagotoviti z vojaško zdravstveno službo ali na podlagi posebnih oblik zdravstvenega zavarovanja. Pravica do prednostnega zdravljenja obsega tudi pravico do rehabilitacije.

(3) Zdravstvena oskrba in prednostno zdravljenje med izvajanjem vojaške službe pri opravljanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, se zagotavlja pripadnikom Slovenske vojske tako, kakor se zagotavlja pri izvajanju bojnih in drugih nalog vojaške obrambe. V skladu s to določbo se prednostno zdravljenje lahko zagotavlja pri opravljanju vojaške službe izven države v dogovoru z vojaškimi zdravstvenimi službami enot drugih vojaških organizacij.

(4) Zdravstveno sposobnost pripadnikov za opravljanje vojaške službe med izvajanjem vojaške obrambe oziroma za opravljanje obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, pripadnikov enot, ki so dane na razpolago za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami in med povišano pripravljenostjo, ugotavljajo zdravniki vojaške zdravstvene službe ali po dogovoru zdravniki druge vojaške zdravstvene službe oziroma pooblaščen zdravniki organizacije javne zdravstvene službe, s katero ima ministrstvo sklenjeno ustrezno pogodbo. Zdravniki vojaške zdravstvene službe oziroma pooblaščen zdravniki se za pripadnike v tem primeru štejejo kot izbrani zdravniki po splošnih predpisih.

(5) Zdravstveno sposobnost pripadnikov za opravljanje vojaške službe na način in pod pogoji iz prejšnjega odstavka ugotavljajo pooblaščen zdravniki tudi za pripadnike enot, ki so namenjene z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva, v obdobju 12 mesecev oziroma daljšem obdobju, določenem z načrti usposabljanja, ko se enota intenzivno usposablja za opravljanje bojnih in drugih nalog.

88. člen
(psihološka pomoč)

Psihološka pomoč se pripadnikom in njihovim družinskim članom zagotavlja v primeru duševne stiske povezane z opravljanjem vojaške službe ne glede na vrsto ali obliko opravljanja vojaške službe. Psihološka pomoč obsega:

- psihološko svetovanje,
- razbremenilne razgovore,
- psihoterapevtsko dejavnost,
- individualne in skupinske psihološke krizne intervencije,
- zagotavljanje stalne psihološke pomoči preko telefona,
- psihoedukacijo.

89. člen
(socialno varstvo)

(1) Socialno varstvo pripadnikov in njihovih družinskih članov obsega socialno pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev z možnimi oblikami socialno varstvenih storitev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo.

(2) Socialna pomoč se izvaja v obliki svetovanja in pomoči pripadnikom pri reševanju težav, ki jih imajo v zvezi z delom v delovni sredini in prenehanju delovnega razmerja, pomoči pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva.

(3) Pripadnik ima pravico do pomoči pri selitvi s prevoznimi sredstvi in moštvm. O tem odloča poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote.

(4) Pripadnik ima v času opravljanja vojaške službe pravico do subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok v javni varstveni ustanovi oziroma ustanovi, ki ima ustrezno pooblastilo za opravljanje te dejavnosti. Pripadnik plača za otroka 50% plačila, ki mu je bilo določeno v skladu z zakonom in odločbo pristojnega organa kot znižano plačilo varstva. Sredstva v višini razlike se ustanovam iz tega odstavka zagotovijo iz državnega proračuna.

90. člen
(pravna pomoč)

(1) Ministrstvo zagotovi pravno pomoč pripadniku, zoper katerega je uveden predkazenski, kazenski ali odškodninski postopek zaradi opravljanja vojaške ali druge službe, če jo je po oceni ministrstva opravljal v skladu s predpisi in pravili službe.

(2) Če se pred pristojnim organom pravnomočno ugotovi, da ni bila podana kazenska ali odškodninska odgovornost pripadnika, ki mu je bila vloga za pravno pomoč zavrnjena, mu ministrstvo na njegovo zahtevo povrne razliko med stroški, ki jih je imel s pravno pomočjo in stroški, ki mu jih je že prisodilo sodišče.

(3) Če je zoper pripadnika v tujini odrejen pripor in je za njegovo izpustitev odrejena varščina, lahko minister na prošnjo pripadnika in ob predhodnem pozitivnem mnenju generalštaba s posebnim sklepom odloči, da se varščina poravna iz sredstev ministrstva. Če pripadnik krši pravila, ki mu jih je sodišče naložilo ob izpustitvi na prostost, izgubi pravico do pravne pomoči in je ministrstvu dolžan povrniti vse stroške zagotavljanja pravne pomoči in varščino v roku treh mesecev.

91. člen (pravno svetovanje)

(1) Pripadnikom in njihovim družinskim članom ministrstvo na njihovo zahtevo zagotavlja pravno svetovanje, ki je brezplačno in obsega:

- pojasnila pripadniku o pravnem položaju v zadevah, ki so povezane z opravljanjem vojaške službe;
- pojasnila o pravicah in obveznostih pri uvedbi postopka, o pristojnostih državnih in drugih organov, o postopkovnih pravilih, stroških in načinu izvršitve sodne ali druge odločbe.

(2) Pravno svetovanje ne obsega svetovanje glede uveljavljanja pravic iz delovnega razmerja, v zadevah, ki se uveljavljajo po službeni poti, in v zadevah, pri katerih je pripadnik v sporu z ministrstvom, drugim državnim organom ali državo.

(3) Pravno svetovanje ne izključuje pravne pomoči iz prejšnjega člena.

(4) Do pravnega svetovanja so upravičeni tudi pripadniki pogodbene rezerve in drugi pripadniki ter družinski člani pripadnikov v zvezi z zadevami, povezanimi z njihovim statusom oziroma pravicami in obveznostmi v Slovenski vojski oziroma ministrstvu.

92. člen (religiozna duhovna oskrba)

Pripadniki imajo med vojaško službo pravico do religiozne duhovne oskrbe v skladu z Zakonom o obrambi.

93. člen (zagotavljanje službenih stanovanj)

(1) Pripadnik ima pod pogoji, ki jih določa akt o uporabi in upravljanju službenih stanovanj ministrstva, pravico do najema službenega stanovanja.

(2) Pripadnik ima pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje oziroma do subvencioniranja dela najemnine v višini, ki jo določi vlada na predlog ministra, če se preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja opravljanja vojaške službe. Pripadnik ima pravico do subvencioniranja dela najemnine še eno leto, če je zaradi službenih potreb razporejen na opravljanje vojaške službe v drug kraj in če se ne preseli v drugo stanovanje, za katero bi lahko uveljavljal subvencioniranje najemnine. Pravico do znižane neprofitne najemnine za službeno stanovanje se podrobneje uredi v aktu, ki ureja uporabo in upravljanje stanovanjskega sklada ministrstva.

(3) Pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot 10 let in je več kot 3 leta najemnik službenega stanovanja ima pod pogoji in na način, ki jih določa akt, ki ureja uporabo in upravljanje s službenimi stanovanji v ministrstvu, pravico do odkupa tega stanovanja, če to stanovanje najemniku in uporabnikom pomeni edino stanovanje.

(4) Pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če to stanovanje njemu in uporabnikom pomeni edino stanovanje. Podaljšanje najemne pogodbe oziroma odkup se mu omogoči pod pogoji in na način, določen z aktom, ki ureja uporabo in upravljanje s službenimi stanovanji v ministrstvu.

(5) Ne glede na predpise, ki urejajo stvarno premoženje države, se prodaja stanovanj iz tretjega in četrtega odstavka tega člena ter tretjega odstavka 97. člena tega zakona izvede s sklenitvijo neposredne pogodbe z upravičencem za odkup.

94. člen (klubska dejavnost)

(1) V vojaških objektih se določijo klubski prostori za izvajanje klubskih dejavnosti ter srečanja pripadnikov, njihovih družinskih članov ter nekdanjih pripadnikov. Posamezne klubske dejavnosti lahko koristijo tudi zunanji udeleženci. Poslovanje klubov se ureja s pravili službe.

(2) Klubske dejavnosti iz prejšnjega odstavka se izvajajo v skladu s predpisi o opravljanju lastne dejavnosti ministrstva in splošnimi predpisi.

(3) Vrste, namen in način izvajanja klubske dejavnosti podrobneje uredi minister.

95. člen (športno -rekreativne aktivnosti ter organizirano preživljanje prostega časa)

(1) Pripadnikom, njihovim družinskim članom ter nekdanjim pripadnikom, ministrstvo zagotavlja možnost uporabe športnih in drugih rekreacijskih objektov in naprav za ohranjanje telesne, duševne in zdravstvene sposobnosti ter možnost organiziranih oblik preživljanja prostega časa.

(2) Pripadnikom, njihovim družinskim članom ter nekdanjim pripadnikom se v okviru programov skrbi zagotavlja možnost organiziranih oblik preživljanja prostega časa.

(3) Pripadniki in njihovi družinski člani ter nekdanji pripadniki za udeležbo pri aktivnostih iz prejšnjega odstavka krijejo stroške v skladu s predpisi o opravljanju lastne dejavnosti ministrstva in splošnimi predpisi.

(4) Aktivnosti iz prvega in programe iz drugega odstavka tega člena organizirajo poveljstva in enote, ki jih določi načelnik generalštaba, oziroma ministrstvo, na podlagi ustreznih pogodb in letnih programov sodelovanja pa tudi častniške in veteranske organizacije.

2. Pravice družinskih članov ob smrti ali invalidnosti pripadnika

96. člen

(stroški pogreba in enkratna denarna pomoč ob smrti)

(1) Družinski člani pripadnika Slovenske vojske, ki je izgubil življenje med opravljanjem vojaške službe v državi ali izven države, imajo pravico do povrnitve stroškov pogreba in pravico do enkratne denarne pomoči v višini zadnjih dvanajstih bruto plač pokojnega. Za prevoz umrlega pripadnika, ki je izgubil življenje izven države, v kraj pogreba, poskrbi generalštab.

(2) Stroški pogreba in enkratna denarna pomoč iz prejšnjega odstavka tega člena družinskim članom ne pripada, če pripadnik izgubi življenje na poti na delo in z dela, razen če gre za opravljanje nalog na mirovni operaciji in misiji.

(3) Kriterije za določitev višine stroškov pogreba in enkratne denarne pomoči iz prejšnjih dveh odstavkov predpiše minister.

(4) Pogreb pripadnika se lahko opravi z vojaškimi častmi v skladu s pravili službe.

97. člen

(uporaba službenega stanovanja po smrti pripadnika)

(1) Zakonec in otroci pripadnika lahko v primeru njegove smrti, pod pogoji, ki jih določa akt o uporabi in upravljanju službenih stanovanj ministrstva, zadržijo najemniško razmerje za službeno stanovanje, ki ga je uporabljal pripadnik pred smrtjo, če jim to stanovanje pomeni edino stanovanje.

(2) Zakoncu umrlega pripadnika se službeno stanovanje lahko dodeli tudi, če je imel pripadnik ob smrti vloženo prošnjo za službeno stanovanje in če je to edino stanovanje zakonca.

(3) Zakoncu umrlega pripadnika se na podlagi odločitve ministra na predlog načelnika generalštaba službeno stanovanje, ki ga je uporabljal umrli pripadnik pred smrtjo,

tudi odproda, če je to za zakonca njegovo edino stanovanje in če za to obstajajo drugi utemeljeni razlogi.

98. člen
(pravice družinskih članov po smrti pripadnika)

(1) Družinskim članom pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo pri obrambi države, izvajanju nalog, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami, ali pri opravljanju drugih nalog Slovenske vojske, pripadajo poleg pravic iz 106. in prejšnjega člena, še naslednje pravice:

- psihološka oskrba ob smrti pripadnika;
- štipendiranje šoloobveznih otrok, vendar ne dlje kakor do leta, v katerem dopolnijo 27 let starosti;
- brezplačna pravna pomoči v zvezi z urejanjem zadev, povezanih s smrtjo pripadnika;
- prednost pri zaposlitvi brezposelnega zakonca ali otroka na ministrstvu pod pogojem, da izpolnjuje pogoje za zasedbo formacijske dolžnosti ali delovnega mesta;
- uporaba počitniških zmogljivosti ministrstva deset let po smrti pripadnika pod pogoji, ki veljajo za druge pripadnike;
- prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna;
- povračilo stroškov vrtca iz prejšnje alineje;
- prednost pri vpisu v dijaški oziroma študentski dom;
- kritje stroškov šolske malice oziroma bonov za študentsko prehrano.

(2) Način uveljavljanja in dodelitve pravic ožjim družinskim članom po smrti pripadnika predpiše minister.

99. člen
(invalidnost)

Določbe prejšnjega člena se smiselno uporabljajo tudi za pripadnika, ki mu je zaradi poškodbe, ki jo je utrpel pri opravljanju vojaške službe, priznana invalidnost I. kategorije, in njegove družinske člane.

4. Skrb za pripadnike, ki opravljajo vojaško službo izven države

100. člen

(opravljanje vojaške službe in dela v skupnih poveljstvih in enotah)

(1) Skrb za pripadnike, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe ali na delo izven države v skupna poveljstva, enote in na druge naloge, obsega:

- organizacijo prevoza iz države v kraj opravljanja vojaške službe v drugi državi in ob povratku;
- organizacijo obiskov doma med opravljanjem vojaške službe v drugi državi, praviloma najmanj dvakrat letno;
- ureditev zdravstvenega varstva v drugi državi, praviloma v enakem obsegu kakor doma;
- zagotovitev primerne stanovanjske v druge državi;
- zagotovitev ustreznega šolanja otrok v drugi državi;
- pomoč pri iskanju zaposlitve za zakonca.

(2) Določbe prejšnjega odstavka se smiselno uporabljajo tudi za vojaške in civilne osebe, napotene na opravljanje vojaške službe oziroma na delo izven države v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij v skladu z mednarodnimi pogodbami.

101. člen

(priznanje zavarovalne dobe in pravica do vrnitve zakonca v delovno razmerje)

(1) Nezaposlenega zakonca ali izven zakonskega partnerja pripadnika, ki je na delu v tujini, se prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če z njim biva v tujini, in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Sredstva za plačilo in revalorizacijo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti se zagotovijo v proračunu. Zakonec ali izven zakonski partner iz prvega stavka tega odstavka je vključen v obvezno zdravstveno zavarovanje kot vzdrževani družinski član.

(2) Zakonec pripadnika iz prvega odstavka tega člena, ki s pripadnikom biva v tujini, ima za čas bivanja s pripadnikom v tujini, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno vezane na opravljanje dela. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so podani razlogi za izredno odpoved ali če je uveden postopek za prenehanje delodajalca.

102. člen
(povračilo stroškov zdravstvenih storitev)

(1) Pripadniku, ki je na delu v tujini in po njemu zavarovanim družinskim članom, ki bivajo z njim v tujini, pripada pravica do povračila stroškov zdravstvenih storitev v skladu s pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja v sprejemni državi, meddržavnimi pogodbami in drugimi predpisi. V kolikor bi bil pripadnik zaradi predpisov o zdravstvenem varstvu sprejemnih državah v slabšem položaju glede zdravstvenega varstva, kot bi bil, če bi delal v Republiki Sloveniji, ministrstvo odobri plačilo ustreznega deleža stroškov zdravljenja, ki ga Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) oziroma pristojna zavarovalnica ni odobril. Višina deleža stroškov zdravljenja, ki ga odobri ministrstvo, se v tem primeru določi na način, da je pripadnik v enakem položaju glede zdravstvenega varstva, kot bi bil, če bi delal v Republiki Sloveniji in bi bil vključen v obvezno in dodatno zdravstveno zavarovanje.

(2) Pripadnik mora za povračilo stroškov zdravstvenih storitev, ki jih povrne ministrstvo, predložiti dokumentacijo v skladu z zahtevami ZZZS oziroma pristojne zavarovalnice.

(3) Če ZZZS oziroma pristojna zavarovalnica prizna zahtevek, se upravičencu prizna povračilo v enakem deležu, kot mu je bil priznan v Republiki Sloveniji. Če ZZZS oziroma pristojna zavarovalnica zahtevek zavrne, se pripadniku povračila ne odobri.

(4) Ministrstvo lahko na podlagi vloge pripadnika odobri plačilo zdravstvenih storitev iz sredstev ministrstva, preden o povračilu odloči ZZZS oziroma pristojna zavarovalnica, če nastanejo večji stroški zdravstvenih storitev v tujini. Pogoj za vnaprejšnjo odobritev plačila je, da pripadnik podpiše pisno izjavo, s katero soglaša, da se neupravičeno izplačan znesek odtegne pri izplačilu plače, če ministrstvo na podlagi mnenja ZZZS ugotovi, da se stroški za zdravstveno storitev, zdravlilo ali pripomoček v celoti ali deloma ne povrnejo iz obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v Republiki Sloveniji.

(5) V kolikor ministrstvo pripadniku povrne plačilo zdravstvenih storitev brez predhodnega postopka uveljavljanja refundacije pri ZZZS oziroma pristojni zavarovalnici ali brez podpisane pisne izjave, je pripadnik dolžan vrniti preveč plačan znesek. V kolikor pripadnik zneska ne vrne, lahko ministrstvo zoper pripadnika in odgovorno osebo sproži odškodninsko tožbo ali ustrezen delovnopравни postopek.

(6) Minister podrobneje določi postopek in način uveljavljanja in povračila sredstev po tem členu.

103. člen
(izvajanje obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah)

(1) Pripadnikom, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države zaradi izvajanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami, kakor so operacije, misije in druge oblike delovanja, se praviloma zagotavlja:

- možnost komuniciranja z družinskimi člani doma;
- organiziran brezplačen obisk doma, praviloma enkrat v treh mesecih, če razmere, v katerih se opravlja vojaška služba, to dopuščajo in če je to predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države;
- pravico do tedenskega počitka, ki se koristi kot posebni dopust v skladu s tem zakonom;
- pomoč pri varstvu ali šolanju otrok, varstvu invalidnega družinskega člana oziroma zaposlitvi nezaposlenega zakonca.

(2) Pomoč in pravice za pripadnike iz 100. člena tega zakona in prejšnjega odstavka se med seboj izključujejo, zagotavljajo pa se na stroške ministrstva v obsegu in na način, ki ju določi vlada.

(3) Pripadnik ima na podlagi tretje alineje prvega odstavka tega člena pravico do enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se v času opravljanja vojaške službe na mirovni operaciji in misiji izrabi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik posebni dopust, ki ga ni mogel izrabiti v času opravljanja vojaške službe v mirovni operaciji in misiji, izrabi najkasneje v dveh mesecih po prihodu iz mirovne operacije in misije.

(4) Po odločitvi načelnika generalštaba se ožjim družinskim članom pripadnika, ki se je med opravljanjem del in nalog v mirovni operaciji in misiji poškodoval oziroma ponesrečil ali zbolel tako, da je resno ogroženo njegovo življenje, zaradi česar njegova vrnitev v Republiko Slovenijo ni mogoča, lahko omogoči obisk pripadnika v mirovni operaciji in misiji, v kolikor razmere na območju operacije to omogočajo. Za ožje družinske člane se lahko brezplačno izvede transport z vojaškim transportom in njihova nastanitev organizira v vojaških objektih na območju mednarodne operacije in misije, v kolikor je to mogoče.

4. Odhod iz vojaške službe

104. člen (priprave za odhod)

(1) Pripadnikom, ki jim bo prenehala pogodba o zaposlitvi brez krivdnih razlogov, pripada pravica do priprav za prezaposlitev, preusposobitev in do uveljavitve drugih pravic, ki jih ima pripadnik ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi, določenih z Zakonom o obrambi in s tem zakonom. Pravica do priprav pripada tudi nekdanjim pripadnikom, ki jim je pogodba o zaposlitvi že prenehala, pa priprave niso bile organizirane do izpolnitve zakonskih pogojev za prenehanje pogodbe.

(2) Priprave za odhod iz prejšnjega odstavka se izvajajo med rednim delovnim časom, praviloma v zadnjih šestih mesecih pred prenehanjem pogodbe o zaposlitvi. Med tem časom se pripadniku praviloma ne odreja novih službenih nalog.

(3) Pripadnikom iz prvega odstavka tega člena, ki izpolnjujejo predpisane pogoje, se v času priprav za odhod iz Slovenske vojske ponudi sklenitev pogodbe o službi v rezervni sestavi. Pripadniki imajo med službo v rezervni sestavi pravico do zmanjšanega obsega usposabljanja ter druge pravice in obveznosti, ki jih uredi vlada. Taka pogodba se lahko sklene za najmanj pet let.

105. člen (skrb za nekdanje pripadnike)

(1) Pripadnikom, ki so do upokojitve delali na ministrstvu, se po upokojitvi zagotavlja:

- uporaba klubskih prostorov, športnih in drugih objektov v vojašnici ali drugem najbližjem objektu ministrstva;
- pomoč pri organiziranju oskrbe na domu, če za to zaprosijo;
- pomoč pri sprejemu v domove starostnikov, če za to zaprosijo;
- podaljšanje najemne pogodbe ali odkup službenega stanovanja;
- pravno svetovanje in pravna pomoč v zadevah, povezanih z njihovim delom na ministrstvu, razen če gre za zadeve, v katerih so v sporu z ministrstvom ali drugim državnim organom oziroma državo.

(2) Ministrstvo zagotavlja prostorske in druge pogoje za delovanje stanovskega združenja upokojenih pripadnikov.

(3) Ministrstvo lahko za oskrbo nekdanjih pripadnikov zagotavlja potrebne nastanitvene zmogljivosti z gradnjo ali z nakupom varovanih stanovanj. Za sprejem v ta stanovanja lahko zaprosijo samo nekdanji pripadniki, ki jim je prenehala pogodba o zaposlitvi z ministrstvom brez krivdnih razlogov.

(4) Vojaške osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu, imajo po upokojitvi pravico nositi službeno uniformo brez položajnih oznak, zlasti na vojaških slovesnostih, počastitvah ali žalovanjih ter podčastniških, častniških ali veteranskih srečanjih. Prav tako imajo pravico do nošenja bojnih uniform.

(5) Vojaške in civilne osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu, oziroma nekdanje ministre za obrambo in državne sekretarje na ministrstvu, se pokoplje z vojaškimi častmi na način in pod pogoji, določenimi v pravilih službe o pogrebu z vojaškimi častmi. Z vojaškimi častmi se v skladu s to določbo pokoplje tudi druge zaposlene, ki so do upokojitve delali na ministrstvu, s činom štabnega praporščaka, polkovnika ali višjim oziroma s XIV. ali višjim razredom.

(6) Nekdanjim pripadnikom, ki jim je prenehala pogodba o zaposlitvi brez krivdnih razlogov, pa so v Slovenski vojski delali najmanj pet let, pripadajo pravice iz prve in pete alineje prvega odstavka tega člena.

(7) Nekdanjim pripadnikom iz prvega in sedmega odstavka tega člena se ob prenehanju pogodbe o zaposlitvi na njihovo zahtevo izda izkaznica, katere obliko in vsebino določi minister, na podlagi katere uveljavljajo pravice v skladu s tem zakonom.

VIII. KAZENSKA DOLOČBA

106. člen

(neizvršitev ukaza med povišano pripravljenostjo)

Z globo od 600 do 1200 eurov se kaznuje za prekršek pripadnik, ki se ne odzove ali ne izvrši ukaza med povišano pripravljenostjo oziroma izvajanjem nalog, ki se štejejo za povišano pripravljenost v skladu s tem zakonom ter Zakonom o obrambi.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

107. člen

(postopki v teku)

(1) Postopki v zvezi s predlogi, ugovori, zahtevami in pritožbami po službeni poti ter disciplinski in odškodninski postopki, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljujejo in zaključijo po predpisih in pravilih službe, ki so veljala do uveljavitve tega zakona.

(2) Za postopke, roke, pristojnosti in druga vprašanja, ki so s tem zakonom urejena drugače kot v pravilih službe, se ta zakon uporablja neposredno.

108. člen

(prenehanje plačevanja obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja)

Vojaškim osebam, ki so uveljavile pravico do enkratnega izplačila sredstev na računu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in se ob tem odpovedale pravici do poklicne pokojnine, ministrstvo z dnem uveljavitve tega zakona preneha plačevati obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje.

109. člen

(pravice upokojenih oseb)

Pravice iz prve in pete alineje prvega odstavka, tretjega, petega, šestega in sedmega odstavka 105. člena tega zakona imajo tudi vojaške in civilne osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu, upokojile pa so se po 14. januarju 1995.

110. člen

(izvršilni predpisi)

Predpisi za izvrševanje tega zakona morajo biti izdani najkasneje v roku dveh let od dneva uveljavitve tega zakona, oziroma jih je treba uskladiti s tem zakonom v istem roku.

111. člen
(veljavnost)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV PO ČLENIH:

K 1. členu:

Namen zakona je, da določi načela opravljanja vojaške službe, ureja temeljne odnose pri izvajanju vojaške službe, posebne pravice, obveznosti in odgovornosti pripadnikov Slovenske vojske med opravljanjem vojaške službe, delovno pravna vprašanja in skrb za pripadnike Slovenske vojske (v nadaljnjem besedilu: Slovenska vojska ali vojska), ki so za pripadnike Slovenske vojske urejena drugače kot s predpisi, ki veljajo za javne uslužbence oziroma s splošnimi predpisi o delovnih razmerjih in ki niso urejena v Zakonu o obrambi.

Opravljanje vojaške službe zahteva specifično ureditev in tudi dolžnosti in pooblastila vojaških oseb bistveno odstopajo od drugih javnih uslužbencev.

Slovenska vojska se popolnjuje s poklicnimi pripadniki in pogodbeno rezervo. Takšen sistem popolnjevanja terja ureditev skrbi za pripadnike, od vstopa v sistem, v času trajanja njihova dela v vojski kot tudi po odhodu iz vojske. Ta zakon se smiselno uporablja tudi za pripadnike na služenju vojaškega roka, pogodbene rezervne sestave in druge pripadnike rezervne sestave, kadar so vpoklicani v vojaško službo. Zaradi ohranjanja inštituta vojaške dolžnosti kot ustavne kategorije, ki se ga lahko pod določenimi pogoji uporabi v izrednem ali vojnem stanju, se ta zakon uporablja tudi za pripadniki rezervne sestave, to so državljani, ki so v skladu z zakonom dolžni služiti v določenem starostnem obdobju v rezervni sestavi Slovenske vojske.

K 2. členu:

V členu je urejena uporaba pravnih podlag v zvezi z vojaško službo ali delom v Slovenski vojski. Če posamezno vprašanje ni urejeno v Zakonu o službi v Slovenski vojski in niti v Zakonu o obrambi, se uporabljajo predpisi o javnih uslužbencih. Na ta način se določa tudi ustrezen odnos med posameznimi zakoni na obrambnem področju, pri čemer v najširšem smislu še vedno ostaja vojska sestavni del javnega sektorja.

Opredeljeno je, da je poklicno opravljanje vojaške službe v stalni sestavi Slovenske vojske oziroma vpoklic pripadnikov pogodbene rezervne sestave v vojaško službo posebna oblika izvajanja z ustavo določene dolžnosti do obrambe države, kot sicer velja za vse pripadnike rezervne sestave pod pogoji, ki jih določata Zakon o obrambi in Zakon o vojaški dolžnosti. Državlјanska dolžnost sodelovanja pri obrambi države v celoti s preходом na poklicno vojsko ne preneha, saj gre za ustavno obveznost državlјanov.

K 3. členu:

Celovito so opredeljeni v zakonu uporabljeni pojmi.

K 4. členu:

Podobno kot v drugih podobnih organizacijah ima Slovenska vojska ima svoj kodeks vojaške etike, ki ga sprejme Vlada Republike Slovenije in ki so ga pripadniki dolžni spoštovati pri opravljanju vojaške službe. Obsega načela, ki imajo moralno etični pomen in jih ni mogoče predpisati z zakonskimi normami, so pa pomembne za delovanje vojaške organizacije. Kršitve kodeksa so sankcionirane kot disciplinska kršitev.

K 5. členu:

S tem zakonom se urejajo tudi temeljna načela za opravljanje vojaške službe, ki se ne spreminjajo glede na veljavni zakon. Temeljno načelo, ki je ključnega pomena za opravljanje vojaške službe, je spoštovanje drugih pripadnikov ter pripadnost enoti, Slovenski vojski in Republiki Sloveniji. To načelo je upoštevano tudi v Pravilih službe v Slovenski vojski.

K 6. členu:

Častno ravnanje je za vojaške osebe ena od zahtev, ki so jih razvile in oblikovale skozi zgodovinski razvoj skoraj vse vojaške organizacije. Je tudi ena od pomembnih sestavin sodobnih vojaških organizacij. Določba tudi pojasnjuje, da je častno tisto ravnanje, ki je skladno s kodeksom organizacijske etike Slovenske vojske in Pravili službe v Slovenski vojski.

K 7. členu:

Z določbo 7. člena se preprečuje možnost, da bi vojaško službo ali drugo delo v Slovenski vojski opravljale mladoletne vojaške ali civilne osebe. Mladoletniki so posebej varovani z izbirnim protokolom h konvenciji o otrokovih pravicah glede udeležbe otrok v oboroženih spopadih. Z opredelitvijo te omejitve kot načela, se načelo razširja na celotno obrambno področje oziroma uveljavljeno je širše, kot pa so pogoji pri sklepanju pogodb o zaposlitvi za delo v vojski. Po Zakonu o obrambi vojaško službo opravljajo vojaške osebe. Vojaške osebe postanejo državljani z zaposlitvijo v vojski, drugi državljani pa z vstopom v vojaško enoto kot pripadniki pogodbene rezervne sestave, kot vojaški obvezniki oziroma na drugi podlagi. Nihče od navedenih kategorij pa ne more opravljati vojaške službe, če še ni star 18 let.

K 8. členu:

Vojaška organizacija je hierarhično organizirana in da lahko kot taka deluje, sta pogoj temeljni načeli enostarešinstva in subordinacije. Ta načela so podrobneje razdelana v zakonu o obrambi, tem zakonu in v Pravilih službe v Slovenski vojski. Enostarešinstvo pomeni, da se pristojnosti in odgovornosti določajo izključno preko posameznika in ne kolektivno. Načelo subordinacije pa pomeni, da je celotna organizacija grajena na razmerju doslednega spoštovanja odločitev nadrejenega oziroma na razmerju nadrejeni in podrejeni.

K 9. členu:

Vojaška disciplina je posebno s predpisi, akti vodenja in poveljevanja ter Pravili službe v Slovenski vojski urejeno ravnanje in ponašanje pripadnikov, ki se mu morajo podrejati vsi pripadniki Slovenske vojske. Za vojaško disciplino je značilno brezpogojno, natančno, pravilno in pravočasno izvajanje vseh nalog vojaške službe. Za vojaško disciplino je značilno tudi, da podrejeni o odločitvah nadrejenega ne razpravlja, razen kadar je k temu poklican oziroma, če je to skladno s Pravili službe v Slovenski vojski. Gre predvsem za primere, ko posameznik ne razume prejetega ukaza in podobno.

K 10. členu:

Tovarištvo v vojaški enoti, ki temelji na spoštovanju pravic in dolžnosti drugih vojaških oseb, je ključno za notranjo povezanost pripadnikov enote. Prav tovarštvo je tisto, ki omogoča tudi učinkovito uresničevanje načela subordinacije med nadrejenimi in podrejenimi. Nadrejeni je dolžan z lastnim zgledom razvijati zavest tovarštva in medsebojno povezanost moštva. Spoštovanje pravic in dolžnost oseb, ki niso pripadniki Slovenske vojske pa je pomembno tudi z vidika položaja in ugleda pripadnikov vojske in vojske kot organizacije v družbi.

K 11. členu:

Skrb za podrejene je ena od temeljnih zahtev do poveljujočih v vseh vojaških organizacijah. Na ta način se ustvarja vojaški kolektiv ter razvija medsebojna povezanost in zaupanje v moštvo. Nadrejeni je dolžan pomagati tudi družinam podrejenih v okviru svojih pristojnosti zlasti pa, če to podrejeni ali njegova družina želi.

K 12. členu:

Strokovno opravljanje vseh nalog v zvezi z vojaško službo je pogoj za učinkovitost in uspešnost vojaške organizacije. Na podlagi tega načela je razvit tudi celoten sistem vojaškega izobraževanja, usposabljanja in izpopolnjevanja, ki obsega vnaprej načrtovane različne oblike funkcionalnega usposabljanja posameznika oziroma pripadnika v celotnem obdobju njegovega dela v vojski. Tudi napredovanje v vojaški hierariji je možno le ob stalnem in načrtnem izobraževanju, izpopolnjevanju ter usposabljanju.

K 13. členu:

Načelo ravnanja s skrbnostjo dobrega gospodarja z oborožitvijo, vojaško in drugo opremo ter javnimi sredstvi, ki jih pripadniki uporabljajo pri opravljanju vojaške službe, odraža njihovo posebno odgovornost do racionalne uporabe teh sredstev. To načelo je pomembno še posebej, ker gre v številnih primerih za zelo zahtevne in cenovno zelo drage velike sisteme. Na ta način posameznik načrtno prevzema znotraj vojaške organizacije vse bolj zahtevne in odgovorne dolžnosti.

K 14. členu:

Dolžnost varovanja tajnih podatkov v skladu s predpisi velja za vse pripadnike ne glede na to kako se s tajnimi podatki seznanijo. Ta dolžnost ne preneha niti po prenehanju vojaške službe in skladno s predpisi je le pod določenimi pogoji posameznik te dolžnosti razrešen.

K 15. členu:

V celotnem dosedanjem razvoju Slovenska vojska ni pogojevala opravljanja posameznih del ali formacijskih dolžnosti glede na spol pripadnikov. Zato je v stalni sestavi zaposlenih že nad 15 % žensk. Ne glede na to je treba načelo enakopravne dostopnosti uzakoniti tudi kot eno od temeljnih načel za opravljanje vojaške službe, popolnjevanje in delovanje vojaške organizacije. To načelo je razširjeno na enakost in enakopravnost pripadnikov med opravljanjem vojaške službe ne glede na kakršnoli osebne okoliščine, spol, versko prepričanje in druge. Kot pomembna novost se uveljavlja določba, da se pripadnik med opravljanjem vojaške službe ali v uniformi ne sme udeleževati prireditve ali aktivnosti, ki spodbujajo nestrpnost do drugih ali razlikovanje na katerikoli osebni okoliščini. Navedeno načelo je upoštevano v razdelavi različnih institutov v tem zakonu od službene poti, pa do skrbi za pripadnike.

K 16. členu:

Zakon o obrambi določa, da morajo pripadniki ob sklenitvi pogodbe o zaposlitvi dati izjavo, da niso člani nobene politične stranke. Ta pogoj ima ustavno podlago v določbi 42. člena ustave, ki določa, da poklicni pripadniki obrambnih sil ne morejo biti člani političnih strank. S tem členom zakona se zato uveljavlja načelo politične nevtralnosti pripadnikov Slovenske vojske, ki ne smejo politično delovati v Slovenski vojski. Načelo nepolitičnosti pripadnikov vojske sicer pozna večina vojaških organizacij držav s parlamentarno demokracijo, pri čemer pa so redke tiste, ki imajo splošno prepoved članstva pripadnikov vojske v političnih organizacijah. Večina določa ustrezne omejitve v zvezi s političnim delovanjem vojaških oseb med vojaško službo. Tudi pri nas obstajajo predlogi, da se spremeni ustavna ureditev v zvezi s članstvom pripadnikov vojske v političnih organizacijah.

K 17. členu:

Tudi vojaška organizacija mora pri svojem delovanju varovati okolje in se izogibati škodljivim vplivom na okolje. To pa je mogoče doseči predvsem z ustrezno ekološko ozaveščenim pripadnikom, ki skrb za okolje prenaša tudi na sodelavce oziroma druge pripadnike.

K 18. členu:

Vojaška organizacija je specifična, saj delo v njej daje pripadnikom posebna pooblastila in odgovornosti, zato pa imajo tudi posebne dolžnosti. Specifične so tudi zahteve, ki izhajajo iz vojaške discipline. Na tej podlagi in z upoštevanjem enake dostopnosti vseh dolžnosti pod enakimi pogoji ne glede na spol, je treba ohranjati v medsebojnih odnosih takšna razmerja, ki niso pogojena oziroma ne izražajo intimnih čustev v obsegu ali na način, ki bi lahko negativno vplival na odnose v moštvu, na vojaško disciplino oziroma službene odnose. Gre predvsem za različne oblike ožjih prijateljstev, ljubezenskih oziroma intimnih in podobnih razmerij s pripadniki istega ali različnega spola, pri čemer med vojaško službo ni dovoljeno izražati intenzivnih čustvenih intimnih ravnanj (poljubovanje in podobno), ki iz teh razmerij izhajajo. To načelo je še posebej razdelano v Pravilih službe v Slovenski vojski. Uveljavljeni so tudi posebni operativni standardizirani postopki, s katerimi se ureja odnose med pripadniki različnega spola in podobno.

K 19. členu:

V III. poglavju zakona se ureja poklicno delo v Slovenski vojski. Posebne določbe o poklicnem delu Slovenske vojske dopolnjujejo določbe Zakona o obrambi o vходу in izhodu iz sistema. Določa se predpisano stopnjo izobrazbe za posamezne kategorije pripadnikov Slovenske vojske. Drugače od splošne zakonodaje in Zakona o obrambi se ureja zahtevana stopnja izobrazbe za vojaka petega kariernega razreda. Za vojaka se zahteva najmanj srednja poklicna izobrazba. Gre za spregled stopnje izobrazbe, pri čemer se vojaka lahko prerazporeja in povišuje le znotraj statusa vojaka t.j. do naddesetnika. V kolikor vojak nima pridobljene srednje splošne ali srednje strokovne izobrazbe, ga ni možno premestiti na dolžnost podčastnika.

Predpisana izobrazba za podčastnike petega kariernega razreda je srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba, za podčastnike četrtega kariernega razreda najmanj višja strokovna izobrazba, za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda, za podčastnike drugega in tretjega kariernega razreda pa najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za podčastnike tretjega in drugega kariernega razreda določi

kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo.

Izobrazba častnikov in vojaških uslužbencev sledi splošni zakonodaji. Do čina podpolkovnik se zahteva najmanj visoka strokovna izobrazba, predpisana izobrazba pa je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za častnike do čina podpolkovnik določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo. Ustrezna izobrazba častnikov od čina polkovnik in višje je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te častnike je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

Ustrezna stopnja izobrazbe je za nižje vojaške uslužbence I. razreda najmanj srednja poklicna izobrazba, od II. do V. razreda najmanj srednja splošna ali srednja strokovna izobrazba in od VI. do VIII. razreda najmanj višja strokovna izobrazba; za višje vojaške uslužbence od IX. do XIII. razreda pa najmanj visoka strokovna izobrazba. Predpisana izobrazba je tudi najmanj izobrazba, pridobljena po študijskem programu prve stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo. Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se lahko za višje vojaške uslužbence IX. do XIII. razreda določi kot pogoj najmanj višja izobrazba, pridobljena v okviru sistema visokošolskega izobraževanja po višješolskih programih, sprejetih pred 1. januarjem 1994 in ustrezno število let delovnih izkušenj, za kar natančneje kriterije določi vlada z uredbo. Ustrezna izobrazba višjih vojaških uslužbencev XIV. in XV. razreda je univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba s specializacijo ali magisterijem, pridobljena po študijskih programih, sprejetih pred 11. junijem 2004. Predpisana izobrazba za te vojaške uslužbence je tudi izobrazba, pridobljena po študijskem programu druge stopnje v skladu z zakonom, ki ureja visoko šolstvo.

V dvanajstem odstavku je predvidena ustanovitev posebne komisije za ugotavljanje kompetenc za zasedbo posameznih formacijskih dolžnosti, ki zahtevajo posebne vojaške kompetence kakršne so dosegljive mimo nacionalnih izobraževalnih sistemov. Gre za sposobnost uporabe vojaškega znanja, veščin, spretnosti in prepričanj za uspešno in učinkovito opravljanje nalog na posameznih formacijskih dolžnostih.

V trinajstem odstavku zakon ohranja tudi možnost, da pri zaposlovanju vojakov oziroma popolnjevanju drugih pripadnikov oziroma pri popolnjevanju začasnih enot, vlada na predlog ministra določi tudi ustrezno enkratno denarno nagrado za tiste, ki sklenejo pogodbe o zaposlitvi. Taka rešitev bo omogočila lažjo popolnitev v določenih primerih.

K 20. členu:

V skladu z Zakonom o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah se določa kot del celotne dejavnosti vojaškega izobraževanja in usposabljanja tudi podlaga za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij na vojaškem področju. Po omenjenem zakonu je mogoče nacionalno poklicno kvalifikacijo pridobiti z dokončanjem izobraževalnega programa ali s preverjanjem in potrjevanjem nacionalne poklicne kvalifikacije. Nacionalna poklicna kvalifikacija je formalno priznana usposobljenost, potrebna za opravljanje poklica na podlagi

nacionalnega poklicnega standarda. V okviru uveljavljanja projekta poklicne vojske s prostovoljno rezervo se pripravlja poklicne standarde in kataloge standardov strokovnih znanj in spretnosti za nacionalne poklicne kvalifikacije na področju vojaščine (59 kvalifikacij od III. do VI. ravni). Pripravljeni so profili poklicev, pripravlja se katalog standardov in podobno. Poklicne standarde za poklice v Slovenski vojski določa minister po predhodnem mnenju Strokovnega sveta Republike Slovenije za poklicno in strokovno izobraževanje. Preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij na vojaškem področju se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja nacionalne poklicne kvalifikacije.

K 21. členu:

Vojaško izobraževanje in usposabljanje se kot temeljna naloga Slovenske vojske ureja že v Zakonu o obrambi. V tem zakonu se ureja postopek primerljivosti posameznih programov. Kandidat, ki je uspešno opravil kakšno izmed oblik vojaškega izobraževanja in usposabljanja po prejšnjih predpisih in programih ali odslužil vojaški rok, se mu prizna primerljiva oblika vojaškega izobraževanja in usposabljanja. Če je treba, se mu za priznanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja, predhodno odredi opravljanje manjkajočih vsebin skladno s programom. Primerljivost programov po tem odstavku ugotavlja komisija, ki jo imenuje minister na podlag določil Zakona o obrambi.

Osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za častnike in podčastnike ter osnovno usposabljanje za delo v vojski se šteje za opravljeno obvezno usposabljanje za imenovanje v naziv. V programih osnovnega vojaškega strokovnega izobraževanja in usposabljanja za častnike in podčastnike ter osnovnega usposabljanja za delo v vojski morajo biti smiselno zajete vsebine, ki jih zakon določa za obvezno usposabljanje javnih uslužbencev za imenovanje v naziv. Uspešno opravljeno osnovno vojaško strokovno usposabljanje za vojaka šteje kot pogoj za poklicno delo v Slovenski vojski in kandidatom ni treba opravljati drugih usposabljanj ali izpolnjevati pogojev, določenih v zakonu, ki jih ureja sistem javnih uslužbencev za imenovanje v naziv.

Kandidat, ki je sklenil pogodbo o zaposlitvi na podlagi določil Zakona o obrambi, mora uspešno opraviti vojaško izobraževanje in usposabljanje skladno s programom ministra. Tako mora kandidat za vojaka opraviti temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno vojaško strokovno usposabljanje v enem letu od sklenitve pogodbe; kandidat za podčastnika temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za podčastnike v enem letu od sklenitve pogodbe; kandidat za častnika temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za častnike v dveh letih od sklenitve pogodbe ter kandidat za vojaškega uslužbenca temeljno vojaško strokovno usposabljanje in osnovno usposabljanje za delo v vojski v enem letu od sklenitve pogodbe.

Če kandidat navedenih izobraževanj in usposabljanj ne opravi uspešno v roku, ki mu je določen, mu pogodba o zaposlitvi preneha veljati najkasneje v roku 30 dni od datuma, določenega za zaključek le tega, v roku 30 dni od dneva, ko je kandidat odstopil od vojaškega izobraževanja in usposabljanja oziroma v 30 dneh po poteku roka, v katerem bi moral to izobraževanje oz. usposabljanje uspešno zaključiti.

Kandidat, ki je uspešno opravil osnovno vojaško strokovno izobraževanje in usposabljanje za častnike in podčastnike, organizirano kot višješolsko ali visoko strokovno oziroma

univerzitetno izobraževanje, sklene pogodbo o zaposlitvi brez pogojev, določenih v tretjem odstavku tega člena. Stažiranje v Slovenski vojski se šteje v pripravniško dobo. Kandidatu, ki sklene pogodbo o zaposlitvi za poklicno opravljanje vojaške službe, se v pripravniško dobo šteje tudi čas stažiranja v vojaških enotah med šolanjem oziroma študijem.

Vojaške osebe ne morejo samostojno opravljati formacijskih dolžnosti, dokler ne opravijo zahtevanega vojaškega izobraževanja in usposabljanja iz tega člena.

K 22. členu

Za ocenjevanje vojaških oseb ne veljajo pravila o ocenjevanju javnih uslužbencev. Usposobljenost in uspešnost dela vojaških oseb se ocenjuje s službeno oceno v skladu s pravili službe in kriteriji, ki jih predpiše minister. Postopek pritožbe zoper službeno oceno je urejen s pravili službe. Izjema od navedenega velja za slušatelje na vojaškem izobraževanju in usposabljanju, ki se ocenjujejo le glede na dosežen učni uspeh ter za civilne osebe, ki se ocenjujejo po splošnih predpisih.

K 23. členu:

Opredeljena je pravna podlaga za sklepanje pogodb o zaposlitvi s štipendisti in časovno trajanje takšnih pogodb.

Zaradi prehoda na poklicno vojsko in uvedbo prostovoljnosti za udeležbo v rezervni sestavi, zakon uveljavlja možnost, da ministrstvo razpiše in podeli štipendije, ne samo za stalno sestavo Slovenske vojske, ampak tudi za pogodbeno službo v rezervni sestavi vojske, pri čemer je štipendist dolžan po končanem šolanju skleniti z ministrstvom pogodbo o službi v rezervni sestavi vojske za najmanj deset let. Takšna rešitev je utemeljena z dejstvom, da je v ciljnem stanju vojne sestave Slovenske vojske predvidena popolnitev poleg stalne sestave še s 5500 pripadniki pogodbene rezerve. Eden od načinov pridobivanja takih kadrov je tudi štipendiranje.

Štipendist, ki po končanem šolanju sklene pogodbo o zaposlitvi v stalni sestavi vojske kot podčastnik, častnik, vojaški uslužbenec ali civilna oseba oziroma drug pripravnik, ima v času pripravništva plačo v višini 90% plače s pripadajočimi dodatki za formacijsko dolžnost, za katero opravlja pripravništvo. Štipendist, ki se zaposli v stalni sestavi vojske kot vojak, se zaposli kot kandidat za vojaka in ne opravlja pripravništva.

V četrtem odstavku je določena sankcija, če štipendist po svoji volji ne sklene pogodbe o službi v rezervni sestavi ali jo odpove pred iztekom roka, določenega v pogodbi. Enako velja tako za štipendiste, ki po končanem šolanju ne sklenejo pogodbe o zaposlitvi v stalni sestavi Slovenske vojske, kot tudi za štipendiste za pogodbeno službo v rezervni sestavi, saj je le ta dolžan vrniti sorazmeren del prejemkov oziroma stroškov glede na čas opravljanja vojaške službe v stalni oziroma rezervni sestavi. Tako se vzpostavlja enotnost glede obveznosti med štipendisti.

Zakonska ureditev praktičnega usposabljanja na obrambnem področju med študijem ostaja enaka kot do sedaj. Štipendisti in druge osebe, ki se usposabljaajo, imajo med usposabljanjem pravico nositi uniformo, oznako pripadnosti Slovenski vojski in se usposabljaati za uporabo vojaške oborožitve in opreme v skladu s predpisi.

Štipendisti in druge osebe so dolžne v času usposabljanja dolžne spoštovati programe dela, notranji red, temeljna načela vojaške discipline in predpisane varnostne ukrepe za ravnanje z vojaško oborožitvijo in opremo.

Določeno je, da minister za obrambo določi oblike ter način usposabljanja štipendistov in drugih oseb za vojaško obrambo in druge obrambne naloge ter podrobneje uredi štipendiranje za delo v vojski oziroma za službo v rezervni sestavi vojske (sedmi in osmi odstavek).

K 24. členu:

V Slovenski vojski opravljajo določene vojaške formacijske dolžnosti častniki ali vojaški uslužbenci, katerih znanje je ozko specialistično (zdravniki, pravniki, informatiki,...) in jih zaradi njihovega znanja in izkušenj ni smiselno in racionalno razporejati v času dela v vojski na druge klasične vojaške dolžnosti. Za te vojaške osebe, če gre za vojaške uslužbence, se praviloma tudi ne zahteva dokončanje osnovnega ter dodatnega vojaškega izobraževanja in usposabljanja, temveč gre za specialistična usposabljanja v okviru posameznih strok in zunaj obstoječih oblik vojaškega izobraževanja in usposabljanja, ki se izvajajo v Slovenski vojski. Zaradi navedenega jim je, zaradi hierarhične organiziranosti Slovenske vojske, v veliki meri onemogočeno napredovanje na višje dolžnosti in s tem povišanje v višji čin oziroma razred.

Poudariti pa je treba, da gre pri formacijskih dolžnosti, ki jih popolnjujejo vojaki, podčastniki in častniki le za izjemne rešitve in določene formacijske dolžnosti, za katere se zahteva specialistična oziroma posebna znanja.

Zakon določa, da se lahko v formacijah izjemoma določi za posamezno formacijsko dolžnost, da se delo na njih opravlja v največ treh nazivih (prvi odstavek). Prav tako za formacijske dolžnosti, ki jih opravljajo vojaški uslužbenci zakon omogoča, da se delo na njih opravlja v največ treh nazivih. V skladu ____ členom Zakona o službi v Slovenski vojski bo omogočeno njihovo ustrezno napredovanje (prerazporeditev na višjo dolžnost). Pri tem bo moral pripadnik izpolnjevati pogoje za imenovanje v višji naziv (službena ocena, delovne izkušnje ter najmanj eno leto opravljanja dolžnosti na nižjem nazivu). Vojaško osebo se razporedi v naziv, za katerega izpolnjuje pogoje. Imenovanje v višji naziv ter razporeditev se izvaja v skladu s tem zakonom, z Zakonom o obrambi in uredbo, ki določa povišanje v čin oziroma napredovanje v razred.

Vsebinsko enako določbo ima tudi Zakon o javnih uslužbencih, ki prvem odstavku 79. člena med drugim določa, da se delo na posameznih uradniških delovnih mestih in položajih praviloma lahko opravlja v treh nazivih.

K 25. členu:

Glede na dejstvo, da se za podčastniške dolžnosti zahteva različne stopnje strokovne izobrazbe, se s tem členom ureja upoštevanje delovnih izkušenj pridobljenih pri opravljanju podčastniških dolžnosti z nižjo zahtevano strokovno izobrazbo tudi pri opravljanju podčastniških dolžnosti, za katere se zahteva višja stopnja strokovne izobrazbe. Brez take

določbe bi bili podčastniki v neenakopravnem položaju z vidika napredovanja po karierni poti v vojaški organizaciji. Ta ureditev velja že sedaj.

K 26. členu:

Ta člen ureja službeno pot, ki predstavlja temeljni in redni način komuniciranja v vsaki vojaški organizaciji (prvi odstavek). Tako posamezna vojaška oseba kot tudi poveljstva, enote in zavodi morajo v vseh službenih zadevah upoštevati službeno pot. Službena pot je urejena tako, kot je urejeno poveljevanje in obsega praviloma dve stopnji. Službena pot pomeni, da se lahko pripadnik iz različnih službenih razlogov najavi pri svojem nadrejenem na službenem razgovoru. Na službeni razgovor pa lahko zaradi službenih razlogov pripadnika pozove tudi njegov neposredno nadrejeni.

Službena pot obsega odločitve nadrejenega in na podlagi pritožbe še odločitve višje nadrejenega in s tem se službena pot zaključi. V njej ni mogoče preskočiti nobene vmesne stopnje. Določbe zakona o službeni poti se smiselno uporabljajo tudi za civilne osebe v vojski (četrti odstavek) ter za vojaške osebe, ki opravljajo vojaško službo v ministrstvu ali v drugem državnem organu (peti odstavek). Gre za eno od določb, s katerimi se tudi pravice in dolžnosti civilnih oseb v Slovenski vojski urejajo s smiselno uporabo rešitev, ki primarno veljajo za vojaške osebe. Ker pa ima opravljanje vojaške službe v ministrstvu in v drugih državnih organih drugačne specifičnosti, se določbe tega člena smiselno uporabljajo tudi za te pripadnike. Na ta način je zagotovljeno enotno in usklajeno delovanje vojaške organizacije kot celote, ne glede na različni status pripadnikov oz. delovno mesto, kjer svoje naloge opravljajo.

Službena pot poteka od poveljnika do poveljnika oziroma pri poveljstvih od podrejenega do nadrejenega poveljstva (drugi odstavek). Med vojaškimi osebami v istem poveljstvu, ko so vojaške osebe na enakih položajih, pa lahko službena pot izjemoma poteka neposredno tudi s preskakovanjem vmesnih stopenj, če je tako dovoljeno s Pravili službe v Slovenski vojski.

K 27. členu:

Ne glede na obveznost uporabe službene poti, so možni primeri, v katerih je, tudi če s predpisi to ni predvideno, dovoljen odstop od službene poti, ker bi drugačno ravnanje povzročilo velike škodljive posledice. Odstop od službene poti je predviden že v Zakonu o obrambi v zvezi z ukazi, ki temeljijo na osebni okoliščini podrejenega in ga žalijo, sramotijo ali prizadenejo njegovo dostojanstvo. Podrejeni v tem primeru lahko ugovarja po službeni poti pri višje nadrejenem. Odstop od službene poti je dovoljen tudi, če gre za službene zadeve in če bi drugačno ravnanje ogrozilo varnost moštva, oborožitve in vojaške opreme, povzročilo veliko materialno ali drugo škodo ali ogrozilo interese Slovenske vojske in obrambe države (prvi odstavek). Zakon tako določa okvir, v katerem mora vojaška oseba presoditi, če so nastale razmere zaradi katerih odstopi od službene poti, mora pa o tem obvestiti nadrejenega takoj, ko je to mogoče.

Neupravičen odstop od službene poti se kaznuje oziroma ni dovoljen (drugi odstavek). Kaznuje se kot težja kršitev vojaške discipline po 8. točki drugega odstavka 69. člena tega zakona. Takšna rešitev je utemeljena z dejstvom, da ni mogoče dopuščati, glede na pomen službene poti v celotnem sistemu vodenja in poveljevanja v vojaški organizaciji, da bi prihajalo do velikega števila primerov odstopa od službene poti in zato je tudi sam odstop z zakonom urejen zelo restriktivno.

K 28. členu:

V skladu s temeljnimi določbami o službeni poti se urejajo osnovne značilnosti in pogoji uveljavljanja pravice ugovora in pritožbe po službeni poti. Ugovore in pritožbe, vloge, prošnje ter ugovor zoper službeno oceno v skladu z določbami tega člena vojaška oseba vlaga v službenih zadevah. Le te lahko vojaška oseba vlaga ustno ali pisno (prvi odstavek). Nanašati se morajo na izdane akte vodenja in poveljevanja, vendar le v delu, ki se neposredno nanaša na vojaško osebo, ki ugovarja ali se pritožuje. Torej ni mogoče vlagati ugovorov in prošenj v imenu druge osebe oziroma v tistih primerih, ki se nanašajo na druge pripadnike. Ugovori in pritožbe so dopustne le v službenih zadevah in v primerih, če gre za ravnanje druge vojaške osebe oziroma nadrejenih v zvezi s službenimi zadevami. Zakon določa tudi rok petih dni, v katerem je mogoče vložiti ugovor ali pritožbo. Po izteku tega roka ugovor ali pritožba ni dovoljena.

Urejene so tudi posebnosti vlaganja ugovora v pisni in v ustni obliki. Če vojaška oseba želi ugovor podati ustno, se njena prošnja vpiše v knjigo za uradne razgovore. Knjigo uradnih razgovorov vodi nadrejeni, ki ima pooblastilo za odločanje. Na ugovor, predlog, prošnjo ali zahtevo lahko odgovori nadrejeni pisno upoštevajoč 26. člen tega zakona ali pa povabi vojaško osebo na uradni razgovor.

Ugovor ali pritožba se vloži neposredno nadrejenemu. V celotnem sistemu službene poti je prvi pooblaščenec za odločanje o ugovoru ali pritožbi poveljnik voda oziroma njemu enake enote.

Nadrejeni mora podrejenega sprejeti na uradni razgovor v sedmih dneh od dneva vpisa prošnje v knjigo za uradne razgovore. V nujnih primerih mora nadrejeni podrejenega sprejeti na uradni razgovor takoj, ko je to mogoče. Med uradnim razgovorom mora nadrejeni zagotoviti spoštovanje zasebnosti in dostojanstva vojaške osebe, ki je zaprosila za uradni razgovor. Odločitev se vpiše v knjigo za uradne razgovore.

V petem odstavku je poleg roka, v katerem mora nadrejeni podrejenega sprejeti na uradni razgovor, določeno tudi, da mora nadrejeni zagotoviti med uradnim razgovorom spoštovanje zasebnosti in dostojanstva podrejenega, ki je zaprosil za uradni razgovor. Na zahtevo vojaške osebe je lahko na uradnem razgovoru navzoč vodni ali četni zaupnik ali zaupnica. Na ta način je zagotovljeno varstvo pravic podrejenega in korektnost postopka. Ker gre za redni način komuniciranja v vojski in za službene zadeve (vodenje in poveljevanje v vojski), se na teh sestankih ne predvideva prisotnost zastopnika oz. pooblaščenca pripadnika ter predstavnika sindikata. Delovnopravne zadeve se rešujejo v skladu z določili Zakona o obrambi, o čemer je nadrejeni dolžan seznaniti podrejenega oziroma vojaško osebo, ki uveljavlja predlog, ugovor, prošnjo, zahtevo ali pritožbo v zvezi s pravicami in obveznostmi iz delovnega razmerja po službeni poti.

K 29. členu:

Nadrejeni mora vsako vlogo vloženo na način in pod pogoji, ki jih določa zakon proučiti in če je pristojen mora o njej pisno odločiti praviloma v sedmih dneh. V primeru, če gre za vprašanje, za katerega rešitev ni pristojen ali pa se na uradnem razgovoru razjasni, da ni pristojen, mora vlogo v petih dneh s svojim mnenjem dostaviti nadrejenemu oziroma pristojnemu, ki je prav tako dolžan odločiti v nadaljnjih sedmih dneh. Nadrejeni lahko zahteva

od podrejenega, da mu vlogo poda tudi pisno. Odločitev nadrejenega o vlogi se vpiše v knjigo za uradne razgovore, kar zagotavlja ustrezno dokumentiranje in seveda tudi preverjanje spoštovanja službene poti v službenih zadevah v posamezni enoti, zavodu ali poveljstvu (prvi in drugi odstavek).

Zakon prepoveduje, da bi nadrejeni vlogo, za katero ni pristojen zadržal ali jo zavrgel (tretji odstavek). Taka določba zagotavlja ustrezno obravnavo vsake vloge pod pogoji, ki jih določa zakon v službenih zadevah, pri pristojnem nadrejenem.

K 30. členu:

Zakon omogoča odločanje v službenih zadevah po službeni poti na dveh stopnjah. Zato je določeno, da če nadrejeni v sedmih dneh ne odloči oziroma, če vojaška oseba z odločitvijo nadrejenega ni zadovoljna, da se lahko pritoži ustno ali pisno višje nadrejenemu po službeni poti. Če gre za ustno pritožbo, se ta vpiše v knjigo za uradne razgovore in višje nadrejeni mora vojaško osebo, ki prosi za uradni razgovor sprejeti v petih dneh in opraviti z njo uradni razgovor ali pa odločiti pisno (prvi in drugi odstavek).

Višje nadrejeni mora odločiti o pritožbi najkasneje v štirinajstih dneh, od dneva vložitve pritožbe. Glede na to, da gre za pritožbeno odločitev, višje nadrejeni lahko imenuje tri člansko komisijo, ki pripravi višje nadrejenemu mnenje k pritožbi. V komisiji so lahko osebe z enakim ali višjim činom, kot ga ima vojaška oseba, ki vlaga pritožbo, ne smejo pa jo sestavljati osebe, ki so tej vojaški osebi podrejene. Odločitev višje nadrejenega je dokončna. Izdela se tudi v pisni obliki (tretji odstavek).

Če višje nadrejeni v zadevi ni pristojen (peti odstavek) zakon predpisuje podobno ravnanje kot velja za nadrejenega, ki v določeni zadevi ni pristojen. Pritožbo mora v petih dneh s svojim mnenjem dostaviti nadrejenemu oziroma pristojnemu, ki o njej dokončno odloči.

K 31. členu:

S Pravili službe v Slovenski vojski je bil že v dosednji praksi uveljavljen institut vodnih in četnih zaupnikov. Vodne zaupnike izberejo pripadniki voda izmed sebe in njihova naloga je, da posredujejo nadrejenemu različne probleme dela in življenja v vodu (prvi in drugi odstavek). Vodni in četni zaupniki se imenujejo v vodu in v četi kot osnovnih enotah vojaške organizacije. Na ta način je omogočeno, da se posamezna vprašanja rešujejo hitreje in v skladu z interesi večine v vodu. Glede na zakonsko ureditev službene poti pa je smotrno in potrebno institut vodnih in četnih zaupnikov, urediti tudi v tem zakonu.

Vojaška oseba lahko namesto po službeni poti preko zaupnika nadrejenemu posreduje predlog, prošnjo ali zahtevo, če je ta v zvezi s službenimi zadevami in se nanaša na vojaško osebo, ki tako zahtevo posreduje. Vodni zaupnik je dolžan po službeni poti takšno zadevo posredovati nadrejenemu, ki o njej odloči oziroma podrejeno vojaško osebo pokliče na uradni razgovor. Poveljnik voda ali čete oziroma nadrejeni lahko predhodno pri odločanju o zadevah po službeni poti, zahteva tudi mnenje vodnega ali četnega zaupnika (tretji odstavek).

K 32. členu:

Izjemoma zakon omogoča poveljnikom bataljonov, njim enakih ali višjih enot, ter častnikom s činom polkovnika ali višjim oziroma višjim vojaškim uslužbencem XIV. ali višjega razreda, ki

z odločitvijo v zvezi s pritožbo niso zadovoljni, da pisno zaprosijo za razgovor pri ministru za obrambo. To izjemo zakon določa, ker gre za poveljnike oziroma vojaške osebe z največjimi odgovornostmi in dolžnostmi in je smotno, da se odločitev na drugi stopnji v službenih zadevah izjemoma še dodatno preveri. Minister za obrambo v sedmih dneh presodi, ali bo opravil uradni razgovor in v primeru pozitivne odločitve razgovor opravil ob prisotnosti načelnika generalštaba najkasneje v štirinajstih dneh. Lahko pa se odloči, da pripadniku pisno odgovori. S tem je zagotovljeno, da se na vsako podano vlogo pripadnika tudi odgovori.

K 33. členu:

Skupinski ugovori in pritožbe zoper akte vodenja in poveljevanja po službeni poti niso dovoljene, temveč je službena pot dovoljena in predpisana zgolj za ravnanje posameznika, poveljstva, enote ali zavoda. Skupinski ugovor ali pritožba se ne obravnava. Zoper vlagatelje pa se uveljavlja odgovornost zaradi kršitve vojaške discipline zaradi opuščanja oziroma nepooblaščenega spreminjanja predpisanih postopkov, ki povzroči težje škodljive posledice. Tako ravnanje oziroma opustitev je kot težja kršitev vojaške discipline opredeljena v 6. točki drugega odstavka 69. člena tega. Takšno ravnanje podrejenih ima lahko tudi znake kaznivega dejanja, če se vojaška oseba skupaj z drugimi vojaškimi osebami, upre ukazu nadrejenega v zvezi s službo ali ukazu noče izpolniti.

K 34. členu:

V IV. poglavju tega zakona se ureja področje delovnega časa in posebni delovni pogoji, v katerih delajo pripadniki Slovenske vojske. Posebne delovne pogoje določa tudi Zakon o obrambi.

Kot delovni čas se šteje efektivni delovni čas, čas odmora ter čas upravičenih odsotnosti z dela v skladu s predpisi. Efektivni delovni čas je vsak čas, v katerem pripadnik dela. Polni delovni čas v vojski ne sme biti daljši od 40 ur v tednu in ne krajši kot 36 ur na teden. Začetek in konec delovnega časa v vojski določi načelnik generalštaba, glede na službene potrebe.

Minister na predlog načelnika generalštaba lahko določi formacijske dolžnosti v vojski, na katerih zaradi večje nevarnosti za poškodbe in zdravstvene okvare traja polni delovni čas manj kot 36 ur na teden.

Dnevna delovna obveznost pripadnikov Slovenske vojske praviloma traja največ 12 ur.

Minister lahko odredi, da se na posameznih delovnih mestih ali formacijskih dolžnostih na predlog načelnika generalštaba, predpisan dnevni in tedenski počitek v minimalnem trajanju v primeru izmenskega dela zagotavlja v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev (referenčno obdobje). Možnost drugačnega urejanja dnevnega in tedenskega počitka v primerih, kjer narava dela oziroma dejavnosti to zahteva, je predvidena v tretjem odstavku 158. člena Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F in 52/16).

Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v skupna ali druga poveljstva in enote izven države, je urejen drugače kot v Republiki Sloveniji. Delovni čas se odredi glede na pravila, ki veljajo v poveljstvu ali enoti, s čimer se zagotovi usklajenost delovanja celotnega poveljstva in enote.

K 35. členu:

Izjemoma lahko načelnik generalštab odredi delovni čas ne glede na dnevne, tedenske in mesečne omejitve, če je to potrebno zaradi nemotenega ali neprekinjenega delovanja oborožitvenega, nadzornega ali telekomunikacijskega sistema ali varovanja določenega objekta ali območja; če gre za izvajanje z zakonom določenih nalog, ki v določenem časovnem obdobju terjajo neprekinjeno ali nemoteno delovanje; če gre za izvedbo vojaškega strokovnega usposabljanja ali vaj, ki trajajo dalj časa ali če gre za izvajanje mednarodnih obveznosti.

Vse navedene izjeme so načeloma kratkotrajne ali se izvajajo v povišani stopnji pripravljenosti oz. so časovno točno opredeljene (vaje in druge mednarodne obveznosti).

Navedene izjeme so skladne z Direktivo Sveta 93/104/ES z dne 23. novembra 1993 o določenih vidikih organizacije delovnega časa in Direktivo Evropskega parlamenta in sveta 2003/88/ES z dne 4. novembra 2003 o določenih vidikih delovnega časa, ki se v uvodnem delu sklicujeta na Direktivo sveta 89/391/EGS z dne 12. junija 1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu, ter relevantno sodno prakso Sodišča Evropske unije. Določene službe lahko glede na specifiko del in nalog uredijo delovni čas in organizacijo le tega drugače (npr. policija, vojska).

K 36. členu:

Delovni čas v času povišane pripravljenosti predstavlja izjemo od delovnega časa določenega v 44. členu tega zakona. Povišano pripravljenost določa Zakon o obrambi.

V času povišane pripravljenosti je delovni čas pripadnikov odvisen od vrste, namena, obsega in zahtevnosti dela ter se določbe tega zakona o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, upoštevanje referenčnega obdobja, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa ne uporabljajo. O razporeditvi delovnega časa odloča nadrejeni poveljnik bataljona, njemu enake ali višje enote. V tem času tudi ne veljajo omejitve in prepovedi glede odrejanja delovnega časa, vključno s prerazporejanjem delovnega časa, odrejanjem dela preko polnega delovnega časa ter opravljanje nočnega dela za varstvo različnih kategorij delavcev po splošnih predpisih. Ne glede na vse pa je treba pripadnikom zagotoviti zaradi varstva in zdravja pri delu minimalno potreben počitek glede na vrsto nalog in v obsegu kot to dopuščajo razmere, o čemer odloča nadrejeni poveljnik oziroma predstojnik.

K 37. členu:

Načelnik generalštaba določi razporeditev in pogoje za začasno prerazporeditev delovnega časa. Če se polni delovni čas enakomerno razporedi, se le ta ne sme razporediti na manj kot tri dni v tednu. Pripadnik mora biti obveščen o začasni prerazporeditvi delovnega časa praviloma najmanj en dan pred prerazporeditvijo.

K 38. členu:

Delovni čas pripadnikov se lahko zaradi narave ali organizacije dela neenakomerno razporedi. Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa, delovni čas ne sme trajati več kot 56 ur na teden. Če je odrejena dnevna delovna

obveznost, ta ne sme biti krajša kot štiri ure. S to omejitvijo se ščiti pripadnika. Vso delo opravljeno po 56 urah se šteje kot delo preko polnega delovnega časa.

Pri neenakomerni razporeditvi ter začasni prerazporeditvi delovnega časa se upošteva polni delovni čas kot povprečna delovna obveznost v obdobju, ki ne sme biti daljše kot šest mesecev (referenčno obdobje). V tem členu je dodatno urejen način koriščenja presežka ur. Presežek delovnih ur se mora izkoristiti najkasneje v roku šestih mesecev od njihovega nastanka. V kolikor se presežek delovnih ur ne izkoristi v tem času, se razlika ur šteje kot ure dela preko polnega delovnega časa.

Delo v neenakomernem delovnem času ter v začasni prerazporeditvi polnega delovnega časa oziroma v izmenah vključuje opravljanje delovne obveznosti v deljenem delovnem času, ob sobotah, nedeljah, praznikih in drugih dela prostih dnevih ter delo v popoldanskem in nočnem času, s prerazporeditvijo v okviru določene redne mesečne oziroma letne delovne obveznosti.

Definicija izmene se s tem členom ne spreminja. Za delo v izmenah se šteje delo, ki se izmenoma opravlja v dopoldanskem, popoldanskem ali nočnem času. Za delo v izmenah se šteje tudi delo v turnusu, ko se delo opravlja po razporedu 12 ur, sledi pa mu 24 ali 48 ur počitka, in delo po posebnem razporedu, ko se delo opravlja dopoldne, popoldne in v nočnem času, vendar ne v enakomernem zaporedju.

Če se delo opravlja v izmenah ali v turnusu, mora generalštab zagotoviti njihovo periodično izmenjavo.

K 39. členu:

Delo ponoči je urejeno podobno kot je to urejeno v Zakonu o delovnih razmerjih in kot je ta posebni pogoj urejen že sedaj. Pripadnik, ki dela ponoči vsaj tri ure svoje redne dnevne delovne obveznosti ima pravico do posebnega varstva.

Če bi se pripadniku iz prejšnjega odstavka po mnenju zdravniške komisije zaradi dela ponoči lahko poslabšalo zdravstveno stanje, ga mora ministrstvo razporediti na ustrezno delo v dopoldanskem ali popoldanskem času v skladu z njegovo splošno in vojaško izobrazbo.

K 40. členu:

Pripadniku se lahko odredi delo preko polnega delovnega časa upoštevajoč Zakon o obrambi in potrebe službe. Zakon o obrambi še vedno določa časovno omejitev ur preko polnega delovnega časa. Ure, opravljene izven določenega začetka in konca delovnega časa, se obračunajo kot delo preko polnega delovnega časa. Potrebe službe so taksativno našteje in upoštevajo specifikovo vojaškega poklica in opravljanja nalog. S Pravili službe se bo v prihodnje urejala predvsem pristojnost odrejanja navedenih ur.

K 41. členu:

Straža je bojna naloga Slovenske vojske v miru in praviloma traja nepretrgoma 24 ur. Vojaškim osebam, ki opravljajo stražarsko službo, se šteje, kot da delajo v deljenem delovnem času. Ure, v katerih ne opravljajo dejanskega dela, se ne štejejo v delovni čas, ampak se štejejo kot pripravljenost za delo na delovnem mestu.

Dnevna delovna obveznost med stražo ne sme presegati 12 ur. V primeru izrednega dogodka oziroma zaradi dokončanja začete naloge, se lahko vojaški osebi delovni čas

izjemoma podaljša, pri tem pa se ure, ki jih opravi po že opravljenih 12 urah dejanskega dela, štejejo kot ure, opravljene preko polnega delovnega časa.

Opravljanje stražarske službe lahko traja neprekinjeno do največ sedem dni. Vojaške osebe imajo pravico do prekinitve za počitek na kraju, kjer se opravlja straža, s tem, da se jim v redni delovni čas šteje 12 ur, preostalih 12 ur pa kot pripravljenost za delo in se ne šteje v delovni čas.

K 42. členu:

Vojaške osebe opravljajo dežurstvo v skladu s pravili službe v Slovenski vojski. Ure dežurstva se štejejo v ure tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Dnevna delovna obveznost med dežurstvom ne sme presegati 12 ur.

V primeru izrednega dogodka oziroma zaradi dokončanja začete naloge med dežurstvom iz prejšnjega odstavka, se lahko delovni čas izjemoma podaljša, pri tem pa se ure, ki jih vojaška oseba opravi po že opravljenih 12 urah štejejo kot ure, opravljene preko polnega delovnega časa.

K 43. členu:

Pripravljenost za delo je čas, v katerem mora biti pripadnik v pripravljenosti za delo na delovnem mestu, na določenem kraju ali na domu. Pripravljenost za delo ni del delovnega časa, zato se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. V primeru, če mora pripadnik v času pripravljenosti za delo dejansko delati, se te ure dejanskega dela vštevajo v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti.

Načelnik generalštaba določi primere in način izvajanja pripravljenosti za delo v delovnih prostorih, na določenem kraju ali na domu.

Zakon loči dve pripravljenosti in to na določenem kraju oz. delovnem mestu in na domu. Temu razlikovanju sledi tudi različna višina plačila. Pripravljenost za delo na določenem kraju je izenačena s pripravljenostjo za delo na delovnem mestu. Ne glede na določbe splošnih predpisov, ki urejajo plače v javnem sektorju, pripada pripadniku izplačilo za čas pripravljenosti na delovnem mestu v višini 50% urne postavke osnovne plače, za čas pripravljenosti na domu pa v višini 20 % urne postavke osnovne plače, kar je enako kot je to za policiste določeno v Zakonu o organiziranosti in delu v policiji.

K 44. členu:

S tem zakonom se urejajo odmori ter dnevni in tedenski počitek pripadnikov v času opravljanja nalog. Pripadnik, ki dela krajši delovni čas v skladu s tem zakonom v povezavi s Zakonom o obrambi, vendar več kot štiri ure dnevno, ima pravico do odmora med delovnim časom, ki je v sorazmerju z dolžino dela. Dolžina odmora se pri neenakomerni ali začasni prerazporeditvi delovnega časa določi sorazmerno dolžini dnevnega delovnega časa. Ta določba sledi ureditvi v zakonu o delovnih razmerjih.

Pripadnik ima praviloma med dvema zaporednima delovnima dnevoma pravico do počitka, ki traja nepretrgoma najmanj 12 ur. V obdobju sedmih zaporednih dni ima poleg pravice do dnevnega počitka praviloma tudi pravico do počitka v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur.

Zaradi posebnosti vojaške službe pa je treba urediti tudi izjeme. Če mora pripadnik zaradi službenih potreb, varnostnih razmer oziroma nemotenega izvajanja vojaškega izobraževanja

in usposabljanja na dan tedenskega počitka delati, se mu zagotovi tedenski počitek v tekočem ali naslednjem mesecu.

K 45. členu:

Delovni čas pri opravljanju vojaške službe izven države je urejen drugače kot delovni čas opravljanja nalog v RS, saj je treba primarno zagotoviti usklajenost delovanja naših pripadnikov v mednarodnih organizacijah, skupnih ali drugih poveljstvih in enotah zunaj države. Delovni čas pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v mednarodne organizacije ter skupna ali druga poveljstva in enote izven države, se odredi glede na pravila, ki veljajo za mednarodne organizacije, poveljstva ali enote. Pri določitvi delovnega časa pa je treba upoštevati tudi naravno nalog, ki jih pripadniki v tujini opravljajo ter tudi območje, na katerem delujejo.

Delovni čas pripadnikov pri opravljanju vojaške službe izven države je lahko enakomerno ali neenakomerno razporejen ne glede na določbe predpisov o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega ali tedenskega počitka ter dela preko polnega delovnega časa. Pripadniku na opravljanju vojaške službe izven države se zagotavlja minimalno potrebni dnevni in tedenski počitek, če je to mogoče. O razporeditvi delovnega časa med opravljanjem vojaške službe izven države odloča nadrejeni poveljnik.

Slovenska vojska ima največ izzivov v zvezi z zagotavljanjem dnevnega in tedenskega počitka pri opravljanju nalog na mirovni operaciji in misiji. Navedeno se odraža tudi v številnih tožbah pripadnikov. Trenutno veljavni zakon o obrambi v drugem odstavku 97.f člena določa, da ima delavec v obdobju sedmih zaporednih dni poleg pravice do dnevnega počitka praviloma tudi pravico do počitka v trajanju najmanj 24 neprekinjenih ur. Če mora delavec zaradi službenih potreb, varnostnih razmer, nemotenega opravljanja zadev civilne obrambe ali izvajanja materialne in zdravstvene oskrbe vojske oziroma nemotenega izvajanja vojaškega izobraževanja in usposabljanja nad dan tedenskega počitka delati, se mu zagotovi tedenski počitek v tekočem ali naslednjem mesecu (drugi odstavek 97. f člena ZObr). Druga izjema ni urejena.

Pravica do tedenskega počitka je temeljna pravica iz delovnega razmerja, vendar pa so možna odstopanja od navedene ureditve. Odstopanja od navedene pravice dopušča tudi 158. člen ZDR-1 v povezavi z Direktivo ES 2003/88/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4.11.2003 o določenih vidikih delovnega časa (v nadaljevanju: Direktiva ES 2003/88), ki se v uvodnem delu sklicuje na Direktivo Sveta 89/391/EGS z dne 12.6.1989 o uvajanju ukrepov za spodbujanje izboljšav za varnost in zdravje delavcev pri delu. Slednja direktiva v 2. točki 2. člena določa, da se ne uporablja tam, kjer ji posebne značilnosti nekaterih posebnih dejavnosti javnih služb, kakršne so oborožene sile ali policija, neizogibno nasprotujejo. Direktiva 2003/88/ES o določenih vidikih organizacije delovnega časa pa v določilu drugega odstavka 17. člena, v primeru odstopanj od splošnega pravila zagotavljanja tedenskega počitka, zahteva neko ustrezno kompenzacijo.

Spremenjena ureditev pravice do tedenskega počitka na MOM je nujna tudi zaradi velikega števila tožb in zahtevkov pripadnikov za izplačilo odškodnine zaradi neizrabljenih dni tedenskega počitka na MOM ter relevantne sodne prakse. Vrhovno sodišče je sprejelo odločitev o reviziji tožene stranke, Ministrstva za obrambo (Sodba VS opr. št. VIII Ips 30/2016), zoper sodbo Višjega delovnega in socialnega sodišča opr. št. Pdp 122/2015 z dne 6.8.2015 in v zvezi s sodbo Delovnega sodišča v Celju opr. št. Pd 425/2013 z dne 5.12.2014,

zaradi premoženjskih pravic iz delovnega razmerja t.j. odškodnina za neizkoriščene dni tedenskega počitka na MOM. Pritrdilo je odločitvam nižjih sodišč, da je treba pripadnikom na MOM zagotavljati pravico do tedenskega počitka, v nasprotnem primeru so upravičeni do odškodnine. Doslej je bilo zoper RS / MORS vloženih več kot 1319 tožb oziroma zahtevkov za izplačilo odškodnine za neizrabljene dni tedenskega počitka na MOM. Glede na pojasnjena dejstva, da pripadnikom na MOM, zaradi narave dela, praviloma ni možno zagotavljati tedenskega počitka na način, da bi imeli to pravico v obdobju sedmih zaporednih dni v trajanju 24 neprekinjenih ur oziroma na drug način (kot to določa ZDR-1 ali trenutno veljavni ZObr), je jasno, da je obstoječa pravna ureditev neustrezna.

Kot kompenzacijo (nadomestilo) za poseg v pravico pripadnikov na MOM do tedenskega počitka se uvaja nov institut posebnega dopusta (101. člen tega zakona). Pripadnik na MOM je tako upravičen do enega dneva posebnega dopusta v obdobju sedmih zaporednih dni. Posebni dopust se v času opravljanja vojaške službe na mirovni operaciji in misiji izrabi po odločitvi nadrejenega in skladno s potrebami službe. Pripadnik posebni dopust, ki ga ni mogel izrabiti v času opravljanja vojaške službe v mirovni operaciji in misiji, izrabi najkasneje v dveh mesecih po prihodu iz mirovne operacije in misije. Pravica do posebnega dopusta pa ne posega v pravico pripadnikov do rednega letnega dopusta. Dodatno je treba še pojasniti, da so tovrstni posebni pogoji dela na MOM upoštevani tudi pri ovrednotenju plače. S spremenjeno ureditvijo pravice pripadnikov do tedenskega počitka na MOM se tako v bistvu spreminja – glede na splošne predpise – le način izrabe tega počitka, kar se zagotavlja v okviru instituta posebnega dopusta, pri čemer je pripadanje le-tega povsem enako, kot velja za pripadanje pravice do tedenskega počitka po splošnih predpisih (tj. v sedmih zaporednih dneh 1 dan). Posebni dopust bodo pripadniki na MOM tako izrabili v enem ali več strjenih nizih, bodisi med MOM ali najkasneje v 2 mesecih po vrnitvi z MOM. S tem se jim bo zagotovil ustrezen (tedenski) počitek, za katerega so, zaradi narave dela na MOM, prikrajšani.

Pri opravljanju vojaške službe izven države je opravljanje dela brez upoštevanja določb o časovnih omejitvah dnevne, tedenske ali mesečne delovne obveznosti, odmora, dnevnega počitka ter dela preko polnega delovnega časa upoštevano pri določitvi plače.

K 46. členu:

S tem členom se ureja inštitut dela na domu. Ta inštitut je že sedaj uveljavljen z Zakonom o službi v Slovenski vojski. Ker so predvsem posamezne formacijske dolžnosti v vojaški godbi in nekatere druge take, da se morajo pripadniki nujno pripravljati za uspešno izvajanje teh nalog tudi doma, je dana pristojnost načelniku generalštaba, da lahko odredi, da se na posameznih formacijskih dolžnostih vojaške godbe ali na določenih drugih formacijskih dolžnostih glede na posebne zahteve dela, v delovni čas šteje priprava oziroma delo na domu, vendar največ tri ure na delovni dan.

K 47. členu:

Člen opredeljuje dosegljivost tako, da sledi teoriji in sodni praksi glede razlikovanja med pripravljenostjo na delo ter dosegljivostjo. Dosegljivost je čas, ko je pripadnik dosegljiv preko javnih ali službenih komunikacijskih sredstev in se po potrebi javi v enoti ali zavodu ali na drugem določenem mestu v odrejenem času. Čas dosegljivosti se ne všteva v število ur tedenske oziroma mesečne delovne obveznosti. Pripadnikom, za katere je odrejena dosegljivost, pripada dodatek k plači, v višini 10 % urne postavke osnovne plače, ne glede

na določbe splošnih predpisov, ki urejajo plače v javnem sektorju. Določena višina dodatka je nižja od višine določene za pripravljenost za delo na delovnem mestu oz. kraju ali doma, saj je tudi poseg v posameznikovo pravico do prostega časa manjši.

Formacijske dolžnosti, pri katerih morajo pripadniki zagotoviti dosegljivost, čas dosegljivosti in čase, v katerih se morajo po potrebi javiti na določenem kraju, določi načelnik generalštaba.

Dosegljivost se izvaja preko tehničnih naprav. Pripadniki, razporejeni na formacijske dolžnosti iz prvega odstavka tega člena, morajo nositi pri sebi tehnične naprave, preko katerih lahko prejemajo obvestila ali ukaze. Nošenje tehničnih naprav je obvezno, razen med letnim dopustom, koriščenjem presežka ur in kadar se pripadnik mudi izven države.

K 48. členu:

Ta člen določa dodatek za stalnost pripadnikom stalne sestave vojske za vsako začeto leto dela na vojaški dolžnosti nad pet let, dodatek za stalnost v višini 0,5% osnovne plače, kar je izenačeno z višino, ki jo Zakon o organiziranosti in deli v policiji določa za policiste.

V delovno dobo iz prejšnjega odstavka se všteva tudi poklicno opravljanje vojaške službe po formacijah Teritorialne obrambe oziroma v drugih sestavah, izenačenih s Teritorialno obrambo v skladu s predpisi.

Vojaški osebi, ki je bila premeščena na delo v Slovensko vojsko se za določitev dodatka za stalnost šteje tudi delovna doba v organu, iz katerega je premeščena, če je bila po predpisih in pod pogoji, ki veljajo za organ, iz katerega je premeščena, upravičena do dodatka za stalnost. Podobno ureditev imajo tudi v Policiji.

K 49. členu:

Vsebina člena deloma spreminja dosedanje ureditev, kot posledica ugotovitev iz prakse. Širi se krog upravičencev, saj bodo imele pravico do rekreacijskega dopusta vojaške osebe na formacijskih dolžnostih ali delovnih mestih, na katerih se opravlja vojaška služba, nadzora in kontrole zračnega prostora, za katera se zahtevajo licence, na formacijskih dolžnostih ali vojaških delovnih mestih, na katerih se izvaja elektronsko spremljanje mednarodnih sistemov zvez, pilotov, tehnikov letalcev, vojaških pirotehnikov in vojaških potapljačev. Pri tem pa se trajanje rekreacijskega dopusta ureja drugače. Do sedaj so imeli upravičenci pravico 15 dni rekreacijskega dopusta, sedaj pa bo trajal rekreacijski dopust do 15 dni. Kriterije za določitev dolžine rekreacijskega dopusta, pogoje in način izrabe rekreacijskega dopusta bo določil minister.

K 50. členu:

Za določene formacijske dolžnosti oziroma delovna mesta, ki zahtevajo posebej specifična strokovna znanja ali posebno izurjenost in so posebnega pomena za učinkovito delovanje Slovenske vojske oziroma ministrstva, pripadajo dodatki v skladu s splošnimi predpisi. Ta dodatek obstaja že sedaj v zakonu o obrambi. V predlogu Zakona o obrambi podobno velja še naprej tudi za delavce Obveščevalno varnostne službe MORS.

K 51. členu.

Podobno kot za dodatek iz prejšnjega člena velja tudi za dodatek za posebna znanja in veščine. Pripadnikom stalne sestave, ki obvladajo posebna znanja in veščine, za katere se

še dodatno usposablja in jih potrebujejo pri opravljanju vojaške službe in pripadnikom stalne sestave, ki opravljajo posebno nevarne delovne naloge, pripadajo dodatki za posebna znanja in veščine ter za nevarnost. Vrste posebnih znanj in veščin ter posebno nevarne naloge iz prejšnjega odstavka določi minister. Dodatke iz prvega odstavka tega člena za posamezne formacijske dolžnosti določi minister v formacijah oziroma v sistemizaciji v skladu s splošnimi predpisi.

K 52. členu:

Razporeditve na formacijske dolžnosti so bile do sedaj urejene z Zakonom o obrambi. Ta člen ureja način razporeditve na drugo formacijsko dolžnost zaradi službenih potreb. Službene potrebe so taksativno našteje v četrtem odstavku tega člena. O razporeditvi odloči načelnik generalštaba. Minister na predlog načelnika generalštaba razporeja vojaške osebe, za katere ima pristojnost imenovanja po predlogu Zakona o obrambi ter vojaške osebe s činom brigadnega generala ali višjim.

Na drugo ali višjo formacijsko dolžnost se lahko razporedi pripadnik le, če izpolnjuje zahtevane pogoje iz Zakona o obrambi, službeno oceno zadnjih treh let ter druge kriterije, ki jih določi načelnik generalštaba. Pripadnika se lahko razporedi na drugo dolžnost, za katero se zahteva enak čin kot njegov osebni čin. Pripadnika se lahko v skladu s prejšnjim odstavkom razporedi na formacijsko dolžnost, za katero se zahteva eno stopnjo višji čin, kot je njegov osebni čin, če ima predpisano izobrazbo; je uspešno končal predpisano vojaško izobraževanje in usposabljanje; je od zadnjega povišanja preteklo najmanj dve leti in je ocenjen z najmanj dobro službeno oceno.

Pripadnik lahko vloži zoper akt o razporeditvi ugovor po službeni poti. Ugovor ne zadrži izvršitve akta.

Pripadniku, ki se zaradi službenih potreb razporedi v kraj, ki je oddaljen več kot 60 km od kraja bivanja, ministrstvo zagotovi primerno nastanitev, če je to mogoče. Vojakom se praviloma zagotavlja nastanitev v vojaških objektih. Ta člen v povezavi s tem odstavkom je izjema od pravila, ki velja za javne uslužbence v zvezi s premestitvami zaradi delovnih potreb (drugi odstavek 149. člena Zakona o javnih uslužbencih).

Ta člen določa tudi minimalno zahtevani čas za vročitev akta o razporeditvi na drugo formacijsko dolžnost.

K 53. členu:

Člen ureja začasno razporeditev na drugo formacijsko dolžnost. Inštitut začasne razporeditve vsebinsko ni spremenjen od sedaj veljavne ureditve v Zakonu o obrambi. Pripadnik je lahko začasno razporejen zaradi službenih potreb na drugo ali nižje ovrednoteno formacijsko dolžnost do enega leta. Pri tem pripadnik obdrži enako plačo, kot jo je imel pred razporeditvijo, če je zanj to ugodneje.

Pripadnika se lahko začasno razporedi zaradi službenih potreb v začasno skupino ali enoto oziroma na drugo formacijsko dolžnost v skladu s pravili službe.

Tretji odstavek določa, da pripadnik v času začasne razporeditve zadrži vse pravice, pridobljene na formacijski dolžnosti, če je trajanje razporeditve do 30 dni. Za začasne

razporeditve nad 30 dni pa pridobi pravice iz nove formacijske dolžnosti, če je to zanj ugodnejše, razen pravice do povišanja v čin ali napredovanja v razred. Dolžan je spoštovati red in delovne programe, ki veljajo za začasno skupino, enoto oziroma formacijsko dolžnost, na katero je razporejen.

Pristojnost odločanja o začasni razporeditvi iz tretjega odstavka tega člena je omejena in se izvaja z akti poveljevanja: poveljnik bataljona ali njemu enake enote, če traja razporeditev do 30 dni; poveljnik brigade ali njej enake ali višje enote, če traja razporeditev do šest mesecev; načelnik generalštaba, če traja razporeditev do enega leta, z možnostjo enkratnega podaljšanja.

Kaj se šteje za službene potrebe je taksativno naštet v šestem odstavku. Pri tem se posebej upošteva, da se linija poveljevanja ne prekinja.

Pripadnik je lahko začasno razporejen na drugo formacijsko dolžnost do 30 dni zaradi istega razloga največkrat dvakrat zaporedoma oziroma največ dvakrat v koledarskem letu. Pripadnik stalne sestave je lahko začasno razporejen nad 30 dni zaradi istega razloga samo dvakrat zaporedoma. Akt poveljevanja o začasni razporeditvi mora biti pripadniku vročen praviloma sedem dni pred dnem začasne razporeditve na drugo delo ali formacijsko dolžnost, če gre za razporeditev nad 30 dni.

K 54. členu:

V miru ima namestnik ali namestnica poveljnika med začasno odsotnostjo poveljnika v skladu z Zakonom o obrambi in s pravili službe za obdobje do treh mesecev vse pristojnosti poveljnika, vendar pa prvih 30 dni ne pridobi pravic in plače, povezane s formacijsko dolžnostjo poveljnika. S tem načinom se zagotavlja neprekinjeno poveljevanje v poveljstvih, enotah in zavodih.

Če je odsotnost poveljnika daljša od treh mesecev, se namestnik začasno imenuje na dolžnost poveljnika. Nadomeščanje oziroma začasno imenovanje na dolžnost poveljnika je časovno omejeno in lahko traja največ 12 mesecev. V tem času ne pridobi pravice do povišanja v čin.

K 55. členu:

Inštitut opravljanja nalog v drugem kraju je bil sedaj že deloma urejen v Zakonu o obrambi. Kraj opravljanja nalog ni obvezna sestavina pogodbe o zaposlitvi v Slovenski vojski. Kraj oz. kraji opravljanja nalog posameznega poveljstva, enote ter zavoda soodrejen v dokumentu o organizacijskem in mobilizacijskem razvoju tega poveljstva, enote ali zavoda. Če je v navedenem dokumentu določenih več krajev, o kraju nalog odloča neposredno nadrejeni.

Drugi kraj opravljanja nalog se lahko odredi pripadniku kot posamezniku ali enoti oz. delu enote.

Ta inštitut pa se uporabi v primeru, ko kraj opravljanja nalog ni naveden v dokumentu, ki ureja organizacijski in mobilizacijski razvoj poveljstva, enote ali zavoda (npr. izvajanje usposabljanja ali straže na določenem objektu v drugem kraju, ipd.). Pripadnik je lahko za opravljanje formacijske dolžnosti začasno razporejen v drug kraj zaradi službenih potreb. Za službene potrebe se v tem primeru štejejo:

- izvrševanje nalog ali del, ki so nujna ali jih je treba opraviti v določenem času oziroma vplivajo na pripravljenost vojske;
- izvajanje vojaško strokovnega izobraževanja in usposabljanja;
- napotitev na izobraževanje ali usposabljanje zaradi pridobitve predpisanih ali drugih strokovnih znanj, potrebnih za opravljanje določenih formacijskih dolžnosti.

Pristojnost izdaje akta ima poveljnik brigade, njemu enake ali višje enote za čas do enega leta.

Začasna razporeditev enote ali dela enote zaradi službenih potreb v drug kraj se izvede z aktom poveljevanja za enoto ali del enote. Izda se organizacijski ukaz, s katerim se enoti odredi drugi kraj dela (npr. za čas vaj ali usposabljanja).

Načelnik generalštaba pa lahko pripadnika stalno razporedi v drug kraj ne glede na drugi odstavek tega člena. Pripadniku se povrnejo stroški prevoza v skladu s splošnimi predpisi.

Akt poveljevanja o začasni razporeditvi enote (organizacijski ukaz) ali pripadnika v drug kraj opravljanja dela mora biti pripadniku stalne sestave vročen praviloma najmanj sedem dni pred dnem razporeditve v drug kraj.

K 56. členu:

V VI. poglavju se ureja pravice med službo oz v času opravljanja vojaške službe. Kot ena osnovnih pravic in dolžnosti pripadnikov je udeležba na izobraževanjih in usposabljanjih.

Pripadnik je na vojaško izobraževanje in usposabljanje na vojaške šole napoten z ukazom, ki jih organizira ministrstvo, oziroma druge šole in organizacije doma in v tujini. Stroški vojaškega izobraževanja in usposabljanja bremenijo ministrstvo, razen če pripadnik v okviru vojaškega izobraževanja in usposabljanja pridobi v javnem izobraževalnem sistemu priznano stopnjo izobrazbe ali civilno priznane licence. V slednjem primeru se pravice in obveznosti v zvezi z vojaškim izobraževanjem in usposabljanjem uredijo s pogodbo.

Pripadnik, ki ima sklenjeno pogodbo v skladu s tem členom, mora po končanem izobraževanju ali usposabljanju ostati v delovnem razmerju najmanj dvakrat toliko časa, kolikor je trajalo izobraževanje ali usposabljanje, če je bilo to daljše od enega leta in dve leti, če je bilo krajše od enega. V primeru predčasne odpovedi pogodbe o zaposlitvi zaradi razlogov na strani pripadnika, mora povrniti sorazmeren del stroškov izobraževanja ali usposabljanja in prejemkov, ki jih je dobil v tem času.

Izvajanje pravic in obveznosti pripadnikov med izobraževanjem ali usposabljanjem podrobneje uredi minister.

K 57. členu:

Za plače v Slovenski vojski se uporabljajo predpisi, ki urejajo plače javnih uslužbencev, če ni s tem zakonom določeno drugače.

Orientacijske formacijske dolžnosti oziroma nazivi v Slovenski vojski se uvrstijo v plačni razred s kolektivno pogodbo za javni sektor. Sedaj je orientacijska formacijska dolžnost vojak I uvrščen v 21. plačni razred.

Druga vprašanja, ki se v skladu z zakonom, ki ureja plače v javnem sektorju, urejajo v kolektivni pogodbi dejavnosti, se za Slovensko vojsko uredijo z uredbo vlade. Plače pripadnikov, razen civilnih oseb (uradnikov in skupine J) so sedaj urejene s posebno uredbo. Glede na to, da je v Slovenski vojski pravilo, da se vojaške osebe zaposlujejo za določen čas in ne izjema, kot to velja za preostali javni sektor, se tem vojaškim osebam poveča plača za 10% osnovne plače.

K 58. členu:

Plačevanje in odrejanje povečanega obsega dela in obremenitev je v tem členu določen za enote oz. dele enot, pri tem pa soglasje pripadnikov teh enot zaradi narave dela vojske in njenih nalog ni potrebno.

Pripadnikom na formacijskih dolžnostih v Slovenski vojski, ki so predvidene za uporabo v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma je njihova uporaba določena v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami, se v obdobju, določenem za priprave in usposabljanje, plača zaradi povečanega obsega dela in zaradi posebnih obremenitev lahko poveča do 30% osnovne plače. V skladu s tem členom se lahko osnovna plača poviša tudi pri določenih formacijskih dolžnostih in vojaških delovnih mestih, katerih opravljanje zahteva posebna znanja in povečane obremenitve, brez njihove popolnitve pa ni mogoče zagotoviti delovanja enote ali drugih enot, oborožitvenega, bojnega ali drugega vojaškega sistema.

Pripadnikom enote, ki je dana na razpolago za uporabo za določeno časovno obdobje v skladu z načrti za kolektivno obrambo v okviru zavezništva oziroma v skladu z drugimi mednarodnimi pogodbami ter pripadnikom enot ali skupin v različni stopnji pripravljenosti, namenjenih za bojno delovanje v miru v primeru potrebe, izvajanje nujnih nalog Slovenske vojske pri zaščiti in reševanju ter drugih nujnih nalog, se plača zaradi povečanega obsega dela in zaradi posebnih obremenitev lahko poveča do 30% osnovne plače.

O povišanju plače iz drugega in tretjega odstavka tega člena odloči vlada na predlog ministra. Povišanje plače iz drugega in tretjega odstavka tega člena se ne izključuje.

K 59. členu:

S tem členom se določa plača za opravljanje vojaške službe izven države. Pripadniku, ki v miru opravlja vojaško službo oziroma službo izven države pri izvrševanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, pripada plača z dodatki po osnovah in merilih, ki jih predpiše vlada.

Drugi odstavek določa kako se obračuna plača v tujini. Pripadniku se plača obračuna po osnovah in dodatkih, kot če bi delal v povprečju 174 ur mesečno. Če pripadnik opravlja službo izven države le občasno ali nekaj dni, sicer pa opravlja redno službo, mu pripada plača za dejanske dneve dela izven države, pri čemer ti dnevi ne vplivajo na opravljeno redno mesečno delo v državi. V osnovno plačo je pripadniku na opravljanju mirovne operacije in misije upoštevano delo preko polnega delovnega časa, delo v enakomerno in neenakomerno razporejenem delovnem času ter nadomestilo za nezmožnost koriščenja dnevnega in tedenskega počitka.

S pripadnikom se praviloma sklene posebna pogodba, s katero se uredijo njegove pravice in dolžnosti za čas opravljanja službe v drugi državi. Posebne pogodbe se ne sklepa, če gre za

sodelovanje enote na vojaških vajah ali drugih oblikah usposabljanja in urjenja ter napotitev na mirovne operacije in misije.

Pripadnik mora biti za čas opravljanja vojaške službe izven države posebej zavarovan za primer poškodbe ali smrti.

Za čas po razglasitvi vojnega ali izrednega stanja oziroma po sprejemu odločitve o uporabi vojske za vojaško obrambo v skladu s tem zakonom, je plača urejena drugače. Pripadniku stalne sestave pripada plača brez dodatkov zaradi posebnih pogojev dela in ne glede na kraj opravljanja službe. Višino plače in način njenega izplačila določi vlada. Na podlagi navedenega ima pripadnik stalne sestave v izrednem in vojnem stanju plačo brez dodatkov po tem členu, njegovim družinskim članom pa se izplača tudi preskrbnina na podlagi Zakona o obrambi.

K 60. členu:

S tem členom se ureja nadomestilo in posebna odškodnina za čas poškodbe na delu (poškodba, ki jo utрпи pripadnik na redni poti od stanovanja do delovnega mesta ali nazaj ali na službeni poti se šteje kot poškodba pri delu). Glede na specifikko dela in nalog Slovenske vojske ter lokacije dela se za čas odsotnosti z dela, zaradi poškodbe na poti na delo in iz dela določi nadomestilo plače v višini 100 %. Podobna ureditev velja za Policijo.

K 61. členu:

Glede na to, da morajo vojaške osebe opravljati naloge, ki so povezane z večjo nevarnostjo za varnost, zdravje ali življenje, in ki jih zaradi posebnih obremenitev ni mogoče opravljati po določeni starosti, se obvezno dodatno pokojninsko zavarujejo, razen na formacijskih dolžnostih v športni enoti, pri čemer se prispevki za obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje se plačujejo po prispevnih stopnjah v skladu s splošnimi predpisi.

Za vojaške osebe, ki pa so uveljavile pravico do enkratnega izplačila sredstev na računu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in se ob tem odpovedale pravici do poklicne pokojnine, se obvezno dodatno pokojninsko ne zavarujejo, saj bi bilo plačevanje obveznega dodatnega zavarovanja v nasprotju z osnovnim namenom tega zavarovanja.

Določa se tudi, da podatke o vojaških osebah, ki so uveljavile pravico do enkratnega izplačila sredstev na računu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in se ob tem odpovedale pravici do poklicne pokojnine, zagotavlja upravljavec Sklada obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

K 62. členu:

V tem členu se določa odškodninska odgovornost pripadnika. Pripadnik je odškodninsko odgovoren za škodo, ki jo protipravno povzroči delodajalcu pri delu ali v zvezi z delom naklepno ali iz hude malomarnosti.

Za škodo iz prejšnjega odstavka, ki jo pripadnik povzroči tretji osebi, je nasproti tej osebi odškodninsko odgovorno ministrstvo.

Tretja oseba lahko kot oškodovanec zahteva povračilo škode tudi od pripadnika, ki ji je protipravno povzročil škodo, če je bila škoda povzročena naklepno.

K 63. členu

O odškodninski odgovornosti pripadnika se odloča po tem zakonu in Pravilih službe v Slovenski vojski o ugotavljanju disciplinske odgovornosti za težje disciplinske kršitve, razen določb o zastaranju, za katere se uporabljajo splošni predpisi. Odškodninski postopek zoper pripadnika vodi oseba, ki je po določbah tega zakona pristojna zoper pripadnika voditi disciplinski postopek.

V disciplinskem postopku se lahko odloči tudi o odškodninski odgovornosti, če je s kršitvijo discipline nastala škoda. Če bi bila zaradi tega onemogočena hitra in učinkovita izvedba disciplinskega postopka, se lahko o odškodninski odgovornosti odloči v posebnem odškodninskem postopku, določenem s tem zakonom.

V zahtevnih primerih lahko načelnik generalštaba imenuje najmanj tričlansko komisijo za ugotavljanje odškodninske odgovornosti na prvi stopnji. Člani komisije so praviloma strokovnjaki s področja, ki omogoča strokovno in hitro ugotavljanje odškodninske odgovornosti in višine škode. Z imenovanjem komisije se imenuje tudi njen predsednik.

V četrtem odstavku je določen postopek ugotavljanja odškodninske odgovornosti. Le ta se uvede z izdajo sklepa o uvedbi odškodninskega postopka. V postopku se obvezno opravi popis škode ter ugotovijo vse okoliščine in razlogi zaradi katerih je škoda nastala. Odškodninski postopek na prvi stopnji se konča z izdajo odločbe o odškodninski odgovornosti po opravljeni odškodninski obravnavi.

Zoper odločbo o ugotovitvi odškodninske odgovornosti ima pripadnik pravico ugovora v roku osmih dni od prejema pisnega odpravljanja odločbe. O ugovoru odloča komisija, ki jo imenuje minister. Komisija mora imeti najmanj tri člane, strokovno usposobljene za odločanje v konkretnem odškodninskem postopku. Dokončna odločba je tudi izvršilni naslov.

K 64. členu:

Člen določa možnost določitve pavšalne odškodnine ter možnost oprostitve poplačila škode. Če bi ugotavljanje višine škode povzročilo nesorazmerne stroške ali če bi povračilo škode bistveno poslabšalo socialni položaj pripadnika in njegove družine, se odškodnina odmeri v pavšalnem znesku. V primeru, da škoda ni bila povzročena naklepno, se lahko pripadnika v celoti oprosti poplačila škode, če je to primerno glede na njegovo prizadevanje za odpravo škode, odnos do dela ali njegovo gmotno stanje.

Pripadnik je prost odškodninske odgovornosti, če je povzročil škodo z izvršitvijo ukaza ali povelja nadrejenega.

K 65. členu:

Povzročitelj škode lahko sklene pisni dogovor o višini in načinu poravnave škode, ki je povzročena ministrstvu, z osebo, ki je pooblaščen za ugotavljanje odškodninske odgovornosti, oziroma komisijo za ugotavljanje odškodninske odgovornosti. Dogovor lahko

obsega obročno vračilo škode, ki praviloma ne sme preseči 36 mesečnih obrokov. Pisni dogovor je izvršilni naslov.

K 66. členu:

Ta člen ureja izplačilo odškodnine za škodo, ki jo je pripadnik na delu ali v zvezi z delom naklepno ali iz hude malomarnosti povzročil tretji osebi. Odškodnino uveljavlja ministrstvo, ki je škodo izplačalo, v obliki regresnega zahtevka za poplačilo celotne škode ali pavšalne odškodnine. Regresni zahtevek za poplačilo pavšalne odškodnine se uveljavlja, če so podani razlogi za odmero odškodnine v pavšalnem znesku iz 64. člena tega zakona.

K 67. členu:

Ministrstvo odškodninsko odgovarja za povzročeno škodo pri delu ali v zvezi z delom pripadniku, po splošnih načelih civilnega prava.

Odškodninska odgovornost ministrstva se nanaša tudi na škodo, ki je bila pripadniku povzročena s kršenjem pravic iz delovnega razmerja.

O višini in načinu poravnave škode je mogoč pisni dogovor oziroma poravnava med ministrstvom in pripadnikom, ki mu je bila povzročena škoda. Pisni dogovor je izvršilni naslov.

K 68. členu:

Pripadnik je odgovoren za kršitve vojaške discipline. Kot kršitev discipline se šteje tudi dejanje storjeno, ko pripadnik ne opravlja vojaške ali druge službe, pa to dejanje moralno ali materialno škoduje interesom ministrstva. Za pripadnika veljajo višji moralni in etični standardi, ki veljajo tudi v njegovem osebnem življenju, saj sledenje moralnim in etičnim načelom ni povezano samo z delovnim procesom.

Disciplinske kršitve so lažje in težje. Disciplinska odgovornost pripadnika pa je podana le, če je storil pripadnik disciplinsko kršitev z naklepom ali iz malomarnosti.

K 69. členu

Taksativno se naštevajo vrste disciplinskih kršitev. Le-te kot že določeno s prejšnjim členom, se ločijo na lažje in težje.

Za pripadnike se kot disciplinske kršitve štejejo tudi vse kršitve, predpisane za javne uslužbenke po splošnih predpisih. Za manjšo materialno škodo po prvem odstavku tega člena se šteje škoda, ki ne presega 500 eurov. Za večjo materialno škodo po drugem odstavku tega člena se šteje škoda, ki presega 500 eurov. Škodljive posledice disciplinske kršitve po tem zakonu se presojuje zlasti glede na njihov vpliv na disciplino, pripravljenost moštva na opravljanje dela oziroma izvajanje naloge, varnost moštva in odnose med pripadniki ter ugled vojske ali ministrstva.

K 70. členu:

Disciplinski postopek vodijo različni organi. O disciplinski odgovornosti pripadnika na prvi stopnji odloča načelnik generalštaba oziroma od njega pooblaščen častnik s činom majorja ali višjim oziroma višji vojaški uslužbenec XII. ali višjega razreda. Za odločanje o disciplinski odgovornosti civilne osebe se lahko pooblasti civilno osebo.

Če gre po vsebini za bolj zahteven primer lahko načelnik generalštaba imenuje najmanj tričlansko komisijo za ugotavljanje disciplinske odgovornosti na prvi stopnji. Člani komisije so praviloma strokovnjaki s področja, ki omogoča strokovno in hitro ugotavljanje disciplinske odgovornosti. Z imenovanjem komisije se imenuje tudi njen predsednik. Pri imenovanju članov in predsednika se upošteva vojaška hierarhija.

Na novo se ureja tudi disciplinska odgovornost načelnika generalštaba. O disciplinski odgovornosti načelnika generalštaba na prvi stopnji odloča senat disciplinske komisije iz petega odstavka tega člena. Enega od članov senata določi minister.

V času povišane pripravljenosti, ki vključuje tudi vojaško službo izven države oziroma v izrednem ali vojnem stanju, je disciplinski postopek urejen drugače. Za vodenje disciplinskega postopka na prvi stopnji v enoti ali začasni skupini je pristojen neposredno nadrejeni taki enoti ali skupini. Ob razglasitvi izrednega ali vojnega stanja oziroma pri izvajanju vojaške obrambe v skladu z Zakonom o obrambi je za vodenje disciplinskega postopka zaradi lažjih kršitev pristojen poveljnik voda, njemu enake ali višje enote.

Disciplinski organ druge stopnje je disciplinska komisija, ki jo imenuje minister. Komisija ima najmanj deset članov. Z imenovanjem komisije se imenuje tudi njen predsednik. Enega člana imenuje komisija za pritožbe iz delovnega razmerja pri vladi. Komisija odloča v senatu treh članov, ki jih določi predsednik komisije za vsak primer posebej. V primeru disciplinskega postopka iz tretjega odstavka tega člena odloča senat na ozemlju Republike Slovenije ali izven države, o čemer odloča predsednik komisije, upošteva težo, zahtevnost in ekonomičnost postopka.

K 71. členu:

Začetek disciplinskega postopka zastara po treh mesecih od dneva, ko se je zvedelo za disciplinsko kršitev in za storilca. Začetek disciplinskega postopka zastara v vsakem primeru po enem letu od dneva, ko je bila kršitev storjena. Vodenje disciplinskega postopka zastara v enem letu od uvedbe disciplinskega postopka.

Šteje se, da se je zvedelo za kršitev in storilca, ko je bil o tem obveščen načelnik generalštaba, v primeru disciplinskega postopka zoper načelnika pa, ko je bil o tem obveščen minister. Določba je posledica sodnih odločitev v zvezi z zastaranjem disciplinskega postopka.

Če ima disciplinska kršitev znake kaznivega dejanja, se za absolutne zastaralne roke smiselno uporabljajo določbe kazenskega zakonika.

Izvršitev disciplinskega ukrepa za disciplinske kršitve zastara v šestih mesecih od dneva dokončnosti odločbe, s katero je bil disciplinski ukrep izrečen. Rok je podaljšán glede na analize posameznih primerov.

K 72. členu:

Pristojne osebe za uvedbo disciplinskega postopka so navedene taksativno. S tem se upošteva tudi vojaška hierarhija ter določijo pristojnosti določenih organov (npr. glavni inšpektor za obrambo in glavni preiskovalec stalne komisije za preiskovanje letalskih nesreč in incidentov vojaških zrakoplovov).

Določen je postopek za podajo predloga. Disciplinski postopek zoper pripadnika se uvede s pisnim sklepom, ki ga izda disciplinski organ prve stopnje. Zoper sklep ni dovoljenega pravnega sredstva. Šteje se, da je postopek uveden na dan izdaje sklepa. V disciplinskem postopku ni mogoče ugotavljati odgovornosti za disciplinsko kršitev, ki ni vsebovana v sklepu o uvedbi postopka. Disciplinski postopek se ne uvede, če je storjena disciplinska kršitev majhnega pomena, o čemer odloča načelnik generalštaba. V tem primeru se pretehta teža samega dejanja in njegove posledice na posameznika ter enoto in ekonomičnost in smiselnost vodenja postopka.

Disciplinski organ o uvedbi disciplinskega postopka ne obvešča sindikatov.

K 73. členu:

Disciplinski organ se lahko tudi izloči (na lastno pobudo ali pobudo pripadnika v postopku – smiselna uporaba Zakona o pravnem postopku). Člen določa pristojnost odločanja o izločitvi. Za izločitvene razloge se kot že zapisano smiselno uporabljajo določbe Zakona o pravnem postopku. O izločitvi načelnika generalštaba odloča minister. O izločitvi s strani načelnika generalštaba pooblašćene osebe odloča načelnik generalštaba. O izločitvi člana senata disciplinske komisije odloča predsednik komisije. O izločitvi predsednika disciplinske komisije odloča minister. O izločitvi poveljnika iz četrtega odstavka 70. člena tega zakona odloča načelnik generalštaba.

S sklepom, v katerem je ugodeno zahtevi za izločitev, se pooblasti drugo osebo za odločanje o disciplinski odgovornosti.

K 74. členu:

Pripadnik v postopku ima pravico do zagovora. Pred sprejemom odločitve o disciplinski odgovornosti mora disciplinski organ pripadniku dati možnost, da se izjavi o očitanih kršitvah.

Če je zoper pripadnika uveden postopek zaradi težje disciplinske kršitve, je treba opraviti obravnavo. Med vroćitvijo vabila na obravnavo in prvim narokom za obravnavo mora preteći najmanj 15 dni. Med vroćitvijo vabila na nadaljnji narok in narokom mora preteći najmanj pet dni. Razlog za krajše naslednje roke so zastaralni roki za disciplinske postopke. Vabila za naslednji narok ni treba vroćati, če je pripadnik oziroma njegov pooblašćenec na obravnavi obvešćen, kdaj bo narok.

Če je uveden postopek samo zaradi lažje disciplinske kršitve, se o disciplinski odgovornosti lahko odloči že po pridobitvi pripadnikovega pisnega zagovora. Pisni zagovor lahko pripadnik poda v roku 15 dni od vroćitve sklepa o uvedbi disciplinskega postopka. V sklepu mora biti

pripadnik opozorjen, da bo o njegovi disciplinski odgovornosti odločeno, če pisnega zagovora ne bo podal v roku. Po prejemu pripadnikovega pisnega zagovora se disciplinski organ prve stopnje lahko odloči, da se opravi obravnava, pri čemer morajo med vročitvijo vabila in obravnavo preteči najmanj trije dnevi.

Pripadnik se lahko zagovarja sam ali po pooblaščenju. Glede na namen disciplinskega postopka (odnos delavec – delodajalec) ter območje, kjer se disciplinski postopki odvijajo, obravnava disciplinskega postopka ni javna, na njej pa lahko poleg pripadnikovega pooblaščenca sodelujejo osebe, za katere tako določi disciplinski organ prve stopnje.

K 75. členu:

S členom se podrobno ureja institut začasne odstranitve (suspensa,) pri čemer se določa oblike začasne odstranitve, postopek za odstranitev pripadnika z dolžnosti ter posledice začasne odstranitve.

Pripadnik, zoper katerega je uveden disciplinski postopek za težjo kršitev, se lahko začasno odstrani od opravljanja dela do dokončne odločitve v disciplinskem postopku, če bi njegova navzočnost škodovala interesom službe ali ovirala potek disciplinske obravnave.

V drugem odstavku so določeni načini oz oblike začasne odstranitve od opravljanja dela, pri izbiri pa se mora upoštevati tudi specifika vojaške službe ter pripadnikove formacijske dolžnosti in položaj (npr. delo z orožjem in drugimi materialnimi sredstvi, ali ima pristojnost odločanja in v zvezi s čim, ...).

V tretjem odstavku je dana možnost, da se suspenz prekliče in posledica preklica je, da vojaška oseba nadaljuje z opravljanjem dela na formacijski dolžnosti in ji pripada polna plača. Glede povrnitve dela plače v času izrečenega suspenza pa se odloči skupaj z odločitvijo o disciplinski odgovornosti.

K 76. členu:

S tem členom se določa postopek ter roke za odločitev o začasni odstranitvi. O začasni odstranitvi odloči disciplinski organ prve stopnje s sklepom.

K 77. členu:

V prvem odstavku je določena omejitev začasnega zadržanja plače. Z določbo, da pripada vojaški osebi 60 odstotkov plače, se varuje socialni položaj vojaške osebe tudi v času suspenza. V drugem in tretjem odstavku pa je določeno, kdaj pripada vojaški osebi polna plača in v tretjem odstavku primeri, ko se vojaški osebi vrne zadržani del plače.

K 78. členu

Člen določa postopek ter roke v zvezi s sprejemom odločitve disciplinskega organa prve stopnje. Razglasitev odločitve disciplinskega organa ni javna.

Odločitev mora biti pisna, obsega pa izrek, obrazložitev in pravni pouk. Zoper odločitev lahko pripadnik ugovarja v roku osmih dni po vročitvi. Ugovor se vloži pri disciplinskem organu prve stopnje. Zaradi poenostavitve postopka v primeru, če se pripadnik odpove pravici do ugovora zoper odločitev, pisna obrazložitev odločitve in pravni pouk nista potrebna.

Disciplinski postopek se lahko ustavi, če v postopku ugotovi, da je pripadnik za isto dejanje že kaznovan v drugem postopku.

K 79. členu:

S členom se določajo vrste disciplinskih ukrepov za posamezen status (vojaška oseba, civilna oseba ter vojaški obveznik na služenju vojaškega roka in pripadnik rezervne sestave).

Pripadniku se v izrednem in vojnem stanju izrekajo le tisti disciplinski ukrepi, ki so smotni in izvršljivi. Kot poseben disciplinski ukrep se lahko v vojnem stanju izreče zapor do 30 dni.

Določa se tudi maksimalna višina denarne kazni za lažjo in za težjo kršitev discipline ter drugi zahtevani pogoji za izrek posameznega ukrepa (npr. časovna omejitev zadrževanja napredovanja idr.).

Če se zoper pripadnika vodi enoten disciplinski postopek zaradi več disciplinskih kršitev, se mu za vse kršitve izreče en disciplinski ukrep.

Izvršitev disciplinskega ukrepa denarne kazni in odpovedi pogodbe o zaposlitvi se lahko pogojno odloži največ za dobo enega leta. Pogojno odložena izvršitev disciplinskega ukrepa se lahko prekliče, če pripadnik v roku, za katerega je izvršitev odložena, stori disciplinsko kršitev. Če stori pripadnik disciplinsko kršitev v obdobju, v katerem je izvršitev disciplinskega ukrepa odložena, se pogojno odložena izvršitev disciplinskega ukrepa lahko prekliče najpozneje v šestih mesecih, odkar je to obdobje preteklo.

Dokončen disciplinski ukrep se vpiše v evidenco, ki jo vodi generalštab. Disciplinski ukrep se izbriše iz evidence in se šteje, da pripadnik ni bil disciplinsko kaznovan v dveh letih za lažje disciplinske kršitve in petih letih za težje disciplinske kršitve od dneva dokončnosti disciplinske odločbe.

K 80. členu:

S členom se konkretizirajo dejstva, ki vplivajo na izbiro disciplinskega ukrepa. Pri izbiri disciplinskega ukrepa mora disciplinski organ upoštevati stopnjo odgovornosti pripadnika, stopnjo njegove krivde, težo nastalih posledic, njegovo ravnanje po storitvi disciplinske kršitve ter subjektivne in objektivne okoliščine, v katerih je bila disciplinska kršitev storjena.

Upoštevati se mora tudi že prej izrečena kakšna disciplinska kršitev, kakšna je bila ta kršitev in kakšen disciplinski ukrep je bil izvršen; pri tem se upoštevajo samo ukrepi, ki niso izbrisani.

K 81. členu:

Pripadniku, ki krši disciplino tako, da neposredno ogrozi varnost moštva ali vojaškega premoženja, se lahko poleg disciplinskega ukrepa izreče tudi varstveni ukrep. Vrste varstvenih ukrepov so konkretno določene (prepoved samostojnega opravljanja dolžnosti do treh mesecev; prepoved samostojnega upravljanja vozila, stroja ali plovila do šestih mesecev ali razporeditev na drugo ali nižjo dolžnost do šestih mesecev).

Za izrek varstvenega ukrepa je kot pristojen organ določen disciplinski organ prve stopnje. Pripadniku, ki je bil izrečen varstveni ukrep, pripadajo med trajanjem ukrepa pravice glede na dolžnost, ki jo opravlja po izreku varstvenega ukrepa.

K 82. členu:

Disciplinska komisija odloča na sejah senata, ki niso javne. Podobno imajo urejeno izključeno javnost tudi sodišča, pristojna za odločanje v disciplinskih zadevah v sodnih sporih. Obravnave se lahko udeležijo pooblaščenca pripadnika ter sindikalni zaupniki in ostala strokovna javnost (pravniki, idr.), katerim prisostvovanje odobri disciplinski organ.

Zoper odločitev disciplinske komisije ima pripadnik pravico zahtevati sodno varstvo pred sodiščem, pristojnim za delovne spore. Pripadnik lahko vloži tožbo v roku 30 dni od dneva, ko mu je bil vročen akt disciplinske komisije, s katerim je odločila o njegovi odgovornosti.

K 83. členu:

Člen določa, da je dokončna odločba o izreku disciplinskega ukrepa izvršilni naslov.

K 84. členu:

S členom se ureja še preostala vprašanja disciplinskega postopka, ki niso posebej urejena s Pravili službe v Slovenski vojski.

Za vprašanja disciplinskega postopka zoper pripadnika, ki niso urejena s tem zakonom ali s pravili službe, se smiselno uporabljajo predpisi, ki urejajo postopek pred sodišči, ki so pristojna za spore iz delovnih razmerij, razen določbe predpisov, ki se nanašajo na izredna pravna sredstva.

Disciplinski postopek za ugotavljanje disciplinske odgovornosti pripadnika med povišano pripravljenostjo poteka po postopku, ki je s pravili službe določen za postopek v izrednem ali vojnem stanju oziroma med izvajanjem vojaške obrambe.

Določbe tega zakona o disciplinski odgovornosti pripadnika se smiselno uporabljajo tudi za ugotavljanje disciplinske odgovornosti pripadnika v izrednem ali vojnem stanju oziroma pri izvajanju vojaške obrambe v skladu z Zakonom o obrambi, pripadnika na služenju vojaškega roka in pripadnika rezervne sestave.

K 85. členu:

V VII. poglavju tega zakona se ureja skrb za pripadnike. Veljavni Zakon o službi v Slovenski vojski ureja celostno skrb za pripadnike, primerjalno kot imajo to urejeno druge države. Zaradi drugačne pravne ureditve Republike Slovenije, se določene pravice niso nikoli udejanile, zato se spreminja tudi naslov tega poglavja t.j. v skrb za pripadnike, saj celostne skrbi ne moremo zagotoviti.

Skrb za pripadnike je značilnost vseh sodobnih vojaških organizacij. Vojska v vsaki državi opravlja dela, za katera se ji z zakoni določi posebna poslanstva, odgovornosti in dolžnosti. Skrb za pripadnike vojske je sestavni del zagotavljanja izvajanja tega poslanstva. Gre za dejavnosti in aktivnosti katerih vojska ne izvaja neposredno v sistemu vodenja in poveljevanja, vendar so nujne za nemoteno delovanje vojaške organizacije. V kolikor so potrebe in interesi pripadnikov pokriti z izvajanjem skrbi, je tudi njihov odnos do dela v vojski

učinkovitejši in uspešnejši. Pripadniki se lahko v celoti posvečajo izvajanju nalog vojaške službe in pri tem dosegajo tudi višjo kvaliteto. Skrb ni družbeni nadstandard, temveč sestavni del urejanja vojaškega sistema vojske. Posamezne dejavnosti in aktivnosti skrbi se smiselno prilagajajo kraju in razmeram, v katerih deluje določeno poveljstvo, enota ali zavod.

V prvem odstavku 85. člena so navedena osnovna področja ter dejavnosti skrbi za pripadnike Slovenske vojske.

Kot del skrbi zakon, tako kot do sedaj, ureja zavarovanje pripadnikov za primer nesreče pri delu, katere posledica je začasna izguba delovne zmožnosti oziroma za primer nesreče, katere posledica je smrt, invalidnost, trajna ali začasna nezmožnost za delo in ki se je zgodila v času, tudi ko ne opravljajo vojaške službe (drugi odstavek), razen če je bila nesreča povzročena naklepoma, zaradi velike malomarnosti ali zaradi uživanja alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih snovi.

Upravičenci do skrbi so pripadniki stalne sestave, pogodbeni pripadniki rezervne sestave med opravljanjem vojaške službe in usposabljanjem, prostovoljci med služenjem vojaškega roka in drugi pripadniki, če je tako določeno s tem zakonom. Do skrbi so upravičeni v skladu z zakonom (četrty odstavek) tudi družinski člani pripadnikov, pri čemer Zakon v 11. točki prvega odstavka 5. člena določa kdo se šteje za družinskega člana.

V zakonu so določene le temeljne pravice skrbi, medtem ko je za podrobnejšo ureditev predviden podzakonski predpis, ki ga bo sprejel minister za obrambo.

K 86. členu:

Zdravstvena oskrba je sestavni del skrbi za pripadnike. Pripadniki imajo med vojaško službo pravico do brezplačne nujne zdravstvene pomoči, do zagotovitve nujne medicinske pomoči, do preventivnih zdravstvenih ukrepov pred in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, do zagotovitve prednostnega zdravljenja ter sodelovanja v programih zdravstvenega ozaveščanja na način kot to določa zakon.

V drugem odstavku je opredeljena poškodba ali bolezen med vojaško službo in sicer je to poškodba ali bolezen, ki je posledica dejavnosti pripadnika med vojaško službo in zaradi katere je začasno ali trajno nezmožen opravljati vojaško službo.

V tretjem odstavku je določen obseg brezplačne nujne zdravstvene pomoči, ki obsega nujno medicinsko pomoč, preventivne in druge nujne zdravstvene ukrepe v obsegu, ki ga je mogoče zagotoviti glede na razmere in pogoje, v katerih se opravlja vojaška služba. Ta obseg ne bo vedno enak. Nedvomno je omejen predvsem na nujno medicinsko pomoč pri izvajanju bojnih nalog oziroma tiste vrste delovanja, v katerih se pripadnikom med opravljanjem nalog, zaradi razmer in pogojev, v katerih se te naloge opravljajo, zagotavlja predvsem nujna medicinska pomoč.

V četrtem odstavku pa je določena obveznost organiziranja nujne medicinske pomoči v primerih izvajanja streljanja oziroma izvajanja drugih nevarnih nalog ali dejavnosti. S tako določbo se povečuje varnost izvajanja nalog pripadnikov ter zmanjšuje možnost poškodb. Načelnik generalštaba bo določil, pri katerih nalogah in dejavnostih mora biti zagotovljena ena ali več ekip nujne medicinske pomoči.

Kot del zdravstvene oskrbe med vojaško službo so opredeljeni ukrepi pred začetkom in med izvajanjem posebej zahtevnih vojaških nalog, kot je bojno letenje zrakoplovov ali usposabljanje za tako letenje, letenje zrakoplovov v zahtevnih meteoroloških razmerah, vojaško potapljanje z avtonomno potapljaško opremo ali tehnično potapljanje in druge naloge. Tudi v tem primeru zakon določa, da bo načelnik generalštaba opredelil, katere naloge se štejejo med zahtevne vojaške naloge.

Ta člen določa tudi preventivne zdravstvene ukrepe v zvezi z napotitvijo na opravljanje vojaške službe izven države, ki obsegajo preglede, cepljenja in druge ukrepe, ki se določijo glede na kraj in razmere kamor je pripadnik napoten na opravljanje vojaške službe. Ti ukrepi se smiselno izvajajo tudi pri napotitvah na izvajanje obveznosti sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami. Preventivni zdravstveni ukrepi se po potrebi izvajajo tudi po vrnitvi z opravljanja obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami.

Pravice družinskih članov so omejene. Družinski člani pripadnikov stalne sestave se lahko udeležujejo le programov zdravstvenega ozaveščanja iz prvega odstavka tega člena, torej jim ostale pravice po tem členu ne pripadajo. Ob napotitvi pripadnika na opravljanje vojaške službe v drugo državo v skupna poveljstva in enote ali organe, predstavništva in službe mednarodnih organizacij, imajo pravico do preventivnih zdravstvenih ukrepov tudi družinski člani takega pripadnika, če se z njim preselijo v drugo državo.

K 87. členu:

V prvem odstavku je določena organizacija brezplačne zdravstvene pomoči in sicer jo izvajajo enote same (bolničarji v osnovnih enotah), vojaška zdravstvena služba Slovenske vojske (bataljonske in druge brigadne zdravstvene postaje) ali po dogovoru oziroma v skladu z načrti vojaška zdravstvena služba druge vojaške organizacije, s katero s Slovenska vojska izvaja skupne naloge. Delovanje take organizacije zdravstvene oskrbe je odvisno tudi od podpore, ki jo lahko zagotavlja javno zdravstvo na območju, kjer pripadniki delujejo oziroma opravljajo vojaško službo.

Za zagotovitev prednostnega zdravljenja (obsega tudi rehabilitacijo) pri poškodbah ali boleznih pri delu med opravljanjem vojaške službe, sklene ministrstvo ustrezne pogodbe z organizacijami javne zdravstvene službe, če prednostne zdravstvene oskrbe ni mogoče zagotoviti z vojaško zdravstveno službo oziroma na podlagi posebnih oblik zdravstvenega zavarovanja. Taka rešitev pomeni, da izvajanje prednostnega zdravljenja bremeni Ministrstvo za obrambo v skladu s sklenjenimi pogodbami.

Zdravstvena oskrba in prednostno zdravljenje med izvajanjem vojaške službe pri opravljanju obveznosti, sprejetih v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami se zagotavlja tako kot med opravljanjem vojaške obrambe, to je z lastnimi zmogljivostmi enot, zmogljivostmi vojaške zdravstvene službe Slovenske vojske ali vojaške zdravstvene službe druge vojske v skladu z dogovori. V tem primeru ni predvideno sklepanje posebne pogodbe z organizacijami javnega zdravstva v državi, v kateri se opravlja vojaška služba. Lahko pa se prednostno zdravljenje zagotavlja v dogovoru z vojaškimi zdravstvenimi službami drugih vojaških organizacij.

Glede na posebne zahteve, razmere in pogoje, v katerih se opravlja vojaška služba med povišano pripravljenostjo, zakon v četrtem odstavku določa, da zdravstveno sposobnost za

opravljanje vojaške službe med povišano pripravljenostjo zato ugotavljajo le zdravniki vojaške zdravstvene službe Slovenske vojske, druge vojaške organizacije ali pooblaščen zdravniki organizacije javne zdravstvene službe, s katero ima Ministrstvo za obrambo sklenjeno ustrezno pogodbo. Navedeni zdravniki imajo med stanjem povišane pripravljenosti za pripadnike stalne sestave oziroma pripadnike pogodbene rezerve, če so vpoklicani v vojaško službo, status izbranih zdravnikov po splošnih predpisih. Tako kot ni mogoče, da bi pripadnik svobodno izbral zdravnika med opravljanjem vojaške službe v misijah ali pri opravljanju drugih mednarodnih obveznosti, tudi ni mogoče, da bi tako ravnal v drugih razmerah in stanjih, ki so opredeljene za povišano pripravljenost. Gre za razmere, v katerih je vojaška enota kadrovsko in materialno popolnena in pripravljena za delovanje oziroma že deluje v skladu s sprejetimi ukazi. Prav tako s tem ni v ničemer omejena pravica do svobodne izbire zdravnika po prenehanju razmer, ki se štejejo za povišano pripravljenost. Za pripadnike enot, ki so v skladu z načrti predvidene za uporabo pri kolektivni obrambi v okviru zaveznitva in za katere veljajo posebni operativni ciklusi, ki obsegajo tri faze (popolnjevanje, usposabljanje in pripravljenost) zakon določa (peti odstavek), da se sposobnost za opravljanje vojaške službe v času usposabljanja, ki traja 12 mesecev oziroma več, če je tako določeno z načrti usposabljanja, ugotavlja na enak način in pod pogoji, ki so določeni za ugotavljanje zdravstvene sposobnosti pripadnikov med povišano pripravljenostjo. V tej fazi usposabljanja enota namreč deluje kot celota. Usposabljanje se morajo vse službe in dejavnosti v enoti, ki omogočajo izvajanje temeljnih nalog, za katere je enota namenjena. Zato mora biti tudi zdravstvena oskrba pripadnikov take enote v navedenem obdobju, zagotovljena tako kot v času, ko enota dejansko opravlja naloge. Zdravstveno sposobnost tudi v tem primeru ugotavljajo zdravniki vojaške zdravstvene službe oziroma pooblaščen zdravniki organizacij, s katerimi ima ministrstvo ustrezne pogodbe.

K 88. členu:

Psihološka pomoč je v vojaškem poklicu potrebna zato, ker je pripadnik pri opravljanju tega poklica glede na naloge in delovne pogoje še posebej izpostavljen psihičnim obremenitvam in stresnim situacijam. Psihološka pomoč obsega različne oblike in pristope, kot so psihološko svetovanje, razbremenilne razgovore, psihoterapevtsko dejavnost, individualne in skupinske psihološke krizne intervencije, zagotavljanje stalne psihološke pomoči preko telefona ter psihoedukacijo.

K 89. členu:

Posebna pozornost je namenjena tudi socialnemu varstvu, ki obsega socialno pomoč pri prepoznavanju in opredelitvi socialne stiske in težave, oceno možnih rešitev ter seznanitev z možnimi oblikami socialno varstvenih storitev v skladu z zakonom, ki ureja socialno varstvo. Izvaja se v obliki svetovanja in pomoči pripadnikom pri reševanju težav, ki jih imajo v zvezi z delom v delovni sredini in prenehanju delovnega razmerja, pomoči pri uveljavljanju pravic iz zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter otroškega in družinskega varstva ter pomoč pri selitvi.

Pripadnik ima v času opravljanja vojaške službe pravico do subvencioniranja dela oskrbnine za varstvo predšolskih otrok v javni varstveni ustanovi oziroma ustanovi, ki ima ustrezno pooblastilo za opravljanje te dejavnosti. Pripadnik plača za otroka 50% plačila, ki mu je bilo določeno v skladu z zakonom in odločbo pristojnega organa kot znižano plačilo varstva. Sredstva v višini razlike se ustanovam iz tega odstavka zagotovijo iz državnega proračuna.

K 90. členu:

Z zagotovitvijo pravne pomoči pripadniku, zoper katerega je uveden kazenski ali odškodninski postopek zaradi opravljanja vojaške ali druge službe, če jo je po oceni Ministrstva za obrambo opravljal v skladu s predpisi in Pravili službe v Slovenski vojski, se uveljavlja institut, ki je uveljavljen tudi v drugih vojskah in je namenjen pravni zaščiti pripadnika. Pravno pomoč poznajo tudi drugi sistemi znotraj javne uprave (javna uprava, policija, tožilstvo, idr.). Institut je urejen podobno. Če se pred pristojnim organom ugotovi, da ni bila podana odškodninska ali kazenska odgovornost pripadnika, ki mu je bila vloga zavrnjena, se mu na njegovo zahtevo povrne razlika med stroški.

Posebej je urejena tudi pravica o povrnitvi varščine pripadniku, zoper katerega je urejen pripor v tujini.

K 91. členu:

Člen ureja omejeno obliko brezplačnega pravnega svetovanja. Obseg pravnega svetovanja je določen na podoben način kot prvi pravni nasvet po Zakonu o brezplačni pravni pomoči. Predlog zakona dopušča, čeprav nista izrecno v zakonu navedeni, dve možnosti pravnega svetovanja. Lahko se izvaja preko zunanjih institucij in posameznikov, ki so strokovno usposobljeni za pravno pomoč, ali pa preko pravnih svetovalcev, ki so zaposleni v Slovenski vojski oziroma Ministrstvu za obrambo.

V drugem odstavku se izključuje pravno svetovanje glede uveljavljanja pravic iz delovnega razmerja v zadevah, ki se uveljavljajo po službeni poti in v zadevah „pri katerih je pripadnik v sporu z Ministrstvom za obrambo, drugim državnim organom ali državo. Pravno svetovanje ne izključuje pravne pomoči (tretji odstavek).

V četrtem odstavku so kot dodatni upravičenci do pravnega svetovanja določeni še pripadniki pogodbene rezerve in drugi pripadniki ter njihovi družinski člani v zvezi z zadevami povezanimi z njihovim statusom oziroma pravicami in obveznostmi v Slovenski vojski oziroma Ministrstvu za obrambo.

K 92. členu:

Vojaška oseba ima med vojaško službo pravico do religiozne duhovne oskrbe v skladu z Zakonom o obrambi.

K 93. členu:

Pripadnik ima pod določenimi pogoji, ki so določeni z aktom o uporabi in upravljanju službenih stanovanj ministrstva do najema službenega stanovanja. V drugem odstavku je urejena pravica do znižane neprofitne najemnine za službena stanovanja in pravica do subvencioniranja dela stanarine v primeru, da se pripadnik preseli v stanovanje, ki ni oddaljeno več kot 20 km od kraja opravljanja vojaške službe. O subvencioniranju najemnine odloča vlada, pogoji za uveljavljanje znižane neprofitne najemnine, pa se bodo uredili v pravilniku, ki ureja uporabo in upravljanje s stanovanjskim skladom ministrstva (službena stanovanja). Predlagana rešitev dopolnjuje možnosti za premoščanje problemov, ki nastajajo zaradi velike oddaljenosti pripadnikov od kraja opravljanja vojaške službe, kar je povezano s problemi prevozov na delo in podobno. Na ta način se stimulira tudi uporaba službenih stanovanj in poskuša doseči njihovo večjo zasedenost.

Pripadnik, ki je v Slovenski vojski zaposlen več kot 10 let in je več kot 3 leta najemnik službenega stanovanja ima pod pogoji, ki jih določa akt, ki ureja uporabo in upravljanje s službenimi stanovanji v ministrstvu, pravico do odkupa tega stanovanja, če to stanovanje najemniku in uporabnikom pomeni edino stanovanje. Predlagana rešitev na eni strani omogoča trajno reševanje stanovanjskih problemov pripadnikov, ter na drugi strani način postopne pomladitve vojaškega stanovanjskega fonda.

Pripadnik, ki je do upokojitve delal na ministrstvu, lahko zaprosi za podaljšanje najemne pogodbe za službeno stanovanje za nedoločen čas oziroma odkup takega stanovanja, če to stanovanje njemu in uporabnikom pomeni edino stanovanje. Podaljšanje najemne pogodbe oziroma odkup se mu omogoči pod pogoji in na način, določen z aktom, ki ureja uporabo in upravljanje s službenimi stanovanji v ministrstvu.

Prodaja stanovanj iz tretjega in četrtega odstavka tega člena izvede s sklenitvijo neposredne pogodbe z upravičencem za odkup.

K 94. členu:

Pripadniki in njihovi družinski člani imajo po tem členu pravico koristiti športne objekte Ministrstva za obrambo. Predvideno je tudi, da se jim nudi možnost organiziranega preživljanja prostega časa v obliki različnih programov. Lahko koristijo tudi počitniške kapacitete Ministrstva za obrambo. Vse, v tem členu navedene aktivnosti, organizirajo poveljstva, enote in zavodi, ki jih določi načelnik generalštaba, oziroma ministrstvo, na podlagi ustreznih pogodb pa tudi častniške in veteranske organizacije. Predpisane so načelne rešitve glede pokrivanja stroškov udeležbe pri navedenih dejavnostih in aktivnostih.

K 95. členu:

Klubske prostori v vojaških objektih se organizirajo z namenom izvajanja klubskih dejavnosti ter srečanj upravičencev skrbi za pripadnike. Tretji odstavek določa da vrste, namen in način izvajanja klubske dejavnosti podrobneje uredi minister.

K 96. členu:

Pomemben element skrbi je tudi pomoč družinskim članom pripadnika, ki je izgubil življenje med opravljanjem vojaške službe v državi ali izven države. Podoben inštitut ima tudi policija. Družina ima pravico do povrnitve stroškov pogreba in pravico do enkratne denarne pomoči v višini zadnjih 12 bruto plač, kriterije za določitev višine stroškov pa predpiše minister. Določeno je tudi, da za prevoz umrlega pripadnika v kraj pogreba, ki je izgubil življenje izven države, poskrbi generalštab. Stroški pogreba in enkratne denarne pomoči družinskim članom ne pripadajo, v primeru če pripadnik izgubi življenje na poti v službo ali iz nje, razen če gre za opravljanje dela na mirovni operaciji in misiji.

Pogreb pripadnika se lahko opravi z vojaškimi častmi.

K 98. členu:

Posebna pozornost v okviru skrbi je namenjena tudi rešitvi stanovanjskega problema družine pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo brez svoje krivde. V tem primeru lahko družina zadrži najemno razmerje. Določeno je, da lahko zakonec in otroci umrlega zadržijo najemniško razmerje za službeno stanovanje, ki ga je uporabljal pripadnik pred smrtjo, če je to njihovo edino stanovanje. Zakoncu umrlega pripadnika se lahko službeno stanovanje dodeli tudi, če je imel pripadnik v času smrti vloženo prošnjo za službeno stanovanje in če je

to edino stanovanje zakonca, lahko pa se stanovanje zakoncu tudi odproda. S to določbo se zmanjšujejo socialno stanovanjski problemi družine, ki bi nastali ob smrti pripadnika.

K 98. členu:

Zaradi psihične obremenitve družine v primeru smrti pripadnika, zakon določa, da družinskim članom pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo pri obrambi države, izvajanju nalog, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah ali z mednarodnimi pogodbami oziroma pri opravljanju drugih nalog Slovenske vojske, pripada poleg že prej določenih pravic tudi psihološka oskrba ob smrti pripadnika. Pravico imajo tudi do štipendiranje šoloobveznih otrok ter posvojencev, vendar ne dalj kot do leta, v katerem dopolnijo sedemindvajset let starosti, brezplačne pravne pomoči v zvezi z urejanjem zadev, povezanih s smrtjo pripadnika ter prednosti pri obravnavanju prošnje za zaposlitev brezposelnega zakonca ali otroka na Ministrstvu za obrambo pod pogojem, da ta sicer izpolnjuje pogoje za zasedbo formacijske dolžnosti ali delovnega mesta. Lahko uporabljajo tudi počitniške zmogljivosti ministrstva deset let po smrti pripadnika pod pogoji, ki veljajo za druge pripadnike. Imajo prednost pri vpisu v javni vrtec, zasebni vrtec s koncesijo in zasebni vrtec, ki se financira iz občinskega proračuna, povračilo stroškov vrtca, prednost pri vpisu v dijaški oziroma študentski dom in kritje stroškov šolske malice oziroma bonov za študentsko prehrano. Način uveljavljanja in dodelitve pravic ožjim družinskim članom po smrti pripadnika predpiše minister.

Vsebina pravic je podobna kot ima to določeno tudi policija.

K 99. členu:

V tem členu je krog upravičencev do skrbi razširjen tudi na pripadnika, ki mu je zaradi poškodbe, ki jo je utrpel pri opravljanju vojaške službe, priznana invalidnost prve kategorije in njegove družinske člane. Nedvomno gre za take posledice na zdravje in sposobnost pripadnika, da mu je smotrno priznati enake pravice kot jih imajo družinski člani pripadnika, ki je izgubil življenje med vojaško službo.

K 100. členu:

Posebna skrb velja tudi za pripadnike vojske in njihove družinske člane, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe v skupna poveljstva, enote ali na druge naloge izven države. Odhod v drugo državo lahko povzroči pripadniku in njegovim družinskim članom različne izzive, ki jih je treba pripadniku pomagati reševati. Težave lahko nastanejo tako doma, kot v drugi državi kamor je pripadnik napoten. Zato člen določa različne oblike pomoči pripadniku, ki obsegajo organizacijo prevoza iz države v kraj opravljanja vojaške službe v drugi državi in ob povratku ter organizacijo obiskov doma med opravljanjem vojaške službe v drugi državi, praviloma najmanj dvakrat letno. Zdravstveno varstvo v drugi državi se pripadniku praviloma zagotovi v enakem obsegu kot ga ima zagotovljenega doma. Ta pomoč obsega tudi zagotovitev primernega stanovanja v drugi državi, zagotovitev ustreznega šolanja otrok v drugi državi ter pomoč pri iskanju zaposlitve za zakonca. V drugem odstavku je krog upravičencev pravic iz prvega odstavka razširjen tudi na vojaške in civilne osebe, napotene na opravljanje vojaške službe oziroma na delo izven države v organe, predstavništva ali službe mednarodnih organizacij v skladu z mednarodnimi pogodbami.

Podrobno bo obseg in način izvajanja naštetih vrst pomoči določila vlada.

K 101. členu

Na podlagi te določbe se nezaposlenega zakonca ali izven zakonskega partnerja pripadnika, ki je na delu v tujini, prostovoljno vključi v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, če z njim biva v tujini, in je bil do odhoda v tujino v delovnem razmerju, samozaposlen ali prijavljen na zavodu za zaposlovanje več kot šest mesecev. Prostovoljna vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje se, ne glede na določbe zakona, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, šteje kot pokojninska doba brez dokupa. Sredstva za plačilo in revalorizacijo prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo in zavarovanje za primer brezposelnosti se zagotovijo v proračunu. Zakonec ali izven zakonski partner iz prvega stavka tega odstavka je vključen v obvezno zdravstveno zavarovanje kot vzdrževani družinski član.

Zakonec pripadnika iz prvega odstavka tega člena, ki s pripadnikom biva v tujini, ima za čas bivanja s pripadnikom v tujini, v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, pravico do suspenza pogodbe o zaposlitvi. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi mirujejo pogodbene in druge pravice ter obveznosti iz delovnega razmerja, ki so neposredno vezane na opravljanje dela. Med suspenzom pogodbe o zaposlitvi delodajalec ne sme odpovedati pogodbe o zaposlitvi, razen če so podani razlogi za izredno odpoved ali če je uveden postopek za prenehanje delodajalca.

Na ta način se urejajo pravice družinskih članov na podoben način kot so urejene v Zakonu o zunanjih zadevah.

K 102. členu:

Člen določa povračilo stroškov zdravstvenih storitev pripadniku, ki je na delu v tujini in po njemu zavarovanim družinskim članom, ki bivajo z njim v tujini. Pripada jim pravica do povračila stroškov zdravstvenih storitev v skladu s pravili obveznega zdravstvenega zavarovanja v sprejemni državi, meddržavnimi pogodbami in drugimi predpisi. V kolikor bi bil pripadnik zaradi predpisov o zdravstvenem varstvu sprejemnih državah v slabšem položaju glede zdravstvenega varstva, kot bi bil, če bi delal v Republiki Sloveniji, ministrstvo odobri plačilo ustreznega deleža stroškov zdravljenja, ki ga Zavod za zdravstveno zavarovanje (v nadaljevanju ZZZS) oz. pristojna zavarovalnica ni odobril. Višina deleža stroškov zdravljenja, ki ga odobri ministrstvo, se v tem primeru določi na način, da je pripadnik v enakem položaju glede zdravstvenega varstva, kot bi bil, če bi delal v Republiki Sloveniji in bi bil vključen v obvezno in dodatno zdravstveno zavarovanje.

Pripadnik mora za povračilo stroškov zdravstvenih storitev, ki jih povrne ministrstvo, predložiti dokumentacijo v skladu z zahtevami ZZZS oz. pristojne zavarovalnice.

Če ZZZS oz. pristojna zavarovalnica prizna zahtevek, se upravičencu prizna povračilo v enakem deležu, kot mu je bil priznan v Republiki Sloveniji. Če ZZZS oz. pristojna zavarovalnica zahtevek zavrne, se pripadniku povračila ne odobri.

Ministrstvo lahko na podlagi vloge pripadnika odobri plačilo zdravstvenih storitev iz sredstev ministrstva, preden o povračilu odloči ZZZS oziroma pristojna zavarovalnica, če nastanejo večji stroški zdravstvenih storitev v tujini. Pogoji za vnaprejšnjo odobritev plačila je, da pripadnik podpiše pisno izjavo, s katero soglaša, da se neupravičeno izplačan znesek odtegne pri izplačilu plače, če ministrstvo na podlagi mnenja ZZZS ugotovi, da se stroški za

zdravstveno storitev, zdravilo ali pripomoček v celoti ali deloma ne povrnejo iz obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v Republiki Sloveniji.

V kolikor ministrstvo pripadniku povrne plačilo zdravstvenih storitev brez predhodnega postopka uveljavljanja refundacije pri ZZZS oz. pristojni zavarovalnici ali brez podpisane pisne izjave, je pripadnik dolžan vrniti preveč plačan znesek. V kolikor pripadnik zneska ne vrne, lahko ministrstvo zoper pripadnika in odgovorno osebo sproži odškodninsko tožbo ali ustrezen delovnopравни postopek.

Minister podrobneje določi postopek in način uveljavljanja in povračila sredstev po tem členu. Inštitut povračila stroškov zdravstvenih storitev je urejen podobno kot ga ima urejeno Ministrstvo za zunanje zadeve.

K 103. členu:

Člen določa pravice pripadnikov, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države zaradi izvajanja obveznosti prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami (operacije, misije in druge oblike). Sodelovanja Slovenske vojske v teh dejavnostih bo vedno več in v različnih državah. Ciljno stanje v dolgoročnem programu razvoja Slovenske vojske predvideva, da bo pri izvajanju mednarodnih obveznostih sodelovalo okoli 8 odstotkov stalne sestave kopenske komponente vojske.

Pripadnikom so med vojaško službo izven države pri izvajanju mednarodnih obveznosti omogoča možnost komuniciranja z družinskimi člani doma, organiziran brezplačen obisk v državi, praviloma enkrat v treh mesecih, če razmere v katerih se opravlja vojaška služba to dopuščajo in če je to predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države. Pravico imajo do posebnega dopusta v skladu z merili, ki veljajo po predpisih mednarodne organizacije, v okviru katere se vojaška služba opravlja oziroma kot je predvideno z odločitvijo o napotitvi na opravljanje vojaške službe izven države. Pripadniki imajo tudi pravico do pomoči pri varstvu ali šolanju otrok, varstvu invalidnega družinskega člana oziroma zaposlitvi nezaposlenega zakonca.

Podrobno bo obseg in način izvajanja naštetih vrst pomoči določila vlada, stroški pa bodo bremenili Ministrstvo za obrambo (prvi odstavek).

V drugem odstavku je določeno, da obseg in način pravic, ki jih imajo pripadniki, ki so napoteni na opravljanje vojaške službe izven države, določi vlada.

K 104. členu:

Tako kot v času trajanja vojaške službe se del pravic v celotnem sistemu skrbi za pripadnike izvaja tudi ob in po prenehanju aktivne službe v Slovenski vojski. Zakon predvideva, da pristojna služba pomaga pripadniku vojske pri prehodu v civilno okolje, ko zapusti vojaško službo. Odhajajoči pripadniki vojske se namreč ob prehodu v civilno okolje soočajo s številnimi težavami, kot je iskanje nove zaposlitve, problem dodatnega izobraževanja, prekvalifikacije in podobno (prvi odstavek).

Priprave za odhod se izvajajo med delovnim časom v zadnjih šestih mesecih pred odhodom, s čemer se poskuša zagotoviti kar najbolj organiziran odhod iz aktivne službe (drugi odstavek).

V tretjem odstavku je predvidena možnost, da se pripadnikom, ki jim bo prenehala pogodba o zaposlitvi brez krivdnih razlogov, ponudi v času priprav za odhod, sklenitev pogodbe o službi v rezervni sestavi. Takšen pripadnik bi imel zmanjšan obseg usposabljanja predpisanega za rezervno sestavo in druge pravice, ki jih bo določila vlada v ustrezni uredbi o pogodbeni službi v rezervni sestavi. Taka pogodba naj bi se sklenila najmanj za pet let.

K 105. členu:

Z namenom krepitve ugleda in pomena vojaškega poklica pa tudi stanovske povezanosti, določba tega člena ureja posebno skrb za nekdanje pripadnike vojske in člane njihovih družin. V okviru skrbi imajo nekdanji pripadniki vojske in njihove družine pravico do uporabe klubskih, športnih ter drugih objektov in prostorov, sodelovanja v športnih aktivnostih in organiziranem preživljanju prostega časa. To pomeni, da lahko tudi nekdanji pripadniki vojske in njihovi družinski člani koristijo športne in druge objekte Ministrstva za obrambo. Zakon omogoča (tretji odstavek), da Ministrstvo za obrambo zagotavlja po potrebi nekdanjim pripadnikom tudi pomoč pri sprejemu v domove za starostnike. Razen tega ta člen določa tudi pravico do pravnega svetovanja v omejenem obsegu ter pravno pomoč kot je urejena za druge javne uslužbenke po prenehanju njihove zaposlitve, pomoč pri sprejemu v domove upokojencev ter pomoč pri organiziranju oskrbe na domu. Kot posebna pravica je določeno tudi podaljšanje najemne pogodbe ali odkup službenega stanovanja (prvi odstavek).

Ministrstvo za obrambo zagotavlja brezplačno uporabo prostorov v vojašnicah v primeru ustanovitve vojaškega stanovskega združenja za potrebe tega združenja (drugi odstavek). Kot posebno možnost zakon določa, da ministrstvo za oskrbo nekdanjih pripadnikov lahko zagotavlja tudi varovana stanovanja. Za sprejem v ta stanovanja lahko zaprosijo le nekdanji pripadniki, ki so Slovensko vojsko oziroma ministrstvo zapustili iz nekrivdnih razlogov.

Vojaške osebe, ki so do upokojitve delale v Ministrstvu za obrambo, imajo po upokojitvi, pravico nositi službeno uniformo brez položajnih oznak na vojaških slovesnostih, počastitvah in žalovanjih, podčastniških, častniških ali veteranskih srečanjih (peti odstavek), poleg tega se jim izda izkaznica, katere obliko določi minister. S službeno izkaznico uveljavljajo pravice, ki so jim dane z zakonom. Takšne rešitve so v veljavi v številnih primerljivih vojaških organizacijah in se jih v delovanje Slovenske vojske le prenaša oziroma prilagaja obstoječe rešitve.

Vojaške in civilne osebe, ki so do upokojitve delale na ministrstvu oziroma drugi zaposleni, ki so do upokojitve delali na Ministrstvu za obrambo s činom polkovnika ali višjim oziroma XIV. ali višjim razredom, nekdanje ministre za obrambo in državne sekretarje v Ministrstvu za obrambo, se pokoplje z vojaškimi častmi na način in pod pogoji določenimi s Pravili službe v Slovenski vojski. Z vojaškimi častmi se pogreb ne izvrši, če je pokojni ali če njegovi družinski člani temu nasprotujejo, v primeru samomora iz nečastnih nagibov in v nekaterih drugih določenih primerih. Navedena določba pomeni, da se bodo z vojaškimi častmi praviloma pokopale vse vojaške in civilne osebe, ki so do upokojitve delale v Slovenski vojski, ministri za obrambo in državni sekretarji, drugi zaposleni v ministrstvu pa le, če imajo z zakonom predvidene čine oziroma razrede.

Pravice v omejenem obsegu, to je koriščenje klubskih, športnih in drugih vojaških objektov ter pravno svetovanje pripadajo tudi nekdanjim pripadnikom, ki jim je prenehala pogodba o

zaposlitvi brez krivdnih razlogov, pa so v Slovenski vojski delali najmanj pet let (šesti odstavek).

Nekdanji pripadniki uveljavljajo svoje pravice iz tega člena na podlagi izdane izkaznice.

K 106. členu:

Neizvršitev ukaza med povišano stopnjo pripravljenosti je prekršek. Z globo od 600 do 1200 eurov se kaznuje za prekršek pripadnik, ki se ne odzove ali ne izvrši ukaza med povišano pripravljenostjo oziroma izvajanjem nalog, ki se štejejo za povišano pripravljenost v skladu s tem zakonom ter Zakonom o obrambi.

K 107. členu:

Ta člen je prehodna določba za uporabo predpisov za postopke, ki so v teku v času uveljavitve tega zakona. Postopki v zvezi s predlogi, ugovori, zahtevami in pritožbami po službeni poti ter disciplinski in odškodninski postopki, začeti pred uveljavitvijo tega zakona, se nadaljujejo in zaključijo po predpisih in pravilih službe, ki so veljala do uveljavitve tega zakona.

Za postopke, roke, pristojnosti in druga vprašanja, ki so s tem zakonom urejena drugače kot v pravilih službe, se ta zakon uporablja neposredno.

K 108. členu:

Vojaške osebe, ki so uveljavile pravico do enkratnega izplačila sredstev na računu obveznega dodatnega pokojninskega zavarovanja, in se ob tem odpovedale pravici do poklicne pokojnine, jim ministrstvo z dnem uveljavitve tega zakona preneha plačevati obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje. Z nadaljnjim plačevanjem ODPZ namreč osnovni namen tega instituta, to je izpolnitev pogojev za poklicno upokožitev, ne bi bil dosežen.

K 109. členu:

Pravice upokojenih oseb se ureja enako kot je to urejeno v že veljavnem 97. členu zakona o službi v Slovenski vojski. Pravice iz prve in pete alineje prvega odstavka, tretjega, petega, šestega in sedmega odstavka 105. člena tega zakona imajo tudi vojaške in civilne osebe, ki so do upokožitve delale na ministrstvu, upokojile pa so se po 14. januarju 1995.

K 110. členu:

Določen je dveletni rok za izdajo predpisov za izvrševanje tega zakona.

K 111. členu:

Določa se splošni petnajstdnevni rok za uveljavitev zakona.